

Školní vzdělávací program
čtyřletého gymnázia

**„Pro učeného a vzdělaného člověka žít znamená
přemýšlet.“**

(„Docto homini et erudito vivere est cogitare.“)

Marcus Tullius CICERO

Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, p.o.

Obsah

1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy.....	5
2.1 Velikost školy	5
2.2 Vybavení školy	5
2.3 Charakteristika pedagogického sboru.....	5
2.4 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	6
2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	6
2.6 Informační systém	7
2.7 Charakteristika žáků	7
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	8
3.1 Zaměření školy	8
3.2 Profil absolventa	8
3.3 Organizace přijímacího řízení	8
3.4 Organizace maturitní zkoušky	9
3.5 Výchovné a vzdělávací strategie	9
3.6 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3.7 Zabezpečení žáků mimořádně nadaných	11
3.8 Kariérové poradenství.....	11
3.9 Začlenění průřezových témat.....	11
4. Učební plán	15
4.1 Tabulace učebního plánu	15
4.2 Poznámky k učebnímu plánu:.....	17
5. Učební osnovy	18
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	18
5.1.1 Předmět: Český jazyk a literatura.....	18
5.1.2 Předmět: Anglický jazyk	29
5.1.3 Předmět: Německý jazyk	40
5.1.4 Předmět: Francouzský jazyk	52
5.2 Matematika a její aplikace	62
5.2.1 Předmět: Matematika	62
5.3 Informační a komunikační technologie	71
5.3.1 Předmět: Informatika a výpočetní technika	71
5.4 Člověk a společnost	81
5.4.1 Předmět: Dějepis	81
5.4.2 Předmět: Základy společenských věd	88
5.5 Člověk a příroda	99
5.5.1 Předmět: Fyzika.....	100
5.5.2 Předmět: Chemie	110
5.5.3 Předmět: Biologie.....	118
5.5.4 Předmět: Geografie	125
5.6 Umění a kultura	133
5.6.1 Předmět: Hudební výchova	133
5.6.2 Předmět: Výtvarná výchova	139
5.7 Člověk a zdraví.....	147
5.7.1 Předmět: Tělesná výchova	148
5.8 Člověk a svět práce.....	164
6. Pravidla hodnocení žáků a autoevaluace školy	165
6.1 Pravidla hodnocení žáků.....	165

6.2	Autoevaluace školy.....	165
7.	Doplnění Školního vzdělávacího programu	170
Příloha	.....	171

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program čtyřletého gymnázia
(zpracováno podle RVP G verze platná od 1. 10. 2020)

Vzdělávací program: RVP G
Studijní forma vzdělávání: **79-41-K/41, denní forma studia**

Název školy: Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, p.o.

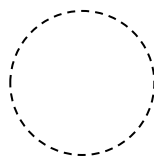
Adresa školy: Frýdecká 689/30
737 01 Český Těšín
IZO: 000 601 578
IČO: 62 33 16 39

Jméno ředitele: RNDr. Tomáš Hudec

Koordinátor ŠVP: RNDr. Tomáš Hudec

Kontakty: Tel. + fax 558 746 431
e-mail sekretariat@gmct.cz
www.gmct.cz

Zřizovatel: KÚ - Moravskoslezský kraj
28. října 117
702 18 Ostrava
Tel. 595 622 222
Fax 595 622 126
e-mail posta@kr-moravskoslezsky.cz

Poslední aktualizace od 1.10.2020

RNDr. Tomáš Hudec
ředitel školy

Číslo jednací:

2. Charakteristika školy

České reformní reálné gymnázium Slezské matice osvěty lidové v Českém Těšíně bylo založeno v roce 1921. Současná budova školy byla otevřena v roce 1935 a v roce 1986 byl objekt školy prohlášen za kulturní památku.

Do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení bylo Gymnázium, Český Těšín, příspěvková organizace (dále jen gymnázium) zařazeno rozhodnutím MŠMT č. j.12783/96-61-07 ze dne 2. července 1996 s účinností od 1. září 1996. Aktuálně platné rozhodnutí o zařazení je ke dni 6. 9. 2012, č. usnesení 25/2343 ze dne 5. 9. 2012.

Dnem 1. září 2019 nabylo účinnosti rozhodnutí MŠMT čj. MSMT-11296/2019-3 ze dne 5. 4. 2019 o povolení výuky některých předmětů v cizím jazyce: anglickém, francouzském a německém jazyce.

Dne 6. dubna 2016 byl škole rozhodnutím MŠMT č.j. 10864/2016-1 udělen čestný název Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín, příspěvková organizace (po významném vědci Těšínského Slezska a prvním konstruktérovi parního stroje v Čechách Josefu Božkovi).

2.1 Velikost školy

Škola má 12 tříd, 1 třídu se čtyřletým studijním programem a jednu třídu s osmiletým studijním programem v každém ročníku.

Gymnázium má ve vztahu k počtu žáků a k realizovaným vzdělávacím programům odpovídající prostorové podmínky. Samotná výuka probíhá v hlavní budově školy. Škola disponuje 25 kmenovými a odbornými učebnami (nově vybudovaná přírodovědná učebna, učebna fyziky, nově zrekonstruovaná učebna biologie, učebna dějepisu, učebna zeměpisu, učebna výtvarné výchovy, učebna hudební výchovy, učebna informatiky a výpočetní techniky, 3 jazykové učebny vybavené IT technikou a výukovým softwarem, 2 laboratoře – biologická a nově zrekonstruovaná laboratoř chemická. K dispozici je rovněž reprezentační aula s kapacitou 200 míst a tzv. „Skleník“ pro výuku mimo hlavní budovu školy. Od školního roku 2019/2020 je k dispozici nová sportovní hala.

2.2 Vybavení školy

Kmenové třídy i odborné učebny jsou moderně a funkčně zařízeny. K standardnímu vybavení všech učeben patří dataprojektory s ozvučením, zatemnění, PC s připojením k internetu, nástěnný obrazový materiál apod. Pro většinu učeben jsou k dispozici vizualizéry. Učebny jsou vybaveny moderním výškově stavitelným žákovským nábytkem. Škola je pokryta Wi-Fi připojením k internetu, všechny učebny jsou zasíťovány a multimediálně vybaveny. V rámci výuky tělesné výchovy je využíván také městský zimní stadion, plavecký bazén a atletický stadion.

Kabinety vyučujících, knihovna, pracovna ředitele školy, zástupce ředitele školy, ekonomky (účetní) jsou vybaveny počítači, všechny jsou síťově propojeny s připojením na internet. V prostorách gymnázia se nachází odloučené pracoviště PPP Karviná pro město Český Těšín a okolí.

Stravování je zajištěno ve školní jídelně.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitel, zástupce ředitele a učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů. Pedagogický sbor tvoří v současné době 30 pedagogů plně kvalifikovaných učitelů, muži představují asi polovinu pedagogického sboru gymnázia.

Důraz klademe na odbornou a pedagogickou způsobilost všech učitelů a jejich další vzdělávání. Snažíme se, aby učitelský sbor gymnázia byl plně kvalifikovaný a aprobovaný. Učitelé se dle plánu DVPP zúčastňují školení podle zájmu a aprobačí.

Gymnázium úzce spolupracuje s jinými školami v regionu. Někteří učitelé školy působí také jako vysokoškolští pedagogové a didaktikové všeobecně vzdělávacích předmětů. Od roku 2008 máme akreditovány kurzy DVPP pro školení učitelů základních a středních škol. Učitelé jsou členy mnoha komisí odborných soutěží a olympiád.

Ve škole působí výchovný poradce, metodik prevence sociálně - patologických jevů, metodik environmentální výchovy, metodik ICT a koordinátor tvorby ŠVP.

2.4 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Přímo na škole pracují partnerské organizace:

Spolek rodičů a přátel školy při Gymnáziu Josefa Božka, Český Těšín, Frýdecká 689/30

- podporuje výchovně vzdělávací činnost školy.

Sportovní klub Gymnázia Český Těšín, Frýdecká 689/30

- zajišťuje mimoškolní činnost studentů školy, zejména v pohybových a sportovních aktivitách, člen Asociace školních sportovních klubů České republiky.

Středoškolský klub ASK ČR při Gymnáziu Český Těšín, Frýdecká 689/30

- podporuje mimoškolní aktivity v oblasti přírodovědných a humanitních předmětů, člen Asociace středoškolských klubů České republiky.

Nadační fond přátel Gymnázia Český Těšín

- podporuje vzdělání a výchovu studentů gymnázia.

Gymnázium dlouhodobě spolupracuje s Gymnáziem Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci a Lycée André Malraux z francouzského Remiremont .

Standardní součástí života školy jsou výjezdy do zemí, ve kterých se užívá námi vyučovaný jazyk (Rakousko, Anglie, Francie).

Škola aktivně spolupracuje s charitativními organizacemi např. Život dětem, Světluška. Dlouhodobě spolupracujeme se stacionářem Radost v Třinci a pořádáme vánoční Blešák, jehož výtěžek žáci gymnázia věnují potřebným.

Naše škola spolupracuje s OS TRIANON a společně se zaměřujeme prioritně na environmentální aktivity.

V rámci Programu prevence kriminality v Českém Těšíně pravidelně získáváme z městské pokladny finanční zdroje, díky kterým můžeme rozvíjet soutěžní a nesoutěžní sportovní aktivity dětí a mládeže.

Informační centrum školy má akreditovány moduly pro školení DVPP z oblasti informačních technologií a nabízí kurzy pedagogům z širokého okolí

V rámci prevence negativních jevů každý rok pořádáme adaptační kurz, ve kterém se žáci prvního ročníku navzájem poznávají, učí se vzájemně spolupracovat a respektovat se.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Při škole je (podle zákona) zřízena školská rada, která má šest členů. Rodiče a zákonní zástupci žáků spolupracují s vedením školy prostřednictvím pravidelných schůzek SRPŠ (Spolek rodičů a přátel školy), kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole.

V rámci prevence sociálně patologických jevů (všechny typy závislostí, šikana) gymnázium spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, která sídlí v prostorách gymnázia. Škola spolupracuje s vysokoškolskými pracovišti nejen z regionu (OSU, VŠB TU, VUT Praha), s PPP Karviná, městem Český Těšín apod.

Veřejnost je každoročně informována o uplynulém školním roce prostřednictvím obsáhlé výroční zprávy.

2.6 Informační systém

Webové stránky školy (<http://www.gmct.cz>) a školní facebook poskytují aktuální informace o škole jako celku. V případě zájmu zde lze najít podrobné informace o jednotlivých aktivitách školy a projektech. Žáci a jejich rodiče jsou pravidelně informováni o prospěchu, rozvrhu hodin a aktuálních akcích pomocí internetového výstupu systému Bakaláři.

2.7 Charakteristika žáků

Vzhledem k poloze, tradici a kapacitě žáků má gymnázium rozsáhlou spádovou oblast. Přijímáme žáky z Českého Těšína, Třince, Jablunkova, Třanovic, Vělopolí, Hradiště, Těrlicka, Horní Suché, většina žáků je dojíždějících.

Ve vztahu k žákům preferujeme individuální přístup nejen ve vzdělávání, ale i ve výchově a v řešení problémů. Atmosféra mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli je přátelská. Snažíme se o maximální vstřícnost, korektnost a oboustrannou úctu. Žáky reprezentuje Studentská rada, jejíž činnost vedení školy plně podporuje.

Žákům se snažíme nabízet jak sportovní vyžití, tak odborný růst prostřednictvím různých kroužků v rámci Středoškolského klubu a Sportovního klubu. V průběhu studia se žáci mohou těšit na lyžařský kurz v 1. ročníku, vodácký kurz ve 2. ročníku a turistický kurz ve 3. ročníku.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Motivujeme žáky a vedeme je k aktivnímu učení, pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce má rozvíjet kritické myšlení, podporovat pocit bezpečí, získávat zdravé sebevědomí a schopnost sebehodnocení.

Naším záměrem je výchova člověka kulturního, tvořivého, komunikativního, mravně odpovědného, hledajícího své místo v životě, chápajícího hodnotu zdraví a aktivně usilujícího o jeho ochranu, svobodně jednáajícího s touhou se dále vzdělávat a zlepšovat kvalitu svého života, člověka hledajícího své místo ve společnosti a ve světě. Člověka zvědavého, sebezdokonalujícího se, rozumně reagujícího v konkrétních praktických životních situacích, rozvíjíme u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě 21. století.

Naším cílem je zlepšování estetiky prostředí školy, vytváření dobrých vztahů mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a rodiči, učiteli a ostatními zaměstnanci školy, mezi žáky samotnými.

Mezi klíčové aktivity patří výuka cizích jazyků s možností přípravy na mezinárodní zkoušky z anglického, německého a francouzského jazyka, výuka informatiky včetně základů programování a robotiky a výuka přírodních věd v kontextu posilování polytechnického vzdělávání.

ŠVP je zpracován podle RVP GV a vyhovuje všem jeho požadavkům. Postupně je žákům dána možnost výrazně profilovat své studium podle svých studijních zájmů formou volitelných předmětů.

3.2 Profil absolventa

Úspěšným ukončením příslušného školního vzdělávacího programu (ŠVP) dosáhne žák středního vzdělání s maturitou.

Prioritou je příprava žáků na vysokoškolská studia, ale také osvojení si základních principů orientace na trhu práce včetně uplatnění absolventů v zemích EU. Absolvent gymnázia je schopen samostatně myslet a vyhledávat podstatné a zásadní informace. Dokáže otevřeně a kriticky přijímat nové názory, metody práce a řešení problémů. Všeobecné vzdělání s důrazem na oborovou orientaci žáků v rámci volitelných předmětů umožňuje úspěšné studium na humanitně i přírodovědně zaměřených studijních oborech vysokých škol.

Absolvent nedisponuje pouze encyklopedickými vědomostmi, ale umí využít široké spektrum získaných poznatků při dalším studiu na vyšším stupni škol a při budování vlastní profesní kariéry. Důraz klademe na všeobecný přehled a orientaci v aktuálním dění ve světě, ve společnosti a ve vybraných oborech lidského vědění. Za nezbytný předpoklad pro život člověka 21. století považujeme rovněž velmi dobrou jazykovou vybavenost a schopnost využívat ICT jako běžný pracovní nástroj. Naším absolventem je osobnost přiměřeně sebevědomá a zodpovědná, respektující a tolerující názory a myšlenky druhých. Osobnost, která ctí morální a právní normy společnosti a bude je dodržovat.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení se řídí příslušnou vyhláškou MŠMT a aktuálně platnými právními předpisy.

Přijímací zkoušky se konají každoročně v dubnu.

Uchazeči jsou seřazeni dle výsledku přijímacích zkoušek a prospěchu dosaženého na vysvědčeních ze ZŠ podle kritérií stanovených ředitelem.

Přijati mohou být pouze uchazeči, kteří vyhovují kritériím stanoveným pro přijímací řízení. Přesné informace o úpravě přijímacího řízení pro uchazeče o studium jsou publikovány na stránkách školy www.gmct.cz

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušnou vyhláškou MŠMT. Ve společné části maturitní zkoušky mohou žáci skládat všechny zkoušky vypsané MŠMT. V profilové části maturitní zkoušky skládají žáci dvě zkoušky ze všeobecně vzdělávacích předmětů. Nabídku těchto předmětů stanovuje každoročně ředitel školy, který žáky s nabídkou v dostatečném předstihu seznámí a u každé zkoušky specifikuje, jakou formou (jakými formami) bude zkouška konána. Tyto informace ředitel školy zveřejní na webu školy.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

V procesu výuky jsou vyváženě zastoupeny klasické i moderní metody a formy výuky:

- podpora výuky pomocí moderní didaktické techniky,
- semináře a diskuse,
- samostatné a týmové projekty,
- dlouhodobá samostatná práce,
- prezentace a obhajoba výsledků (i v cizím jazyce),
- praktická výuka (exkurze, laboratorní práce, sportovní kurzy).

Ve výuce klademe důraz na vlastní zodpovědnost žáků za své vzdělání a výsledky studia. Učební plán a osnovy předmětů jsou sestaveny s důrazem na mezipředmětové vztahy a souvislosti. Učební plán je sestaven variabilně. Žáci mohou díky široké nabídce volitelných předmětů zejména na vyšším stupni gymnázia volit v rámci seminářů obory podle svého profesního zájmu.

Pro zvýšení kvality studia je maximálně využito dělení na skupiny. Žáci se mohou účastnit na řízení a organizaci školního života prostřednictvím studentského parlamentu.

Škola soustředěně rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků a uplatňuje rozličné metody a formy výuky:

Frontální výuka - standardně využívané strategie zařazena v každém ročníku studia	kompetence k učení
Paměťové učení, práce s fakty - standardně využívaná strategie zařazena v každém ročníku studia - ke zvládnutí učiva musí mít žák dostatečné znalosti	kompetence k učení
Laboratorní práce - zařazovány průběžně v předmětech biologie, chemie a fyzika - žáci pracují převážně v malých skupinách nebo samostatně podle druhu prováděných experimentů	kompetence komunikativní kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti
Lyžařský výcvikový kurz - zejména pro žáky prvního ročníku	kompetence občanské kompetence komunikativní
Projektová výuka - zařazena pro žáky všech ročníků v různých předmětech a různou formou. - v kontextu centrálního tématu si žáci volí konkrétní řešený problém	kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k podnikavosti

- důraz je kladen na týmovou práci, mezipředmětové vztahy a na prezentaci výsledků	
Exkurze - pořádány pro doplnění výuky, vybírány se zřetelem na další možný profesní rozvoj - náplň je stanovena podle konkrétního zájmu a nabídky (včetně zahraničních)	kompetence k učení kompetence k podnikavosti kompetence komunikativní
Předmětové soutěže - je podporována účast žáků ve všech předmětových soutěžích - je vedena evidence výsledků, které jsou následně zveřejněny	kompetence k učení kompetence k řešení problémů
Sportovní soutěže - škola se pravidelně zúčastňuje sportovních soutěží škol i mimoškolních sportovních aktivit	kompetence sociální a personální
Závěrečné práce - jsou zpracovávány v rámci ukončení studia některých předmětů (3. nebo 4. ročník) - žáci průběžně práci konzultují a upravují podle pokynů vedoucího	kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti kompetence komunikativní
Sportovní kurz - zejména pro žáky 2. nebo 3. ročníku - zaměření a destinace se volí podle zájmu žáků a aktuální nabídky	kompetence občanské kompetence komunikativní

3.6 Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných škola zavádí podpurná opatření tak, aby odpovídala zdravotnímu stavu žáků a aby zohlednila jejich kulturní prostředí nebo odlišné životní podmínky.

Žákům s mírnými obtížemi ve vzdělávání poskytuje škola sama v součinnosti se školským poradenským zařízením (ŠPZ) podpurná opatření 1. stupně. Mají podobu individualizace přístupu k žákovi a tzv. plánu pedagogické podpory (PLPP) a jsou přesně definována v §10 vyhlášky č. 27/2016.

PLPP se vypracovává na dobu max. 3 měsíců. Na jeho tvorbě, realizaci a vyhodnocování se podílí výchovná poradkyně spolu se všemi vyučujícími daného žáka. Vých. poradkyně rovněž v této záležitosti spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a odbornými pracovníky ŠPZ.

Podpurná opatření 2. – 5. stupně škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ, na základě diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb a po udělení písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

U těchto žáků ředitel školy zohledňuje podmínky při přijímacím řízení a u maturitních zkoušek k formě a druhu postižení a znevýhodnění.

Ve spolupráci s pedagogickým centrem může ředitel gymnázia na žádost zákonných zástupců nezletilého žáka nebo zletilého žáka připravit individuální vzdělávací plán, ve kterém lze zohlednit druh, stupeň a míru postižení. Po posouzení konkrétních podmínek může být takový žák dále uvolněn z hodnocení některého předmětu nebo může být vzdělávání přerušeno.

3.7 Zabezpečení žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaným žákům škola v odůvodněných případech zajistí podpurná opatření v rámci 1. stupně podpory vyhotovením individuálního vzdělávacího plánu (IVP). V něm je na základě závěrů doporučení ŠPZ stanoven vzdělávací model – např. úpravy v obsahovém a časovém rozvržení učiva, účast na výuce ve vyšším ročníku, zařazení žáka do speciální vzdělávací skupiny apod.

IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ. Na jeho obsahu se podílejí vyučující předmětů, v nichž žák projevuje mimořádné nadání. Za jeho tvorbu, úpravy a hodnocení zodpovídá výchovná poradkyně.

3.8 Kariérové poradenství

Kariérové poradenství je součástí komplexní poradenské činnosti školy, která je organizována na základě školského zákona a vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. V této oblasti je realizována spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími školskými poradenskými zařízeními. Jsou organizovány přednášky a semináře zaměřené na informace o studiu na VŠ a VOŠ a poskytovány individuální konzultace. Žáci mají také možnost účastnit se šetření zaměřeného na sebepoznávání a profesní orientaci.

Významnou součástí poradenské činnosti je péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané. Tuto oblast upravuje vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění v. č. 62/2007 Sb., 227/2007 Sb., 326/2008 Sb. Vzdělávání těchto žáků se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, jehož rámcový obsah je vymezen ve vyhlášce č. 73/2005 Sb.

3.9 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují v našem Školním vzdělávacím programu aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa; formují a rozvíjejí osobnost žáka především v hodnotové orientaci a oblasti postojů. Žáci zvládají jednotlivá témata individuálně i ve vzájemné spolupráci.

1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života.

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální a mezinárodní myšlení. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

3. Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.

4. Environmentální výchova

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

5. Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Průřezová témata

Průřezová témata - Tematický okruh	Realizováno v předmětech			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
1. Osobnostní a sociální výchova - OSV				
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	ČJL, AJ, FJ, D, ZSV, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, FJ, ZSV, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, FJ, ZSV, F, Bi, TV	ČJL, AJ, NJ, FJ, ZSV, TV

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	AJ, M, F, HV, VV	ZSV, F, HV, VV, TV	AJ, ZSV, F, TV	AJ, TV
Sociální komunikace	ČJL, AJ, NJ, FJ, IVT, ZSV, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, NJ, FJ, IVT, F, HV, VV, TV	ČJL, AJ, NJ, FJ, ZSV, F, TV	AJ, ČJL, NJ, FJ, TV
Morálka všedního dne	ČJL, HV, VV, TV	ČJL, AJ, ZSV, HV, VV, TV	ČJL, ZSV, TV	AJ, ZSV, TV
Spolupráce a soutěž	ČJL, FJ, M, IVT, F, G, HV, VV, TV	ČJL, FJ, M, IVT, ZSV, F, G, HV, VV, TV	ČJL, FJ, M, ZSV, F, G	M, TV
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EGS				
Globalizační a rozvojové procesy	IVT, G	IVT	ZSV, G	ZSV
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	F, CH, G	ZSV, F, CH, G	D, ZSV, CH	AJ, D, ZSV, Bi, SF, SCH
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	G	G		
Žijeme v Evropě	ČJL, AJ, NJ, FJ, D	ČJL, AJ, NJ, FJ, D, ZSV, VV	ČJL, AJ, NJ, FJ, D, ZSV, G	ČJL, AJ, NJ, FJ, D, ZSV
Vzdělávání v Evropě a světě				AJ
3. Multikulturní výchova - MKV				
Základní problémy sociokulturních rozdílů	ČJL, AJ, D, G, HV, VV	AJ, D, ZSV, HV, VV	AJ, D, ZSV	AJ, D, ZSV
Psychosociální aspekty interkulturality	ZSV, HV, VV	HV, VV		
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	ČJL, ZSV	ČJL, NJ, ZSV	NJ	NJ, FJ
4. Environmentální výchova - EV				
Problematika vztahů organismu a prostředí	ZSV, Bi	Bi, G	CH, Bi	Bi
Člověk a životní prostředí	AJ, D, F, TV	D, F, CH, G, VV, TV	NJ, FJ, D, ZSV, F, CH, TV	AJ, D, ZSV, Bi, SF, SCH
Životní prostředí regionu a České republiky		CH	G	AJ, Bi
5. Mediální výchova - MV				
Média a mediální produkce	IVT, F, HV, TV	FJ, IVT, ZSV, F, HV, TV	NJ, D, ZSV, F, TV	NJ, ZSV, F
Mediální produkty a jejich významy	AJ, IVT, HV, TV	AJ, IVT, ZSV, HV, VV, TV	AJ, FJ, TV	
Uživatelé			ZSV	

Účinky mediální produkce a vliv médií	HV	AJ, ZSV, HV, VV	ZSV	ZSV
Role médií v moderních dějinách	HV	HV, VV		AJ, D

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Tabulace učebního plánu Vzdělávací oblast	Předmět	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Celkem za 4 roky	Z toho disp. h.	Hodiny celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4,0	4,0	4,0	4,0	16,0	4,0	12,0
	Anglický jazyk	4,0	4,0	4,0	4,0	16,0	4,0	12,0
	Další cizí jazyk ¹⁾ (NJ, FJ)	3,0	3,0	3,0	3,0	12,0	0,0	12,0
Matematika a její aplikace	Matematika	4,0	4,0	4,0	4,0	16,0	6,0	10,0
Informační a komunikační technologie	Informační a výpočetní technika	2,0	2,0	0,0	0,0	4,0	0,0	4,0
Člověk a společnost	Dějepis	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0	8,0	36,0
	ZSV	1,0	2,0	2,0	2,0	7,0		
Člověk a příroda	Fyzika	2,0	2,5	2,5	0,0	7,0		
	Chemie ⁴⁾	2,5	2,0	2,5	0,0	7,0		
	Biologie ⁴⁾	2,5	2,5	2,0	2,0	9,0		
	Geografie	2,0	2,0	2,0	0,0	6,0		
	Geologie ²⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Umění a kultura	HV/VV	2,0	2,0	0,0	0,0	4,0	0,0	4,0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0	0,0	8,0
	Výchova ke zdraví ⁴⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Člověk a svět práce	ZSV ³⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Volitelné vzdělávací aktivity	VP1	0,0	0,0	2,0	2,0	4,0	4,0	8,0
	VP2	0,0	0,0	2,0	2,0	4,0		
	VP3	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0		
	VP4	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0		
Průřezová témata	Povinná součást vzdělávání ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Celkem hodin v ročníku	33,0	34,0	34,0	31,0	132,0	26,0	106,0

Volitelné předměty ve 3. ročnících - dvouleté semináře

1. blok seminářů		2. blok seminářů		3. blok seminářů	
SAJ	Seminář z anglického jazyka	SAJ	Seminář z anglického jazyka	SD	Seminář z dějepisu
SZSV	Seminář ze základů společenských věd	SNJ	Seminář z německého jazyka	SF	Seminář z fyziky
SM	Seminář z matematiky	SFrJ	Seminář z francouzského jazyka	SZ	Seminář ze zeměpisu
SD	Seminář z dějepisu	SZSV	Seminář ze základů společenských věd	SM	Seminář z matematiky
SZ	Seminář ze zeměpisu	SBi	Seminář z biologie	SIVT	Seminář z informatiky a výpočetní techniky - programování
SBi	Seminář z biologie	SCH	Seminář z chemie		
SDG	Seminář z deskriptivní geometrie	SMD	Seminář z moderních dějin	x	x

Volitelné předměty ve 4. ročnících - jednoleté semináře

SAJ	Seminář z anglického jazyka
SNJ	Seminář z německého jazyka
SFrJ	Seminář z francouzského jazyka
SZSV	Seminář ze základů společenských věd
SM	Seminář z matematiky
SF	Seminář z fyziky
SG	Seminář z geografie
SBi	Seminář z biologie
SCH	Seminář z chemie
SIVT	Seminář z informatiky a výpočetní techniky - programování
SDG	Seminář z deskriptivní geometrie
SCHA	Seminář z chemie v anglickém jazyce
SCHF	Seminář z chemie ve francouzském jazyce
SMF	Seminář z matematiky ve francouzském jazyce
SZSVN	Seminář ze základů společenských věd v německém jazyce
SGN	Seminář z geografie v německém jazyce
KM	Čtením a psaním ke kritickému myšlení

4.2 Poznámky k učebnímu plánu:

1. CJ2 - Německý nebo Francouzský jazyk dle výběru žáků
2. integrováno do obsahu Biologie, Geografie a Chemie
3. integrováno do obsahu Základy společenských věd
4. předmět Výchova ke zdraví integrován do obsahu Biologie a Chemie
5. žáci si volí ve 3. ročníku studia 3 dvouhodinové volitelné předměty a ve 4. ročníku 1 dvouhodinový volitelný předmět dle aktuální nabídky
6. povinná součást vzdělávání - integrováno do obsahů vyučovacích předmětů.

Použité zkratky

Zkratka	Předmět	Zkratka	Předmět
ČJL	Český jazyk a literatura	HV	Hudební výchova
AJ	Anglický jazyk	VV	Výtvarná výchova
NJ	Německý jazyk	TV	Tělesná výchova
FJ	Francouzský jazyk	VKZ	Výchova ke zdraví
M	Matematika	OSV	Osobnostní a sociální výchova
IVT	Informační a výpočetní technika	VDO	Výchova demokratického občana
D	Dějepis	MKV	Multikulturní výchova
ZSV	Základy společenských věd	EV	Environmentální výchova
F	Fyzika	MV	Mediální výchova
CH	Chemie	EGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Bi	Biologie		
G	Geografie		

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, společně s anglickým, německým a francouzským jazykem.

Cílem Jazykového vyučování a literární výchovy je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavují žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání, mít úctu ke kulturním tradicím. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, v rámci výuky v něm však rozlišujeme tři základní složky (součásti):

- jazyková výchova
- komunikační a slohová výchova
- literární výchova.

Časové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. až 4. ročníku s týdenní hodinovou dotací 4 - 4 - 4 - 4.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět je zpravidla vyučován v kmenových třídách (učebnách). Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách využívány různé metody práce (frontální výuka, řízená diskuse, rozhovor, skupinová práce, problémové vyučování, prezentace, čtení s porozuměním, krátkodobé a střednědobé projekty, referáty aj.).

Do vzdělávacího procesu Českého jazyka a literatury jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

K naplnění jednotlivých klíčových kompetencí žáků směřují učitelé prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k samostatnému uvažování a kultivovanému vyjadřování názorů
- motivujeme žáky systematicky a promyšleně k aktivnímu přístupu k výuce
- zadáváme žákům úkoly, prostřednictvím kterých se učí vyhledávat informace v různých zdrojích (odborné literatuře, médiích, internetu apod.).

2. Kompetence k řešení problémů:

- umožňujeme žákům prezentovat vlastní práce (individuálně i ve skupinách)
- podněcujeme žáky vhodnými dotazy k řešení různých problémových situací
- podporujeme vhodnými úkoly samostatnost, tvůrčí a logické myšlení
- zapojujeme žáky do soutěží - olympiáda v českém jazyce, recitační soutěže, autorské literární soutěže apod.
- vedeme žáky k hodnocení vlastní práce i práce spolužáků, k předávání vlastních zkušeností a poznatků.

3. Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na formální správnost mluveného i písemného projevu (referáty, diskuse, mluvní cvičení, slohová cvičení aj.)
- vedeme žáky k přednesu uměleckých textů (recitace, dramatický dialog aj.)
- podněcujeme žáky k četbě a k písemnému i ústnímu formulování vlastních čtenářských zkušeností a prožitků
- umožňujeme a hodnotíme vlastní literární činnost žáků - posíláme do soutěží.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k systematické práci v třídním kolektivu, ve skupinách
- vybízíme žáky k diskusím na rozličná témata (v malých skupinách i v rámci celé třídy)
- vytváříme ve výuce přátelskou atmosféru a vychováváme žáky k sebevědomému, asertivnímu jednání
- pěstujeme v žácích schopnost sebekritiky, kritiku vytvářet i přijmout.

5. Kompetence občanské:

- organizujeme pro žáky besedy, přednášky s odborníky, návštěvy kulturních akcí
- vychováváme žáky k úctě k tradicím a kulturnímu i historickému dědictví
- podněcujeme v žácích pozitivní vztah k umění
- podporujeme vlastní tvořivou uměleckou činnost žáků
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel při organizaci výuky
- vedeme žáky k tolerantnímu chování vůči sobě navzájem
- vybízíme žáky k otevřenosti a upřímnosti v jednání, k překonávání ostychu a získávání zdravého sebevědomí při vystupování před kolektivem.

6. Kompetence k podnikavosti:

- motivujeme žáky k zodpovědnému plnění úkolů
- důslednou kontrolou plnění zadaných úkolů pěstujeme v žácích základní pracovní návyky.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne způsob vyhledávání informací z různých informačních zdrojů - je schopen vytvořit výpisek, sestavit osnovu a konspekt 	<p>Základy informatiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jazyk a získávání informací - Jazyk a studium textu 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - vhodně využívá různých jazykových vrstev ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - při analýze vybraných textů popisuje základní rysy češtiny a vysvětluje zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence 	<p>Čeština jako jazyk národní, obecné poučení o jazyku a řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> - Územní a sociální diferenciacie češtiny - Současná spisovná čeština 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů, vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá v mluveném projevu zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování) - si osvojí základní pravopisné jevy a hranice slov v písmu 	<p>Zvuková a grafická stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Písmo, jeho vznik a druhy - Obecné zásady spisovné výslovnosti, zvukové prostředky souvislé řeči - Vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka - Základní pravopisné jevy - Hranice slov v písmu 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje se základními jazykovědnými příručkami a typy slovníků - orientuje se v základních vrstvách slovní zásoby 	<p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednotky slovní zásoby - Slovníky - Význam slova a jeho složky - Významové vztahy mezi slovy - Změny ve slovní zásobě - Slovo v textu 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - volí v písemném i mluveném projevu vhodné výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, funkce a vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi - vysvětluje a odůvodňuje význam slov v daném kontextu - řídí se principy třídění slov na slovní druhy - rozlišuje mluvnické kategorie 	<p>Tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba slovního tvaru - Tvoření slov odvozováním a skládáním - Významové okruhy slov z hlediska slovtvorného - Slovtvorba v současné jazykové praxi - Univerbizace a multiverbizace 	

<ul style="list-style-type: none"> - je schopen využít svých znalostí při učení cizím jazykům 		
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětluje a odůvodňuje použití jazykových prostředků v rámci funkčních stylů - volí prostředky podle slohotvorného rozvrstvení, podle funkce a vztahu k dané situaci - používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu 	<p>Obecné poučení o slohu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Styl jazykových projevů - Jazykové styly a slohotvorní činitele, realizace stylů v textech - Slohotvorné postupy - Slohová charakteristika výrazových prostředků - Text (komunikát) a komunikační situace, funkce komunikátů - Připravenost, oficiálnost, formálnost, mluvenost, psanost - Komunikační strategie 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - se seznamuje s vyprávěcím slohovým postupem v ukázkách z umělecké literatury - aplikuje své znalosti v praktických cvičeních a ve slohových pracích 	<p>Vypravování</p> <ul style="list-style-type: none"> - V umělecké literatuře - V běžné komunikaci 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, spolupráce a soutěž MKV - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen využívat získaných teoretických poznatků při tvorbě základních slohových útvarů publicistického stylu - rozlišuje mluvenou a psanou podobu útvarů publicistického stylu - posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou - pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty 	<p>Slohové útvary publicistického a odborného stylu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Referát (mluvený a psaný) - Reportáž 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž</p>
	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší umělecký text od neuměleckého, objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního kontextu - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře - rozezná typy promluv a posoudí jejich funkci v konkrétním textu, získané dovednosti a vědomosti, své schopnosti dokáže uplatnit při rozboru přečtených děl 	<p>Základy literární vědy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika, interdisciplinárnost literární vědy - Literatura a její funkce - Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy, figury, rytmus, rým a zvukové prostředky poezie, monolog a dialog, typy kompozice, motiv, téma 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Základní literární druhy (próza, poezie, drama) a žánry (lyrické, epické, dramatické – bajka, pohádka, balada, romance, báje, mýtus, legenda, pověst) - Metody interpretace textu (význam, smysl, popis, analýza, interpretace) 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování. - vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<p>Hlavní vývojová období národní a světové literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starověká literatura (Bible, antická literatura) - Středověká literatura (eposy, legendy, kroniky, satiry, staroslověnsky, latinsky a česky psaná literatura na našem území) - Renesance v literatuře - Barokní literatura - Klasicismus, osvícenství a preromantismus v literatuře 	<p>EGS - Žijeme v Evropě</p> <p>D historický kontext daného období VV+HV umění starověku, středověku a počátků novověku ZSV počátky filozofie</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - diferencuje jednotlivé jazykové rodiny v rámci historického kontextu - je schopen zdůvodnit zařazení českého jazyka mezi jazyky slovanské a do rodiny jazyků indoevropských - zná základní vývojová specifika české slovní zásoby 	<p>Jazykové rodiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čeština, jazyk slovanský - Vývojová specifika české slovní zásoby 	<p>OSV - Sociální komunikace EGS - Žijeme v Evropě MKV - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen poznat jednotlivé slovní druhy v daném textu - ovládá problematiku mluvnických kategorií jmen a sloves - diferencuje odchylky v určování mluvnických kategorií některých jmen 	<p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovní druhy, jejich mluvnické kategorie a tvary - Mluvnické kategorie jmen a sloves 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje specifika jednotlivých útvarů popisného slohového postupu - realizuje své teoretické znalosti v praxi - v podobě stylistických cvičení a slohové práce 	<p>Popis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prostě sdělovací - pracovní postup, návod - Subjektivně zabarvený - věci, budovy, místnosti, místa v krajině - Charakteristika - Líčení 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - je schopen využívat získaných teoretických poznatků při tvorbě základních slohových útvarů publicistického stylu - rozlišuje mluvenou a psanou podobu útvarů publicistického stylu 	<p>Slohové útvary publicistického stylu (Fejeton, článek, zpráva)</p>	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž</p>
	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje základní znaky romantické literatury - na příkladu vlastních čtenářských zkušeností charakterizuje romantického hrdinu - rozeznává a odlišuje v tvorbě některých autorů prvky realistické - uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 	<p>Způsoby vyjadřování zážitků z lit. děl</p> <ul style="list-style-type: none"> - Text a intertextovost <p>Hlavní vývojová období národní a světové literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - Česká a světová literatura v 19. století - Romantismus český, světový - Národní obrození v české literatuře, ústní lidová slovesnost 	<p>EGS - Žijeme v Evropě</p> <p>D - historický kontext daného období VV+HV umělecké směry daného období ve výtvarném umění a hudbě</p>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> - <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> - <i>porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> - <i>vyhledá informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Realismus český, světový - Naturalismus - Moderní směry přelomu 19. a 20. století (impresionismus, symbolismus, dekadence) 	<p>ZSV myšlení o společnosti 19. st.</p>
--	--	---

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti o větných členech a jejich vztazích v praxi, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování - zvládá interpunkční pravidla ve větě jednoduché 	<p>Skladba - věta jednoduchá</p> <ul style="list-style-type: none"> - Věta jako jednotka komunikace - Druhy vět podle postoje mluvčího - Základní principy větné stavby, aktuální členění výpovědi - Větné členy základní a rozvíjející - Základy valenční a textové syntaxe 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti o skladbě souvětí prakticky - orientuje se v textu delších větných celků - zvládá interpunkční pravidla ve složitých souvětích 	<p>Skladba - souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Souvětí souřadné - Vztahy mezi souřadně spojenými větami - Souvětí podřadné - Druhy vedlejších vět 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá efektivně a samostatně různých informačních zdrojů - zpracovává z odborného textu výpisky, výtahy, anotace, shrnutí - orientuje se v knihovně - umí vyhledávat informace - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) 	<p>Výklad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specifické rysy odborného stylu - Zápis bibliografických údajů 	OSV - Sociální komunikace
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé útvary administrativního stylu - využívá svých teoretických poznatků z oblasti administrativního stylu v praxi 	<p>Slohové útvary administrativního stylu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dopis - úřední, soukromý - Žádost 	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá osobních zkušeností při tvorbě slohových útvarů úvahového stylu - vhodně kombinuje poznatky objektivní, (z odborné četby, odborného stylu) se subjektivně zabarvenými (osobními zkušenostmi, názory) 	<p>Úvaha</p> <ul style="list-style-type: none"> - Specifické rysy úvahového stylu - Esej 	OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
<p><i>Žák</i></p>	Česká a světová literatura první poloviny 20. století	EGS - Žijeme v Evropě

<ul style="list-style-type: none"> - <i>charakterizuje moderní trendy ve výtvarném umění a jejich odraz v literatuře</i> - <i>popisuje specifické prostředky básnického jazyka na konkrétních příkladech literárních textů</i> - <i>interpretuje na základě teoretických znalostí básnické texty</i> - <i>využívá poznatky z vlastní četby</i> - <i>interpretuje na základě využití teoretických poznatků a vlastních čtenářských zkušeností hlavní myšlenky literárních textů daného období</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Nové umělecké směry začátku 20. století - Ohlas 1. světové války v literatuře - Literární avantgarda - Obrana člověka, lidskosti a demokracie - Reakce literatury na fašistické nebezpečí a literatura v době okupace - Literární kritika - Divadlo a film 	<p>D - historický kontext daného období VV+HV umělecké směry daného období ve výtvarném umění a hudbě ZSV myšlení o společnosti 19. st.</p>
---	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu, tvarosloví, slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka - prakticky využívá poznatků z oblasti větné stavby 	<p>Všestranný jazykový rozbor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systematizace a upevňování získaných poznatků z různých oblastí gramatiky - Textovost a intertextovost 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - volí v písemném i mluveném projevu vhodné výrazové prostředky podle jejich slovtvorného rozvrstvení a podle funkce - orientuje se v uměleckém textu z hlediska obsahu, stylistiky a pravopisu - zvládá základní principy tvůrčího psaní - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu ke sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu 	<p>Styl umělecké literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jazykové, kompoziční a tematické prostředky literárního díla: kompozice, motiv, téma 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - volí při tvorbě životopisu vhodné výrazové prostředky podle zaměření - rozlišuje specifika běžného a strukturovaného životopisu - je schopen eliminovat nepodstatné údaje ve strukturovaném životopisu 	<p>Životopis, motivační dopis</p>	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá se zřetelem k dané situaci, kontextu i adresátovi techniku hlasu, správnou výslovnost - posuzuje a interpretuje komunikační účinky textu - v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči - při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit 	<p>Základy rétoriky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní pravidla mluveného projevu - Řečnický projev v praxi, monolog, dialog - Základní principy debaty, diskuze - Vlastnosti textu, principy výstavby textu (koherence, členění) 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace</p>

	LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnotí specifika literárních žánrů a proudů na konkrétních příkladech - hodnotí přínos autorů a národních literatur do světového umění - interpretuje texty ukázek z čítanky - přibližuje vlastní čtenářské zážitky formou referátů ostatním spolužákům - uvede základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - porovná ztvárnění téhož námětu v různých zpracováních - vyhledá informace v katalozích, v knihovně, atd. 	<p>Česká a světová literatura druhé poloviny 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reflexe 2. světové války - Žánrová a tematická pestrost světové literatury (neorealismus, magický realismus, rozhněvaní mladí muži, beatnická literatura, antiutopie, postmoderna, triviální a braková literatura) - Česká literatura po 2. světové válce (schematismus 50. let, oficiální, exilová a samizdatová literatura, experimentální literatura, malé divadelní scény, literatura faktu) 	<p>EGS - Žijeme v Evropě</p> <p>D - historický kontext daného období</p> <p>VV+HV umělecké směry daného období ve výtvarném umění a hudbě</p> <p>ZSV myšlení o společnosti 19. století</p>

5.1.2 Předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk patří do oblasti Jazyk a jazyková komunikace a spočívá především ve vedení žáků k vědomému užívání jazyka jako základního nástroje komunikace (a to mluvené i psané) v různých komunikačních situacích. Cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavují žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání, mít úctu ke kulturním tradicím. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Anglický jazyk je vyučován tak, aby směřoval k dosažení úrovně B2 podle SERRJ (společný evropský referenční rámec jazyků).

Časové vymezení předmětu:

Předmět anglický jazyk je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. až 4. ročníku s týdenní dotací 4-4-4-4.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk je vyučován v učebnách vybavených audiovizuální technikou, jejíž součástí je počítač, dataprojektor a hi-fi věž. Pro výuku jsou také v každé skupině minimálně jednou týdně využívány multimediální jazykové učebny vybavené didaktickou technikou. Jedná se o moderní plně digitalizované systémy **Robotel SmartClass+**, které podpoří všechny čtyři klíčové kompetence: mluvení, poslech, čtení, psaní. Ve všech hodinách se třída dělí na skupiny, pokud má více než 23 žáků.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách anglického jazyka užívány různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, poslechová cvičení, dialogy, popis obrázků, samostatná vyprávění, miniprojekty, referáty, prezentace, práce s ukázkami filmů, písní, skupinové práce).

Spolupráce v rámci mezipředmětových vztahů je realizována pomocí témat z oblasti jazykové, geografické, historické a kulturní.

Do obsahu vyučovacího předmětu Anglický jazyk jsou integrována následující **průřezová témata:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- vytváříme dostatek komunikačních příležitostí pro používání anglického jazyka
- nabízíme aktivační metody, které povedou k samostatné práci s dvojjazyčnými slovníky a jinými encyklopedickými materiály.

2. Kompetence k řešení problémů:

- předkládáme žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí je nezbytné použití anglického jazyka

- vedeme žáky k porovnávání stavby anglického a českého jazyka, vyhledávání shod a odlišností a odvozování pravidel.

3. Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění anglicky vedenému rozhovoru a anglicky psaným jednoduchým textům
- vedeme žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk.

4. Kompetence sociální a personální:

- vytváříme dostatek situací, k jejichž zvládnutí spolupracují se spolužáky
- navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných i rozdílných rysů lidí z různého jazykového prostředí.

5. Kompetence občanské:

- na příkladech z anglosaských zemí vedeme žáky, aby se snažili vcítit do problematiky života lidí v jiných zemích.
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a dvojjazyčných slovníků pro samostatné studium
- vedeme žáky k pečlivé systematické práci.

Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a dalším jazykům.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

SERRJ – společný evropský referenční rámec jazyků – detailně popisuje jednotlivé úrovně znalosti cizího jazyka (A1, A2, B1, B2, C1) v receptivních, produktivních a interaktivních dovednostech.

Samostatný uživatel – úroveň B1, B2.

Úroveň B1

Rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává se škole, v práci a ve volném čase. Umí si poradit se situacemi při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.

Úroveň B2

Dokáže porozumět hlavním myšlenkám složitých textů včetně odborně zaměřených diskusí ve svém oboru. Dokáže se účastnit rozhovoru plynule a spontánně s rodilými mluvčími. Umí napsat srozumitelné podrobné texty na různá témata. Vysvětlí své názory a stanoviska, uvede výhody a nevýhody různých možností.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák porozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu na aktuální téma, se kterým je předem obeznámen - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí - identifikuje citové zabarvení - 	<p>Jazykové prostředky</p> <p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty - fonetická redukce, fonetické rysy - pravidla pravopisu u složitějších slov - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci <p>Gramatické kategorie a lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - srovnání přítomných časů, akční slovesa - vyjádření minulosti – minulý čas prostý, průběhový, nepravidelná slovesa - přídavná jména – 2. a 3. stupeň - porovnávání - modální slovesa (must, mustn't, needn't, don't have to) - vyjádření množství - frázová slovesa - ustálená větná spojení a kolokace - složená a odvozená slova, sufixy, prefixy <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <p>Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným a konkrétním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pocity - krajina - filmy - počasí 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů - Sociální komunikace <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy
<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák přečte srozumitelně a plynule text - porozumí hlavním bodům a myšlenkám čteného textu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá základní typy slovníků a média - postihne zápletku ve filmu 		
<p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák formuluje svůj názor přiměřeně srozumitelně a spontánně - stručně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý jednodušší text se známou slovní zásobou - přednese souvislý krátký projev na zadané téma - popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, sporty, počasí a krajinu - vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou - zapojí se do jednoduché konverzace na obecné téma, klade otázky - částečně rozumí rodilým mluvčím, vede jednoduchý dialog a zapojí se do živé diskuse na známá témata 		
<p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák sestaví krátký text na dané téma související s probíraným tématem - popíše své zájmy a činnosti s nimi související - logicky strukturuje neformální písemný projev - používá přiměřeně bohatou slovní zásobu 		

<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou formou - snaží se používat spojovací výrazy - využívá slovník při zpracování písemného projevu na aktuální téma 	<ul style="list-style-type: none"> - koníčky, sport - popis osoby - společnost <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření postoje a názoru - souhlas, nesouhlas, rady a návrhy - emoce - vyjádření libosti, nelibost, radosti/zklamání, zájmu/nezájmu - kratší písemný projev - pozdrav, vzkaz, odpověď, osobní dopis, pozvání - delší písemný projev - úvaha - samostatný ústní projev – popis, prezentace, reprodukce textu - čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné - interakce – náhodné situace v osobním životě, neformální rozhovor - informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, internet, tisk, veřejná hlášení <p>Reálie anglicky-mluvicích zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - společnost a kultura, umění - sport, záliby - národní zvláštnosti, rodina 	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák rozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - zachytí podstatné body autentického ústního projevu, které jsou pronášeny spisovně a zřetelně - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje citové zabarvení - postihne zápletku ve filmu 	<p>Jazykové prostředky</p> <p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonetická redukce, fonetické rysy - pravidla pravopisu u složitějších slov - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci <p>Gramatické kategorie a lexikologie</p> <p>Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření budoucnosti a minulosti - jmenné fráze - složeniny (předpony, přípony) - předpřítomný čas - verbální fráze - slovesa s infinitivem a ing-ovou formou - podmínkové věty, ustálené větné rámce - nepřímá řeč, souslednost časová - trpný rod, transformace - frázová slovesa - přídavná jména, transpozice - 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Morálka všedního dne <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů
<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák přečte srozumitelně a plynule text - porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá základní typy slovníků a média 	<p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <p>Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované, nesou prvky uměleckého,</p>	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií

<p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>žák formuluje svůj názor přiměřeně srozumitelně, spontánně a gramaticky správně</i> - <i>stručně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý jednodušší text se známou slovní zásobou</i> - <i>přednese souvislý krátký projev na zadané téma</i> - <i>popíše různá zaměstnání, hovoří o nakupování, službách, moderních technologiích, médiích, zločinech, dovolené a prázdninách</i> - <i>vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou</i> - <i>komunikuje přiměřeně plynule a foneticky správně na konkrétní obecná témata, klade otázky</i> - <i>částečně rozumí rodilým mluvčím, vede jednodušší dialog a zapojí se do živé diskuse na obecná osvojená témata</i> 	<p>publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným a konkrétním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce, zaměstnání a další okruhy týkající se pracovní oblasti - nakupování, služby a další okruhy související s veřejnou oblastí - věda a moderní technologie, média - svět zločinu - dovolená a prázdniny, cestování <p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření postoje a názoru – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, omluva, lítost - emoce – radost/zklamání - kratší písemný projev – úřední dopis, žádost, životopis, přání, blahopřání - delší písemný projev – esej - samostatný ústní projev – popis, prezentace, reprodukce textu, srovnání, shrnutí - čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační a popisné - interakce – náhodné situace v osobním i profesním životě, neformální rozhovor, komunikace prostřednictvím médií - informace z médií – audionahrávky, videonahrávky, internet, tisk, film 	
<p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>žák sestaví krátký text na dané téma</i> - <i>logicky strukturuje formální i neformální projev</i> - <i>srozumitelně a přiměřeně gramaticky správně předává informace</i> - <i>používá přiměřeně bohatou slovní zásobu</i> - <i>vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou formou</i> - <i>snaží se používat spojovací výrazy</i> - <i>využívá slovník při zpracování písemného projevu na aktuální téma</i> 	<p>Reálie anglicky-mluvicích zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - média a jejich účinky na jednotlivce a společnost - věda a technika 	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - rozliší v projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl a citové zabarvení - postihne zápletku i sled událostí ve filmu <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace a identifikuje strukturu textu - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalizmů - využívá slovníky, encyklopedie a média <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně a poměrně plynule - volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu - přednese souvislý projev na zadané téma - podrobně popíše sebe, své okolí, rodinu, své zájmy a činnosti s nimi související, popíše dům nebo byt, hovoří o zdraví, přátelství a dovolené - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou - okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých textů - reaguje v méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů 	<p>Jazykové prostředky</p> <p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty - fonetická redukce, fonetické rysy - pravidla pravopisu u složitějších slov - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci - konvence používané k prezentaci výslovnosti <p>Gramatické kategorie a lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - srovnání přítomných časů, akční slovesa - vyjádření minulosti – minulý čas prostý, průběhový, perfektum, used to - vyjádření budoucnosti – going to, přít. čas průběhový, will - přídavná jména – 2. a 3. stupeň - modální slovesa (must, have to, should, may, might, can't, can, could, be able) - časové věty - předpřítomný čas průběhový - předminulý čas - předbudoucí a budoucí průběhový čas - věty přací (wish, if only) - frázová slovesa, jednoduché idiomy - ustálená větná spojení - složená a odvozená slova, transpozice <p>Tematické okruhy a komunikační situace Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů - Sociální komunikace <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy

<ul style="list-style-type: none"> - <i>komunikuje plynule a foneticky správně na konkrétní témata i v méně běžných situacích</i> - <i>při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá známá témata</i> 	<p>a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným a konkrétním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do země dané jazykové oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis osoby a životních etap - popis těla, identita, vnímání sebe sama - zdraví a nemoci, nehody, životní styl - popis domu nebo bytu, domácí potřeby - sporty, vybavení pro sport a zábavu - rodina, blízcí lidé, osobnost - dovolená - přátelství, společenské vztahy 	
<p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>žák logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů</i> - <i>používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace</i> - <i>využívá slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma</i> - <i>sestaví souvislý text na širší škálu témat a vyjádří své stanovisko</i> - <i>napiše formální i neformální dopis, e-mail</i> - <i>napiše krátký příběh na jakékoli téma</i> - <i>snaží se používat i složitější spojovací výrazy</i> 	<p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření a obhajoba postoje, názoru a stanoviska – přiznání, odsouzení, omluva, odpuštění, spekulování, vyvození závěru, dosažení shody - emoce - zájem/nezájem, zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, lhostejnost - kratší písemný projev - pozdrav, vzkaz, odpověď, osobní dopis - delší písemný projev - úvaha - čtený či slyšený text – texty informační, popisné, faktografické, imaginativní - samostatný ústní projev – popis, srovnání, oznámení, prezentace - interakce - náhodné situace v osobním i profesním životě, formální i neformální rozhovor, diskuse, komunikace prostřednictvím internetu, korespondence - informace z médií – tisk, rozhlas, film, audionahrávky, videonahrávky, internet <p>Reálie anglicky-mluvicích zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - společnost a kultura, umění - sport, záliby - národní zvláštnosti, rodina 	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák rozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - rozliší v projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích - postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře 	<p>Jazykové prostředky</p> <p>Fonetika a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty - fonetická redukce, fonetické rysy - pravidla pravopisu u složitějších slov - zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci - konvence používané k prezentaci výslovnosti <p>Gramatické kategorie a lexikologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření množství - gerundium a infinitiv - modální slovesa pro vyjádření minulosti - nepřímá řeč, nepřímé otázky, tázací dovětky - trpný rod, nepravidelná slovesa, transformace - vztažná zájmena - podmínkové věty, složitá souvětí - frázová slovesa - vztažné věty těsné, volné, participiální, valence - přísloví, odborné fráze a výrazy na známé témata <p>Tematické okruhy a komunikační situace</p> <p>Výchozí texty jsou obsahově i jazykově náročnější, nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do zemí dané jazykové oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - věda a technika, pokrok - popis charakterových vlastností - umění, umělecké předměty - komunikace, cestování, světový názor 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti - Sociální komunikace - Seberegulace, organizační dovednosti a řešení problémů - Morálka všedního dne <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žijeme v Evropě - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - Vzdělávání v Evropě a ve světě <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní problémy sociokulturních rozdílů <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí - Životní prostředí regionu a ČR
<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma - rozliší hlavní a doplňující informace a identifikuje strukturu textu - vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalizmů - využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média - čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce 		
<p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu - přednese souvislý projev na zadané téma - podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související, charakterové vlastnosti, hovoří o vědě a technice, umění a cestování - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou ústní formou - adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických a imaginativních textů 		

<ul style="list-style-type: none"> - reaguje spontánně a gramaticky správně ve složitějších situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> - romány, časopisy - jídlo, recepty - životní prostředí, ekologie, globální problémy - témata z oblasti veřejné, pracovní a vzdělávací 	<p style="text-align: center;">MV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Role médií v moderních dějinách
<p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - žák logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace - používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval, co chce sdělit - využívá výkladové i odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma - sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko - snaží se používat i složitější spojovací výrazy - vyjádří své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou formou 	<p>Komunikační funkce jazyka a typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření postoje a názoru - svolení, prosba, odmítnutí, možnost a nemožnost, pochvala, pokárání, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz - emoce – zájem/nezájem, sympatie, strach - kratší písemný projev – přání, blahopřání, pozvání, úřední dopis, inzerát - delší písemný projev - vypravování, esej, odborný popis, životopis, podrobný popis - čtený či slyšený text – texty informační, popisné, faktografické, dokumentární, imaginativní i umělecké - samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, prezentace - interakce – formální i neformální rozhovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, strukturovaný pohovor, komunikace prostřednictvím telefonu a médií - informace z médií – tisk, TV, internet, telefon <p>Reálie ČR a anglicky-mluvicích zemí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reálie ČR podle aktuálních témat k maturitě (politické a ekonomické postavení ve světě, kultura, umění, literatura, vzdělávací systém, rodinný život, tradice, průmysl, zemědělství) - Reálie některých anglicky mluvících zemí podle aktuálních témat k maturitě (politické a ekonomické postavení ve světě, kultura, umění, historie, vzdělávací systém, rodinný život, sport, tradice, významné osobnosti, úspěchy, jazykové zvláštnosti a odlišnosti, vztahy s ČR) - Literatura podle aktuálních témat k maturitě, významná díla a autoři 	

5.1.3 Předmět: Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace společně s předměty český jazyk a ostatními cizími jazyky. Výuka navazuje na výuku českého jazyka a anglického jazyka. Vzdělávání v Německém jazyce vychází ze Společného referenčního rámce pro výuku jazyků, cílem je dosažení jazykové úrovně **B1**. Zaměřujeme ji na rozvoj komunikativních schopností žáka, vedeme je k postupnému zvládnutí mluveného a v jednodušší podobě i písemného projevu. Rovněž se snažíme žáky seznámit se životem v zemích, kde se vyučovaný jazyk používá.

Cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavují žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání, mít úctu ke kulturním tradicím. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Výuka zahrnuje:

- základní komunikaci v běžných každodenních situacích
- základní gramatické struktury a typy vět
- psaní jednoduchých sdělení
- práci se slovníkem a dalšími zdroji informací (internet, časopisy atd.)
- tvorbu projektů v rámci skupinové práce.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Německý jazyk je povinným vyučovacím předmětem pro žáky prvního až čtvrtého ročníku s týdenní hodinovou dotací 3 - 3 - 3 - 3.

Žáci si volí v prvním ročníku jeden ze dvou jazyků (německý nebo francouzský jazyk) a pak pokračují ve výuce zvoleného jazyka po celou dobu studia na gymnáziu.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací hodiny probíhají částečně v jazykové učebně vybavené audiovizuální technikou, jejíž součástí jsou počítače pro učitele i všechny žáky, dataprojektor a ozvučení, a v dalších učebnách vybavených audiovizuální technikou. Vyučující mají k dispozici CD přehrávače.

Výuka zahrnuje formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- jazyková komunikace
- poslech s porozuměním
- čtení s porozuměním
- procvičování a rozvíjení slovní zásoby
- skupinová práce (řešení konkrétních situací - Rollenspiele)
- tvorba písemných sdělení (dopis, email)
- výuka a procvičování gramatiky
- práce s internetem a dalšími multimediálními materiály
- projekty

Předmětem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: žijeme v Evropě

- Multikulturní výchova: vztah k multilingvní oblasti a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- Environmentální výchova: člověk a životní prostředí
- Mediální výchova: média a mediální produkce

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- žákům nabízíme aktivační metody, které je vedou k samostatné práci s česko-německými slovníky
- snažíme se vytvořit dostatek komunikačních příležitostí při používání německého jazyka.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vyhledávání shod a odlišností mezi českým a německým jazykem
- řešíme s nimi běžné problémy v komunikativních situacích.

3. Kompetence komunikativní:

- s žáky formulujeme a vyjadřujeme myšlenky a názory v logickém sledu, vedeme je k výstižnému, souvislému a kultivovanému vyjadřování v písemném i ústním projevu
- učíme je naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, usilujeme o účinné zapojení do diskuze, vedeme je k obhajování jejich názoru a vhodné argumentaci
- vedeme je k porozumění různým typům textů a jiných informačních a komunikačních prostředků
- využíváme informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- snažíme se, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivní spolupráce s druhými při řešení daného úkolu.

5. Kompetence občanské:

- na příkladech z německy mluvících zemí vedeme žáky k toleranci a respektu k jiným národům.
- jazyk chápeme jako prostředek historického a kulturního vývoje národa, důležitý sjednocující činitel národního společenství, jako důležitý nástroj celoživotního vzdělávání
- rozvíjíme pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a žáky vedeme k respektování kulturní rozmanitosti

6. Kompetence k podnikavosti:

- motivujeme žáky ke svědomité práci a seznamujeme je se správným používáním různých studijních materiálů a internetu

Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a dalším jazykům.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost

sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

Úroveň B1: Žák - rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace (input) týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. **Poradí si** s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. **Napiše** jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho osobně zajímají. **Popíše** své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů - rozumí běžným pokynům a jednoduchým větám vyučujícího souvisejícím s organizací vyučovacího procesu, včetně návodu na typické činnosti a aktivity - čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu - čte potichu jednoduché texty obsahující převážně známé jazykové prostředky; při čtení používá abecední slovník učebnice - čte potichu texty obsahující převážně známé jazykové prostředky včetně jednoduchých autentických textů - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - reprodukuje a obměňuje pamětně osvojené mikrodialogy - reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace - ústně obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - písemně obměňuje krátké probrané texty - sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení; vyplní své základní údaje do formulářů - formuluje písemně jednoduché otázky a odpovídá na ně - formuluje ústně otázky, odpovídá na otázky 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - větná intonace - segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka - (zavřené/otevřené, krátké/ dlouhé, přízvučné/nepřízvučné samohlásky, redukované e, zdvojené souhlásky, přehlásky ä, ö, ü, diftongy ei/ai, eu/äu, au) <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - německá abeceda - psaní velkých písmen, přehlásek, ß - pravopis výrazů osvojované slovní zásoby <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rozsahu asi 1000 lexikálních jednotek zahrnujících výrazy z vymezených tematických okruhů, situací a funkcí jazyka <p>Mluvnice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchá věta oznamovací a tázací - zápor nicht, kein, odpověď s doch <p>Podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - rod podstatných jmen - množné číslo podstatných jmen - člen určitý, neurčitý, nulový, záporný - 1. a 4. pád jedn. a množ. čísla <p>Přídavná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - v přísudku, v doplňku <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní, tázací, ukazovací, přivlastňovací, záporná - v 1. a 4. pádu <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní - řadové, datum, letopočet <p>Slovesa</p>	<p>ČJ – pravopis, výslovnost, mezilidská komunikace, jazykový projev ZSV – rodina, mezilidské vztahy G – Evropa HV – zpěv písní, koled OSV - sociální komunikace EGS - žijeme v Evropě</p>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>samostatně po audioorální přípravě zformuluje text pozdravu, blahopřání, jednoduchého dopisu, vzkazu, sestaví krátké vyprávění, jednoduchý popis (např. obrázku, osoby, místa)</i> - <i>aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci</i> - <i>umí se krátce souvisle vyjadřovat v rámci vymezených tematických okruhů</i> - <i>používá abecední slovník učebnice</i> - <i>používá dvojjazyčný slovník</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase - časování sloves s odlučitelnými předponami - slovesa s 4. pádem - vazba „es gibt“ - modální slovesa mögen, können - vazba ich möchte <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> - příslovce gern, lieber - tázací příslovce – wo, was, wann, wie, wer, woher, warum <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - předložky – z počátku převážně lexikálně am, im + časový údaj, in, aus + názvy států časové – am, um, von ... bis, vor, nach - místa – in, zu - nejfrekventovanější s 3., 4., 3. a 4. pádem - splývání se členem <p>Spojky</p> <ul style="list-style-type: none"> - souřadící <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdravy - koníčky - dny v týdnu, měsíce, roční období - rodina - barvy - jídlo, nápoje, potraviny - názvy měst, zemí, světadílů - škola a volný čas - oslavy, dárky, přání, svátky - oblečení - domov, domácí práce, domácí činnosti 	
---	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory - v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky - rozumí projevům reprodukováným ze zvukového záznamu, popř. videozáznamu - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - orientuje se v různých typech textů, využívá logického odhadu - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací - souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy - si vyžádá jednoduchou informaci - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace - samostatně vede jednoduchý dialog, formuluje otázky, odpovídá na ně a vyjádří vlastní názor - sdělí základní informace nebo hlavní myšlenky z přiměřeně dlouhého a přiměřeně náročného přečteného či vyslechnutého textu - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - zachytí a zaznamená myšlenky či údaje z vyslechnutého textu - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - písemně vyjádří hlavní myšlenky ze snadného vyslechnutého projevu nebo přečteného textu 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - větná intonace - segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka (zadopatrové ng/nk, ztráta znělosti na konci slova, aspirované p, t, k, samohlásky, přehlásky, dvojhlásky, hlásky ch, s, h, vokalizované r/er, asimilace, ráz, přízvuk) <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopis výrazů osvojované slovní zásoby - pravidla interpunkce - základní pravidla o dělení slov <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - produktivní slovní zásoba zahrnující výrazy vymezených tematických okruhů, situací a funkcí jazyka v rozsahu cca 2000 lexikálních jednotek - tvoření slov skládáním - tvoření slov – přípona -isch <p>Mluvnice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta rozkazovací - slovosled ve větách hlavních, vedlejších po spojkách souřadících a podřadících - negace - vyjádření kladné odpovědi na zápornou otázku - časová posloupnost - vazba es gibt - pořádek slov ve větě s perfektem <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - zápor nicht, kein, odpověď s doch - člen určitý, neurčitý, nulový v 1., 3. a 4. pádě <p>Podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování českých pádů skloňováním, předložkami a skládáním - 2. pád vlastních jmen 	<p>ČJ – popis a charakteristika osoby</p> <p>Bi – lidské tělo</p> <p>G – Evropa, cestování</p> <p>ZSV – zaměstnání</p> <p>HV – zpěv písní, koled</p> <p>OSV - sociální komunikace</p> <p>EGS - žijeme v Evropě</p> <p>MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - množné číslo - prohloubení a systematizace - podstatná jména s předložkou Přídavná jména - skloňování po členu určitém a neurčitým, po přivlastňovacích zájmenech - stupňování - přídavná jména s příponou -ig, -lich, -isch - časové údaje ve 4. pádě – nächst-, diese-, letzt- - přídavná jména s předložkou Zájmena - osobní zájmena v 3. pádě - tázací, přivlastňovací, ukazovací, neurčitá v 1., 3. a 4. pádě - neosobní zájmeno man - zvrtné zájmeno sich Číslovky - určení váhy, ceny Slovesa - časování pravidelných sloves, pomocných, způsobových a nepravidelných sloves a sloves s předponami odlučitelnými a neodlučitelnými - rozkazovací způsob - slovesa se 3. pádem - slovesa se 4. pádem - modální slovesa - zvrtná slovesa - perfektum pravidelných, nepravidelných sloves, sloves s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou - préteritum sloves haben a sein - vazby sloves s předložkami - vyjádření budoucnosti tvarem přítomného času Příslovce - místa, času, způsobu, míry - stupňování, srovnání s wie a als Předložky - další předložky s 3. , 4. , s 3. a 4. pádem - splývání se členem 	
--	--	--

	<p>Spojky</p> <ul style="list-style-type: none"> - souřadící a podřadící <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - nákupy - tělo, zdraví, nemoci - bydlení - průběh dne - pamětihodnosti, významné budovy, orientace ve městě - dopravní prostředky - výuka cizích jazyků - povolání, vzdělání, volba povolání - vzhled, móda, oblečení - cestování, pozdravy z dovolených, prázdninové aktivity - počasí - popis a charakteristika - zdraví, nemoci	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí upřesňujícím pokynům souvisejícím s vedením hodiny v cizím jazyce - rozumí pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy - pochopí obsah a smysl konverzace dvou rodilých mluvčích - porozumí běžným sdělením a hlášením z oblasti každodenního života (např. v dopravních prostředcích, na nádraží) - čte nahlas, plynule a foneticky správně autentické texty - vyhledává v textu informace - reprodukuje a obměňuje dialogy - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata - dokončí započaté vyprávění, domýšlí chybějící celky - souvisle a plynule pohovoří na známá témata, včetně jednoduchých témat týkajících se reálií - sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - se naučí vyplňovat běžné formuláře - samostatně zformuluje dopis, odpověď na dopis, pozvánku - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - účelně pracuje se slovníkem 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - segmentální jevy s důrazem na jevy odlišné od mateřského jazyka (základní varianty výslovnosti, např. psaného ig vyslovovaného jako –ik/ich) - rytmické členění složitějších výpovědí a souvislého textu - výslovnost cizích slov, zeměpisných názvů <p>Grafická stránka jazyka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - upevňování pravopisu v souladu se současnou pravopisnou normou <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - lexikální jednotky v souvislosti s poslechem a čtením doplňkovým materiálů - seznámení se způsobem odhadu významů na základě tvoření slov - regionální varianty vybrané slovní zásoby - tvoření slov pomocí přípon <p>Mluvnice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled ve větách hlavních a vedlejších <p>Tvarosloví</p> <p>Podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - slabé skloňování - množné číslo - prohloubení a systematizace - vyjadřování českých pádů skloňováním s předložkami - zpodstatnělý infinitiv, zpodstatnělé přídavné jméno - 2. pád u příjmení <p>Přídavná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupňování pravidelné a nepravidelné - skloňování bez členu, se členem určitým a neurčitým 	<p>ČJ – média CJ – způsoby osvojování si cizího jazyka, mezijazyková interference G – Evropa Bi - ekologie ZSV – mezilidské vztahy</p> <p>OSV - sociální komunikace EV - člověk a životní prostředí EGS - žijeme v Evropě MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí MV - média a mediální produkce</p>

	<p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - tážací, přivlastňovací, ukazovací, neurčitá - zájmeno es - zvrtné zájmeno sich - neurčitá a záporná zájmena <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - další nepravidelná slovesa - modální slovesa - perfektum a préteritum pravidelných, nepravidelných sloves, sloves s odlučitelnou předponou, způsobových sloves <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> - místa, času, způsobu - stupňování pravidelné, nepravidelné <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - další předložky s 3. ,4. , s 3. a 4. pádem - předložky v časových údajích <p>Spojky</p> <ul style="list-style-type: none"> - souřadící, podřadící <p>Témata</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport - výuka cizích jazyků - škola - povolání, volba povolání - média - potraviny, přísady, pokrmy, množství, balení kuchyňské předměty - život ve městě a na venkově - světové strany, počasí, životní prostředí 	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma - umí pracovat s oficiálními vyslechnutými texty zpráv a komentářů - čte potichu i nahlas přiměřeně náročné různorodé texty, včetně textů populárně naučných odpovídajících zájmům dané věkové skupiny - orientuje se v těchto typech textů, ve větší míře využívá logického odhadu - užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu - zvládá strategie čtení v souladu se sledovaným cílem výuky - odpovídajícím způsobem se domluví v běžných každodenních situacích - používá prvky umožňující diskutovat, zdůvodňuje, přesvědčuje, dotazuje se, vede interview, - pohovoří na známá témata včetně témat týkajících se reálií, přednese krátkou prezentaci - písemně zformuluje hlavní myšlenky z vyslechnutého i čteného textu - sestaví strukturovaný životopis - zformuluje vzkaz, neformální i formální dopis - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života - reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů - s jistotou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - zapojí se, případně s menšími obtížemi do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích 	<p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost cizích slov, zeměpisných názvů, slov přejatých <p>Grafická stránka a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravopisné změny spojené s deklinací a konjugací <p>Slovní zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - lexikální jednotky v souvislosti s poslechem a čtením doplňkovým materiálů - seznámení se způsobem odhadu významů na základě tvoření slov <p>Mluvnice</p> <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled věty hlavní, vedlejší, nepřímé otázky, infinitivní konstrukce - vyjádření doporučení a rad, podmínek a přání - věty vztažné <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoření slov – přípony –voll, -los, -chen <p>Podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhý pád - skloňování vlastních jmen - zeměpisná a obyvatelská podstatná jména <p>Přídavná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná - zpodstatnělá přídavná jména <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukazovací (derselbe) - vztažná zájmena ve všech pádech - vztažná zájmena po předložkách <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> - zájmenná příslovce <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - trpný rod - konjunktiv II 	<p>ČJ – literatura, četba CJ – mezijazyková interference G - Evropa ZSV – mezilidské vztahy</p> <p>OSV - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace EGS - žijeme v Evropě MKV - vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí MV - média a mediální produkce</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku - využívá různé druhy slovníků při čtení faktografických textů - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma 	<ul style="list-style-type: none"> - budoucí čas - slovesa s předložkovou vazbou - plusquamperfektum - préteritum ve vyprávění - závislý infinitiv Předložky - dvoudílné předložky, předložky s druhým pádem Spojky - dvoudílné spojky Témata - cestování, ubytování, orientace ve městě - stěhování, bydlení - rodinné situace, vztahy v rodině - média, komunikace na internetu, nakupování na internetu a v obchodě - prezentace, statistiky - práce, výběr povolání - německy mluvící země - Česká republika - ukázky významných literárních děl 	
---	--	--

5.1.4 Předmět: Francouzský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Francouzský jazyk patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP G.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou realizována následující průřezová témata RVP G: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Francouzský jazyk svým vzdělávacím obsahem souvisí zejména se vzdělávacími obsahy předmětů Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Zeměpis, Informatika a výpočetní technika. Cílem je umožnit žákům složení maturitní zkoušky na úrovni B1 SERRJ.

Časové vymezení předmětu:

Francouzský jazyk je jedním z nabízených dalších cizích jazyků, který si žáci volí na začátku gymnaziálního studia. Následně se stává povinným vyučovacím předmětem po celou dobu čtyřletého studia s týdenní hodinovou dotací 3 – 3 – 3 – 3.

Na předmět navazuje volitelný předmět Seminář z francouzského jazyka, který si žáci mohou zvolit od 3. ročníku jako dvouletý nebo ve 4. ročníku jako jednoletý.

Organizační vymezení předmětu:

Francouzský jazyk se zpravidla vyučuje v jazykové laboratoři vybavené multimediální technikou, kde je každé místo žáka vybaveno počítačem a sluchátky s mikrofonom. V učebně jsou rovněž k dispozici interaktivní tabule s dataprojektorem, mapy, plakáty, slovníky.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách využívány různé metody práce: výuka frontální/skupinová/párová, poslechy, dialogy, popisy, vyprávění, projekty, prezentace, práce s texty, ukázkami filmů, písní apod.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- nabízíme žákům aktivační metody vedoucí k samostatné práci a vyhledávání informací z dostupných zdrojů (učebnice, slovníky, časopisy, literatura, internet apod.)
- vybízíme žáky k hodnocení osobního pokroku.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k vyhledávání shod a odlišností ve stavbě francouzského, českého či anglického jazyka
- vytváříme žákům konkrétní situace každodenního života a vybízíme je k jejich řešení ve francouzštině.

3. Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům porozumění francouzsky vedenému rozhovoru a psaným textům
- vytváříme komunikační příležitosti, rozvíjíme u žáků schopnost správně ústně i písemně formulovat své myšlenky, vyjadřovat svůj názor
- vedeme žáky k používání i nedokonale zvládnutého jazyka.

4. Kompetence sociální a personální:

- v rámci skupinového a párového vyučování vedeme žáky ke schopnosti spolupracovat, naslouchat a respektovat názor druhých, k uvědomění si odlišností různého kulturního a jazykového prostředí.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznávání geografie, historie a kultury Francie a jiných frankofonních zemí, vedeme je ke sledování aktuálního dění a k vyjádření vlastních komentářů událostí
- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti a tradic.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k uvědomělému používání materiálů pro samostatné studium
- předkládáme žákům možnosti, kde v praxi využít francouzský jazyk a jak se ve společnosti úspěšně realizovat.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na jednoduché otázky v rámci probraných témat - pochopí smysl krátké, jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace - rozumí jednoduchým instrukcím týkajícími se organizace výuky <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá aktivně známou slovní zásobu - dokáže vyslovit obtížné francouzské hlásky - tvoří a obměňuje jednoduché věty - dbá na gramatickou správnost - reaguje adekvátně na základní otázky týkající se jeho osoby - tvoří krátká vyjádření týkající se probraných konverzačních témat - popíše jednoduše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základní aspekty písemné podoby francouzského jazyka - tvoří a obměňuje jednoduché věty - píše nebo doplňuje krátký text <p>Porozumění a čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte foneticky správně přiměřeně náročný text - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - vyhledá klíčovou informaci v jednoduchém textu 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména – rod, číslo - členy podstatných jmen – rod, číslo, stahování členu s předložkou - přídavná jména – rod, číslo, shoda, nepravidelné tvoření ženského rodu - zájmena – osobní, přivlastňovací, tazací, předmět přímý, neurčité on - přítomný čas, shoda podmětu s přísudkem - slovesa první a druhé třídy - zvrtná slovesa - základní nepravidelná slovesa - zápor, otázka, rozkaz - existenciální vazba il y a - předložky místa – jednoduché, sousloví - číslovky základní, řadové - souřadící spojky, souřadná souvětí - vyjádření množství, času, povinnosti <p>Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - škola, učebny a vybavení, školní prostory, učitelé, pomůcky, předměty, domácí úkoly - rodina - jednoduché představení a popis osoby - zaměstnání, běžné profese, místo výkonu - denní rutina, volný čas - koníčky, zájmy, vybavení pro sport a zábavu - nákup a prodej, obchody, služby, zboží, placení - restaurace, jídelníček, popis receptu - základní geografické údaje o Francii - úvod do Frankofonie, frankofonní osobnosti 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž <p>EGS - Žijeme v Evropě</p>

	<p>Komunikace, typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdvořilost, pozvání, přijetí, odmítnutí - vyjádření preferencí, příkazu - jednoduchý osobní formulář - telefonování, SMS, internetová komunikace - informační a popisný text, audionahrávky, video <p>Fonetika, pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - abeceda, specifické znaky - výslovnost hlásek, fonetické transkripce - pravopis běžných slov, slovní přízvuk, intonace - vázání, elize, interpunkce	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na jednoduché otázky běžné komunikace - pochopí smysl krátké, jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace - rozumí všem instrukcím v rámci organizace výuky - situuje děj v čase - využívá dvojjazyčný slovník <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá aktivně osvojenou slovní zásobu a gramatické prostředky - tvoří jednoduché rozhovory a souvislá krátká sdělení týkající se probraných konverzačních témat - reaguje adekvátně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých výrazů - popíše jednoduše své okolí, své zájmy a činnosti - vyjadřuje základní osobní postoje - shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - dbá na gramatickou správnost <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - píše krátké osobní sdělení - tvoří krátký popis v rámci známého tématu - shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace <p>Porozumění a čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte foneticky správně přiměřeně náročný text - identifikuje strukturu jednoduchého textu a vyhledá v něm klíčovou informaci 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - zájmena – ukazovací, neurčitá, vztažná, předmět nepřímý - vztažné souvětí - samostatná zájmena – tázací, ukazovací, přivlastňovací - přídavná jména – další nepravidelnosti - otázka inverzí - další vyjádření záporu - blízká budoucnost - minulý čas složený - imperfektum - průběhový čas - další nepravidelná slovesa - vyjádření četnosti, místa, směru, srovnání - způsobová příslovce <p>Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina a její společenské vztahy - víkend s přáteli/s příbuznými - móda, oblékání, životní styl - město, popis cesty - cestování, veřejná doprava, jízdní řády, lístky - dovolená, hotel, formulář - významná francouzská města - výpočetní technika, internet - typy bydlení, místnosti, vybavení - oslavy, svátky, tradice ve Francii a v ČR <p>Komunikace, typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzkaz, mail, pozdrav, blahopřání, přání - jednoduchý osobní dotazník - krátký inzerát, popis předmětu 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž <p>EGS - Žijeme v Evropě</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádření zákazu, povinnosti, svolení, návrhu, odmítnutí, omluvy, zájmu, nezájmu, potřeby, lhostejnosti, nutnosti - informační a popisný text, audio a videonahrávky Fonetika, pravopis <ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování výslovnosti - pravopis a zvuková podoba hlásek a skupin hlásek - distinktivní rysy, rytmus	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí všem pokynům učitele a správně na ně reaguje - rozumí hlavním bodům či myšlenkám zřetelného autentického nekomplikovaného ústního projevu rodilých mluvčích na běžné a známé téma - vyhledá a shrne klíčové informace krátkého textu <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá známou slovní zásobu a gramatické prostředky - domluví se jednoduchou formou a s jistou mírou sebedůvěry v běžných každodenních situacích, reaguje adekvátně užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - sestaví text na probrané téma a souvisle ho vypráví - shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžné téma - vyjadřuje svůj postoj, názor, stanovisko a emoce - zapojuje se do konverzace jiných, diskutuje - dbá na gramatickou správnost a správnou výslovnost <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - píše kratší osobní sdělení - tvoří krátký popis v rámci známého tématu - shrne a sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - sestaví souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek <p>Porozumění a čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte téměř správně přiměřeně náročný neznámý text - rozumí hlavním bodům či myšlenkám zřetelného autentického logicky strukturovaného a nekomplikovaného souvislého psaného textu na běžné a známé téma - vyhledá a shrne klíčové informace v textu - odhadne výslovnost a význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - použití minulého času složeného a imperfekta - další vyjádření záporu - blízká minulost - vyjádření trvání - budoucí čas jednoduchý - podmiňovací způsob - shody přičestí minulého - další nepravidelná slovesa a složené časy - další ukazovací, vztahná, neurčitá, tázací zájmena - neosobní slovesa - superlativ - přímá a nepřímá řeč - citoslovce, zvolání, věta zvolací <p>Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdraví, lidské tělo, léky, zdravotní služby - sport, sportovní vybavení - život na venkově a ve městě, životní styl - počasí, roční období - příroda, ekologie, životní prostředí - studium, výuka, plány do budoucna - média – tisk, rozhlas, televize - Frankofonie, Evropská unie <p>Komunikace, typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní dopis, vypravování příběhu - vyjádření strachu, obavy, ujištění, radosti, ne/souhlasu, pocitů lítosti, překvapení, údivu, pokárání, nutnosti, potřeby - konverzační interakce, diskuse – výčet, návrh, důsledek, opozice, shrnutí 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace - Spolupráce a soutěž <p>EGS - Žijeme v Evropě</p> <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Mediální produkty a jejich významy</p>

<p>- využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů</p>	<p>- informační a popisný text, video-text, audionahrávky Fonetika, pravopis - pravopis a zvuková podoba hlásek a skupin hlásek, distinktivní rysy- slabé a silné formy koncového E - výslovnosti - struktura slabiky - intonace</p>	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák Porozumění a poslech</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí všem pokynům učitele a správně na ně reaguje - rozumí hlavním myšlenkám zřetelného logicky strukturovaného ústního projevu na běžné téma, rozliší jednotlivé rodilé mluvčí - shrne středně dlouhý text a vyhledá v něm klíčové informace - identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy <p>Ústní projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje s jistou mírou sebedůvěry za použití osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků - sestaví logicky strukturovaný text na jednoduché téma, který souvisle a foneticky správně vypráví - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text s běžnou slovní zásobou, prezentuje klíčové informace - zapojí se do rozhovoru na běžné a známé každodenní téma - reaguje adekvátně užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů - formuluje srozumitelně svůj názor a stanovisko, argumentuje a diskutuje na téma osobních zájmů nebo každodenního života - dbá na gramatickou správnost <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - logicky a jasně strukturuje středně dlouhý formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví text jako lineární sled myšlenek na téma osobních zájmů nebo každodenního života - dbá na správnou strukturu souvětí a gramatickou správnost - využívá překladové slovníky pro výstup na méně známé téma <p>Porozumění a čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte téměř správně přiměřeně náročný neznámý text, vyhledá klíčovou informaci - využívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení - rozumí hlavním bodům či myšlenkám nekomplikovaného a logicky strukturovaného psaného textu 	<p>Gramatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínková souvětí - složená podstatná jména - zájmenná příslovce - vztažná zájmena samostatná - další typy vedlejších vět - spojovací způsob konjunktiv - trpný rod - struktury příčiny, důsledku, protikladu, přípustky - další nepravidelná slovesa - časová souslednost, další časové vztahy - přičestí přítomné - přídavné jméno slovesné - přechodník <p>Slovní zásoba, tematické a konverzační okruhy</p> <ul style="list-style-type: none"> - národnosti, život ve společnosti - francouzské státní instituce - kultura, umění – film, kino, divadlo - frankofonní osobnosti kultury, umění a sportu - vybrané události francouzských dějin - standartní a neformální úrovně francouzštiny <p>Komunikace, typy textů</p> <ul style="list-style-type: none"> - životopis, motivační a formální dopis - strukturovaný pohovor - ukázky významných literárních děl - kino, divadlo – program, leták - vyjádření úmyslu, cíle, přání, žádosti, zklamání, odporu, znechucení, slibu, upozornění, ujištění, jistoty, nejistoty, pravděpodobnosti, libosti, pochvaly, kritiky, 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>EGS - Žijeme v Evropě</p> <p>MKV - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p>

<ul style="list-style-type: none"> - odhadne výslovnost a význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá různé druhy slovníků při čtení faktografických textů 	<p>smutku, odpuštění, obavy, vděčnosti, nutnosti, možnosti, nemožnosti, pochybnosti, prosby</p> <ul style="list-style-type: none"> - informační, popisný a umělecký text, audionahrávky, videonahrávky <p>Fonetika, pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování výslovnosti - pravopis a zvuková podoba hlásek a skupin hlásek - distinktivní rysy, slabé a silné formy slabé a silné formy koncového E 	
---	--	--

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Matematika patří do oblasti Matematika a její aplikace. Obsah vyučovacího předmětu Matematika je spjat s vyučovacími předměty: fyzika, chemie, zeměpis (Člověk a příroda), informatika (Informační a komunikační technologie).

Vyučovací předmět prolíná celým základním vzděláváním a již svojí podstatou:

- rozvíjí logické, abstraktní a kritické myšlení
- vede k myšlenkové samostatnosti
- přispívá k intelektuálnímu rozvoji
- formuje volní a charakterové rysy osobnosti
- řeší problémové úlohy a situace z běžného života.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Matematika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. - 4. ročníku s týdenní hodinovou dotací 4 - 4 - 4 - 4.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Matematika je vyučován ve třídách, ve výuce se využívají následující formy a metody práce:

- frontální výuka propojená řízeným rozhovorem s využitím demonstračních pomůcek
- samostatná práce žáků a řešení problémových situací
- práce ve skupinách
- didaktické hry, počítařské soutěže
- dostupné prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, výukový program CABRI), obsah vyučovacího předmětu matematika je spjat s vyučovacími předměty: fyzika, chemie, geografie (Člověk a příroda), informatika (Informační a komunikační technologie).

Vyučovacím předmětem matematika prolíná **průřezové téma:**

- Osobnostní a sociální výchova, které přispívá k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností, schopností a pomáhá rozvíjet osobnost žáka v oblasti postojů a hodnot, klade důraz na formování volních a charakterových rysů, rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, tvořivost.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- rozvíjíme schopnost samostatně vyhledávat informace, třídít je a využívat
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů při řešení reálné situace
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a matem. algoritmů
- podporujeme účast žáků v soutěžích a olympiádách, kde má možnost srovnávat své vědomosti s jinými žáky, učí se sebehodnocení
- rozvíjíme dovednost přesného a estetického rýsování.

2. Kompetence k řešení problémů:

- provádíme se žáky rozbor úlohy, vede je k vytvoření plánu jeho řešení, odhadu řešení a ověřování správnosti výsledku
- rozvíjíme samostatné uvažování a vyvozování logických závěrů
- učíme žáky užívat různé postupy řešení a obhajovat svůj postup řešení
- vedeme žáky při objevování různých variant řešení
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- rozvíjíme soutěživost, zařazuje vhodné problémové úkoly, matematické hádanky.

3. Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k přesnému vyjadřování myšlenek v logickém sledu, ke kultivovanému písemnému a ústnímu projevu
- vedeme žáky k matematickému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učíme žáky pracovat s informacemi, provádět situační náčrty, rozumět údajům sestavených do tabulek a grafů, používat různých textů a obrazových materiálů
- zadáváme úkoly, které žáci řeší s využitím moderní informační a komunikační technologie
- žáky vedeme ke komunikaci při řešení navozeného problému
- vedeme žáky k argumentaci, k diskusi, k obhajování svých výroků.

4. Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat ve skupinách
- seznamujeme žáky s pravidly spolupráce v týmu
- vytváříme příznivou atmosféru ve třídě a dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k dodržování dohodnutých postupů, k utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání, k vzájemné spolupráci se spolužáky při řešení daného úkolu, k hodnocení vlastních výsledků a výsledků skupiny.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k tomu, aby respektovali názory spolužáků, znali svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, dodržovali pravidla slušného chování
- zařazováním úloh s ekologickou problematikou vedeme žáky k chápání ekologických souvislostí
- připomínáním významných matematických osobností vedeme žáky k přesvědčení o významném postavení matematiky jako vědy ve společnosti.

6. Kompetence k podnikavosti:

- důsledně vyžadujeme dokončení práce podle dohodnutých pravidel a v daných termínech
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, přesnost, úplné dokončení práce
- vedeme žáky k pečlivé a systematické práci
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a navrhuje zlepšení
- zapojujeme žáky do přípravy a realizace školních projektů a akce.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky - užívá správně logické spojky a kvantifikátory - rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty - rozliší správný a nesprávný úsudek - vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému - užívá Vennovy diagramy při řešení slovních úloh - provádí množinové operace na číselných množinách a na intervalech reálných čísel, užívá geometrické interpretace 	<p>Výroková logika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výroky a operace s nimi, výrokové formule, negace složených výroků - Kvantifikované výroky, aplikace výrokové logiky - Matematická věta a její důkaz (přímý, nepřímý, sporem) <p>Teorie množin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Množiny a operace s nimi, vztahy mezi množinami, Vennovy diagramy, interval jako množina - Aplikační úlohy 	<p>OSV - Spolupráce a soutěž</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá vlastnosti dělitelnosti čísel, rozlišuje v aplikačních úlohách nejmenší společný násobek, největší společný dělitel - užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel - určuje správně příslušnost k číselnému oboru - upravuje číselné výrazy - odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor - čísla správně zobrazuje na číselné ose - provádí operace s mocninami s celočíselným exponentem 	<p>Elementární teorie čísel</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zápisy a dělitelnost přirozených čísel, prvočísla a čísla složená, největší společný násobek, nejmenší společný dělitel - Důkazové úlohy o dělitelnosti <p>Číselné obory</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obor čísel přirozených, celých, racionálních a reálných - Mocniny s celočíselným exponentem 	<p>F - Zápis čísel v semilog. tvaru CH - Zápis čísel v semilog. tvaru</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců - upravuje výrazy s absolutní hodnotou, mocninami a odmocninami 	<p>Algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mnohočleny a operace s nimi, rozklad mnohočlenů na součin, racionální lomené výrazy, výrazy s absolutní hodnotou, mocninami a odmocninami - Úpravy výrazů 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy - při řešení rovnic a nerovnic upravuje algebraické výrazy - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic - diskutuje řešitelnost lineárních a kvadratických rovnic nebo diskutuje počet řešení 	<p>Rovnice a nerovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lineární rovnice a nerovnice, rovnice s neznámou ve jmenovateli, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou - Rovnice řešené substitucí - Kvadratické rovnice, vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice a nerovnice - Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru, s neznámou pod odmocninou, s parametrem - Slovní úlohy 	<p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení - analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav. - graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav - 	<p>Soustavy rovnic a nerovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartézský součin, grafy - Lineární rovnice a nerovnice se dvěma neznámými - Soustavy rovnic a nerovnic 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná a aktivně používá základní pojmy z planimetrie, zdůvodňuje a využívá vlastností geometrických útvarů v rovině - na základě vlastností třídí geometrické útvary - určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky - využívá náčrt při řešení geometrického problému - řeší konstrukční úlohy užitím množin bodů dané vlastnosti - řeší planimetrické problémy motivované praxí - zapíše pomocí matematické symboliky polohové a metrické vztahy mezi rovinnými útvary (rovnoběžnost, kolmost, prvek, podmnožina množiny, průnik a sjednocení množin) 	<p>Základy geometrie v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rovinné útvary, dvojice úhlů, úhly v mnohoúhelnících, úhly v kružnici - Množiny bodů s danou vlastností - Konstrukční úlohy 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší pravouhlý trojúhelník - v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím množiny všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu 	<p>Geometrická zobrazení v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shodnost a podobnost geometrických útvarů (především trojúhelníků) - Pythagorova věta, Euklidovy věty - Shodná zobrazení - osová a středová souměrnost, posunutí, otáčení 	<p>F - Síla</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje správně příslušnost k číselnému oboru - upravuje číselné výrazy - provádí operace s mocninami a odmocninami - 	<p>Mocniny s celočíselným, racionálním a iracionálním exponentem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mocniny, odmocniny - Mocniny s racionálním exponentem 	<p>OSV - Spolupráce a soutěž F - Výpočet neznámé ze vzorce</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - načrtne grafy lineární funkce, kvadratické funkce, mocninné funkce, lineární lomené funkce, exponenciální funkce, logaritmické funkce - formuluje základní vlastnosti probraných funkcí a aplikuje tyto poznatky i na další funkce - užívá kalkulačku pro určení hodnot exponenciálních funkcí, logaritmických funkcí - uvědomí si souvislost lineárních a kvadratických rovnic a nerovnic, exponenciálních a logaritmických rovnic a nerovnic s grafem příslušných funkcí a je schopen aplikovat tyto vědomosti při řešení rovnic a nerovnic - aplikuje znalost shodných zobrazení a stejnolehlosti při sestrojování grafu - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí - řeší aplikační úlohy 	<p>Elementární funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartézský součin, relace, funkce - Základní vlastnosti funkcí - Kvadratické funkce, graf s absolutní hodnotou - Nepřímá úměrnost., lin. lomená funkce - Mocninné funkce - Inversní funkce k dané funkci - Exp. funkce, exp. rovnice - Log. funkce - Logaritmus, přirozený log. - Exp. a log. rovnice a nerovnice 	<p>F - Tvorba grafů</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - načrtne grafy goniometrických funkcí - formuluje základní vlastnosti probraných funkcí a je schopen aplikovat tyto poznatky i na další funkce - užívá kalkulačku pro určení hodnot goniometrických funkcí - aplikuje znalost shodných zobrazení a stejnolehlosti při sestrojování grafu - modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí - řeší aplikační úlohy 	<p>Goniometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velikost úhlů v míře obl. stupňové - Orientovaný úhel - Funkce $\sin x$, $\cos x$, $\operatorname{tg} x$, $\operatorname{cotg} x$ - Základní goniometrická rovnice - Složené funkce - Vztahy mezi goniometrickými funkcemi - Součet a rozdíl goniometrických funkcí - Řešení pravoúhlého trojúhelníku - Sinová a kosínová věta 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje možnosti vzájemné polohy bodů, přímek, rovin a prostorů v prostoru 	<p>Základy geometrie v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní pojmy geometrie v prostoru - Polohové vlastnosti útvarů v prostoru 	<p>OSV - Spolupráce a soutěž</p>

<ul style="list-style-type: none"> - sestrojí řez krychle, hranolu a jehlanu rovinou, průsečnici rovin a průsečík přímky s tělesem - vypočítá objemy a povrchy těles a jejich částí - řeší stereometrické úlohy motivované praxí - aplikuje poznatky z planimetrie na stereometrii - využívá náčrt při řešení prostorového problému 	<ul style="list-style-type: none"> - Řezy těles - Průsečík přímky a tělesa - Objemy a povrchy mnohostěnů - Válec a kužel - Koule a její části 	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - dovede řešit kvadratickou rovnici $x^2 + 1 = 0$ a další kvadratické rovnice s $D < 0$ - znázorní komplexní čísla v Gaussově rovině a převádí algebraický tvar komplexního čísla na goniometrický a naopak - ovládá základní početní operace s komplexními čísly, aktivně využívá Moivreovu větu - řeší jednoduché binomické rovnice 	<p>Komplexní čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obor komplexních čísel, Gaussova rovina, algebraický tvar komplexního čísla, goniometrický tvar komplexního čísla, Moivreova věta - Řešení rovnic v oboru komplexních čísel 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá operace s vektory (součin reálného čísla a vektoru, skalární součin, vektorový součin, smíšený součin) - využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů - využívá náčrtek při řešení rovinného nebo prostorového problému - používá geometrické pojmy 	<p>Analytická geometrie Vektorová algebra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posunutí v soustavě souřadnic - Vzdálenosti bodů, střed úsečky, vektor, sčítání vektorů, násobení vektoru reálným číslem, lineární závislost a nezávislost vektorů - Skalární součin, vektorový a smíšený součin 	F - Skládání sil a rozklad sil
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá různá analytická vyjádření přímky v rovině a v prostoru a je schopen rozhodnout o vzájemné poloze přímek a rovin - řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarcích v rovině - využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů - využívá náčrtek při řešení rovinného nebo prostorového problému - zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů, na základě vlastností třídí útvary 	<p>Analytická geometrie lineárních útvarů v rovině a v prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parametrická rovnice přímky v rovině, obecná rovnice, směrnicový tvar rovnice přímky, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině - Parametrická rovnice přímky v prostoru, parametrická a obecná rovnice roviny, vzájemná poloha bodů, přímek a rovin v prostoru - Metrické a polohové úlohy 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření - z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce - řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky - 	<p>Analytická geometrie kvadratických útvarů v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kružnice, elipsa, hyperbola a parabola - Vzájemná poloha přímky a kuželosečky 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si pojmy: variace, permutace, kombinace; je schopen aplikovat tyto vědomosti v praktických úlohách - upravuje výrazy a řeší rovnice s faktoriály a kombinačními čísly - zná a dovede používat binomickou větu - řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) - 	<p>Kombinatorika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elementární kombinatorické úlohy - Variace, permutace a kombinace (bez opakování), binomická věta, Pascalův trojúhelník 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly 	<p>Pravděpodobnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - Náhodný jev a jeho pravděpodobnost - Pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení - volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) - reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám 	<p>Statistika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka) 	<p>OSV - Spolupráce a soutěž IVT</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná souvislost mezi funkcí a posloupností - formuluje vlastnosti posloupnosti - používá vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost a využívá poznatky o posloupnostech v praktických úlohách - ovládá důkaz matematickou indukcí, diskutuje konvergenci a divergenci řady - řeší aplikační úlohy - vysvětlí pojem úvěr (půjčka) a doloží příklady z praktického života - 	<p>Posloupnosti a řady</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posloupnost, určení posloupnosti rekurentně a pomocí n-tého členu - Aritmetická posloupnost, geometrická posloupnost, úlohy řešené pomocí aritmetické a geometrické posloupnosti - Nekonečná geometrická řada - Půjčky, hypotéky, spořicí účty 	<p>Finanční gramotnost</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy z dříve probíraného učiva - rozšiřuje úlohy o náročnější učivo 	<p>Systematizace poznatků</p>	<p>OSV - Spolupráce a soutěž</p>

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Předmět: Informatika a výpočetní technika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Informatika je vytvořen ze vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie. Předmět má převážně aplikační zaměření. Rozvíjí schopnosti žáků pracovat s dostupnou digitální technikou při vyhledávání, třídění a vyhodnocování informací, při zpracování získaných informací, při prezentaci výsledků jejich práce a při výměně informací v komunikačních sítích. Žáci jsou vedeni k tomu, aby se mohli bez problémů přizpůsobovat změnám v oblasti ICT: důraz je kladen na samostatnost při ovládnutí prostředků ICT, na osvojení odborné terminologie a teoretických znalostí potřebných pro samostatné studium odborného textu v oboru a na rozvíjení algoritmického přístupu při práci s digitální technikou.

Dovednosti získané v tomto předmětu mají široký přesah a úzce souvisí s celou škálou vzdělávacích oblastí, stávají se jejich součástí. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, tabulkami a k tvorbě prezentací.

Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu, dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Informatika a výpočetní technika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. a 2. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 0 - 0.

Organizační vymezení předmětu:

Žáci jsou pro výuku předmětu Informatika a výpočetní technika děleni na skupiny s ohledem na kapacity učeben výpočetní techniky. Dělení probíhá ve dvou vybavených učebnách s kapacitou nejméně 16 pracovních míst u počítače.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách užívány různé metody práce (frontální výuka, řízená diskuse, skupinová práce, problémové vyučování, krátkodobé a střednědobé projekty a referáty, výklad).

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž
- Mediální výchova - Média a mediální produkce, Účinky mediální produkce a vliv médií
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Žijeme v Evropě
- Environmentální výchova - Člověk a životní prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- zadáváme úkoly s využitím výukového SW nebo e-learningových systémů k samostatnému studiu a k ověření znalostí žáků
- motivujeme žáky k využití digitální techniky jako prostředku efektivnějšího vyhledávání a zpracování informací

- od žáků vyžadujeme znalost odborné terminologie jako nezbytný předpoklad pro samostatné studium odborných textů
- rozvíjíme kritičnost žáků k informacím získaným digitálními technologiemi (zvláště k informacím z internetu) tím, že je vedeme k nutnosti vyhledávat informace z různých zdrojů a následně porovnávat jejich kvalitu, aktuálnost a pravdivost
- vedeme žáky ke kritičnosti k vlastní práci tím, že je nutíme zlepšovat výslednou formu jejich digitálních dokumentů a prezentací s využitím editačních možností aplikačních programů.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k efektivnímu ovládnutí hardware i software důsledným aplikováním doporučených algoritmických postupů, mimo jiné i s využitím robotických pomůcek
- podporujeme samostatnost žáků při práci s technikou i programy
- učíme je orientovat se v programech využíváním kontextové a hlavní nápovědy, intuitivnímu chápání významu ovládacích prvků a hledání v menu programu
- představujeme programy a přístroje, které motivují žáky k využití digitální techniky při zpracování úkolů z jiných vzdělávacích předmětů
- učíme žáky efektivně vyhledávat informace na internetu nácvikem využívání různých vyhledávacích portálů a postupů na vhodně volených modelových situacích
- vystupujeme v roli konzultanta - žáky vedeme nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- žáky vedeme k tvořivému přístupu při řešení úloh a projektů, žáci se učí chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více.

3. Kompetence komunikativní:

- vytváříme příležitosti, při kterých žáci využívají e-mailu a on-line komunikačních prostředků počítačových sítí k efektivní výměně informací
- při ústním i písemném projevu žáka dbáme na jeho jasné a odborně přesné formulace s použitím odborné terminologie
- vedeme žáky k dodržování základních typografických pravidel v dokumentech důsledným rozborem a hodnocením nejen obsahové, ale i formální úrovně všech odevzdaných prací, při komunikaci se žáci učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- rozvíjíme u žáků schopnosti používat neverbálních a symbolických vyjadřovacích prostředků:
  - a) ovládnutím programů a digitální techniky pomocí piktogramů a ikon
  - b) vytvářením webových stránek pomocí značkovacího jazyka.

4. Kompetence sociální a personální:

- diskutujeme se žáky o nebezpečí zneužití informací při elektronické komunikaci a vedeme žáky k účinné ochraně osobních dat
- zadáváním skupinových úkolů (projekty, prezentace) rozvíjíme dovednost práce v týmu, střídáním rolí žáků ve skupině a hodnocením jejich úspěšnosti usměrníme organizační schopnosti žáků a jejich sociální chování
- rozebíráme se žáky dohodnutá pravidla etikety při elektronické komunikaci a vedeme je k jejich dodržování
- vyžadujeme od žáků dodržování zásad BOZP a formujeme jejich odpovědný vztah k vlastnímu zdraví.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k respektování autorských práv a legislativy při práci s informacemi
- diskutujeme se žáky o legálních a nelegálních postupech při používání programového vybavení a o jejich důsledcích
- důsledně vyžadujeme uvádění zdrojů, z nichž žák čerpá informace při své práci.

6. Kompetence k podnikavosti

- vyžadujeme od žáků aplikaci znalostí při řešení problémů, tvořivost a kreativitu
- důsledně vyžadujeme dokončení práce podle dohodnutých pravidel a v daných termínech
- vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- zapojujeme žáky do přípravy a realizace školních projektů a akcí.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zformuluje základní zásady BOZP při práci s výpočetní technikou a prakticky je dodržuje 	<p>Bezpečnost práce s výpočetní technikou</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zásady práce s elektrickým zařízením - Ochrana zdraví při práci s počítačem: psychosomatické potíže, počítačová závislost 	F
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti jednotek informací k určení a porovnání objemu informací, kapacit záznamových médií a rychlosti přenosu informací - vysvětlí pojmy digitální informace a digitální zařízení - objasní podstatu záznamu znaku v digitální formě - aplikuje zásady správného používání výpočetní techniky - připojí k počítači dostupné periferie a po skončení použití je bezpečně odpojí - v případě potíží vyvolá a použije hlavní nebo kontextovou nápovědu programu - pomocí správce úloh ukončí aplikaci, která neodpovídá - rozhodne, zda je v dané situaci nutné provést teplý nebo studený restart počítače a zvolenou variantu realizuje - aplikuje algoritmický přístup při ovládání digitální techniky a při řešení problémových situací 	<p>Počítač a informace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Počítač - funkce a možnosti, historie, druhy počítačů, hardware a software - Informace - data, nosiče informací, jednotky informace, zpracování informací - Reprezentace dat v počítači - podstata digitalizace znaků, obrazu a zvuku - Uspořádání dat v počítači - soubory a složky, stromová struktura, atributy a vlastnosti souborů a složek, cesta k souboru a ke složce - Zásady práce s počítačem - zapínání a vypínání, ochrana počítače před škodlivými vlivy, připojení a odebrání periférií, „první pomoc“ při potížích s počítačem 	M - Číselné soustavy AJ - Technická terminologie
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná záznamová média podle kapacity, způsobu záznamu a bezpečnosti uložení dat - zjistí celkovou a volnou kapacitu použitého záznamového média - zjistí typ procesoru počítače a velikost jeho operační paměti - provádí základní operace při tisku (nastavené výchozí tiskárny, úprava předvolby a nastavení tisku, výběr částí dokumentu k tisku, pozastavení a stornování tisku v tiskové frontě) 	<p>Hardware</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní jednotka - hlavní součásti, jejich funkce a některé vlastnosti: základní deska, sběrnice, procesor, paměti ROM a RAM, pevný disk, mechaniky (FDD, CD-ROM, DVD, ...), přídatné karty, napájení - Externí zařízení - vybrané druhy periférií, jejich funkce a připojení: monitor, klávesnice, myš, tiskárna, scanner, modem, UPS, USB disk, porty 	OSV - Sociální komunikace

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje algoritmický přístup při správě souborů a složek a při využívání funkcí operačního systému - provádí základní operace s okny (přesun, změna velikosti, minimalizace, zavření, změna způsobu zobrazení, ovládání aktivních prvků v oknech – tlačítka, zatržítka, rozbalovací nabídky, přepínače, posuvníky) - spouští programy pomocí nabídky START, pomocí zástupce nebo pomocí asociovaného datového souboru. - 	<p>Software</p> <ul style="list-style-type: none"> - Operační systém - funkce, druhy, uživatelské rozhraní, souborový systém, Plug&Play, multitasking, bootování - Aplikační software - druhy SW a jejich funkce, programy a uživatelská data, hardwarové požadavky, update software 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé možnosti připojení počítače k internetu a porovná jejich přednosti a nedostatky - vysvětlí funkci běžných internetových služeb a diskutuje o jejich výhodách a rizicích 	<p>Informační síť</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informační síť - funkce, sdílení prostředků a dat, přístupová práva, hardwarové síťové prostředky, síťový software - Typologie sítí - topologie, LAN, WAN, koncepce sítě server-klient - Internet - funkce a možnosti, IP a doménová adresa, připojení PC k internetu, proxy server, síťové protokoly - Síťové služby - WWW stránky, e-mail, on-line komunikace, internetové obchody a bankovníctví 	<p>EGS - Globalizační a rozvojové procesy MV - Mediální produkty a jejich významy</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovládá a využívá dostupnou digitální techniku - diskutuje o výhodách využívání digitálních technologií, ale i možnostech jejich zneužití 	<p>Digitální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - Digitální zařízení - funkce a možnosti: kalkulačka, digitální fotoaparát a kamera, MP3 přehrávač, mobilní telefon, dataprojektor, interaktivní tabule - Digitální média - vlastnosti a možnosti: multimédia, interaktivnost, virtuální realita, multimedialní počítačové programy, multimedialní terminály, digitální televize - Současnost a budoucnost digitálních technologií - Čipové karty, registrace osob a zvířat, čipy v medicíně, kontrola a řízení dopravy, výroby, obchodu a domácností 	<p>MV - Média a mediální produkce</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve stromové struktuře složek na disku, vyhledá soubor nebo složku podle názvu nebo data vytvoření (úpravy) - vysvětlí funkci zástupných symbolů „,? “ a „,* “ a prakticky je využívá - provádí základní operace se soubory a složkami (vytvoření, kopie, přesun, přejmenování, mazání, obnova z koše) - využívá schránku při kopírování a přesunu dat - komprimuje vybrané soubory a složky do archivu a z archivu vybrané objekty dekomprimuje - provede vyčištění disku - smazání nepotřebných souborů, kontrolu disku programem Scandisk a defragmentaci disku - při práci s počítačem důsledně aplikuje postupy, které účinně chrání před počítačovými viry - zformuluje základní zásady ochrany počítače před útokem (průnikem) z internetu a uplatňuje je v praxi 	<p>Údržba a ochrana informací v počítači</p> <ul style="list-style-type: none"> - Správa souborů a složek - nástroje pro správu dat (Průzkumník), operace se soubory a složkami, vyhledávání souborů a složek, práce s košem, komprese a dekomprese dat - Údržba pevného disku - vyčištění disku, kontrola (Scandisk) a defragmentace disku - Počítačové viry - typy virů, šíření a projevy, ochrana proti virům, antivirové programy - Ochrana informací v počítači - hacker, spyware, firewall, bezpečnostní záplaty a update systému - Hesla, zásady bezpečného chování uživatele počítače 	
<p>ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává informace z různých zdrojů, nalezené informace porovnává a třídí s cílem posoudit jejich pravdivost, aktuálnost a hodnotu - využívá vhodných metod a prostředků pro ověření věrohodnosti informačních zdrojů 	<p>Informace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlastnosti - pravdivost, aktuálnost, důležitost (relevance) a hodnota informace, rozptyl informací - Zdroje informací - internetové webové servery, odborné publikace a časopisy, databáze, věrohodnost zdroje 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá možnosti internetových vyhledávačů, informačních systémů veřejných institucí a rejstříků publikací k efektivnímu získávání odborných informací potřebných pro vlastní vzdělávání - uloží nalezené textové i grafické informace z informačních a vzdělávacích portálů nebo z elektronických encyklopedií do počítače ve formě vhodné pro další digitální zpracování - převede potřebné textové a grafické informace z knih, časopisů a jiných tištěných zdrojů s využitím vhodného nástroje do digitální podoby - využívá e-mail a možnosti on-line komunikace na internetu k výměně informací - při elektronické komunikaci a při vystavení vlastních informací na webové stránky dodržuje pravidla síťové etiky - využívá software a informace získané z libovolného zdroje v souladu s autorskými právy, aplikuje správné zásady citace a kopírování dat 	<p>Sdílení odborných informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyhledávání - fulltextové a katalogové internetové vyhledávače, kartotéky a elektronické informační systémy knihoven a datových institucí, rejstříky publikací - Uložení informací z internetu - uložení WWW stránky, zkopírování textu a obrázku ze stránek - Komunikace na internetu - e-mail, chat, ICQ - Informační hygiena, etika, legislativa - Informační hygiena - třídění informací, filtrace, informační zahlcení, spam, internetová reklama - Etika na internetu - etiketa při elektronické komunikaci, hoax, webové stránky s morálně závadným obsahem 	<p>OSV - Sociální komunikace</p>

<ul style="list-style-type: none"> - při výměně informací chrání osobní data vlastní i všech ostatních v souladu se zákonem na ochranu osobních dat 	<ul style="list-style-type: none"> - Legislativa - zákon na ochranu osobních dat, autorská práva, uživatelská licence, freeware, shareware, kopírování dat, citace 	
<p>ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje algoritmický přístup při ovládní aplikačního software a při tvorbě a úpravách dokumentů - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření strukturovaných dokumentů s aplikací základních typografických pravidel - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření dokumentů obsahujících tabulky, grafické objekty a matematické vzorce - využívá nástroje hromadná korespondence ke slučování textu s informacemi z databáze - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření strukturovaných dokumentů s generovaným obsahem a rejstříkem - vytváří dokumenty na základě připravených i vlastních šablon - využívá pokročilých funkcí tabulkového kalkulátoru ke zpracování numerických i textových dat, k jejich třídění a filtrování a k prezentaci výsledků ve formě tabulek, grafů a diagramů - využívá pokročilých funkcí tabulkového kalkulátoru k vytváření sešitů s komentáři, s podmíněným formátem buněk a s objekty vytvořenými nástrojem kreslení - propojí tabulku tabulkového kalkulátoru s textovým dokumentem - s využitím prezentačního software připraví prezentaci své práce a vhodnou digitální technikou ji předvede 	<p>Aplikační software pro práci s informacemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Textový editor - struktura dokumentu, formátování textu a odstavce, styly, záhlaví a zápatí, typografická pravidla, kontrola pravopisu, grafické objekty, tabulky, matematické rovnice, tisk dokumentu - Textový editor - oddíly, sloupce, poznámky a komentáře, automatické opravy, textová pole a nástroj kreslení, šablony, obsah a rejstřík, hromadná korespondence - Tabulkový kalkulátor - formát, kopírování a přesun buněk, operace s řádky, sloupci a listy, vzorce, absolutní a relativní adresování, kopírování vzorců, řady, vytvoření a editace grafu, řazení a filtrace dat, tisk tabulky - Tabulkový kalkulátor - komentáře, podmíněné formátování buněk, vkládání grafických objektů, textová pole a nástroj kreslení, makra, propojení tabulky s textovým editorem - Prezentační software - digitální prezentace (šablona a rozvržení snímků, osnova, vkládání a editace objektů, efekty) - Elektronická publikace (osnova, stránky, formát textu a odstavce, odskoky, grafické objekty, distribuce publikace) - Databázový software - vytváření a formátování tabulek, vytváření různých typů dotazů a práce s dotazy, vytváření formulářů a sestav 	<p>OSV - Spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje algoritmický přístup při tvorbě a úpravách HTML dokumentů - vytvoří vlastní HTML dokument pomocí HTML kódu a umístí jej na internetový server - upraví vytvořený HTML dokument s použitím CSS stylů 	<p>Tvorba a publikování webových stránek</p> <ul style="list-style-type: none"> - HTML dokument - jazyk HTML, obsah dokumentu, tagy, umístění na internetu, - Tvorba WWW stránek pomocí HTML tagů - formát odstavce a textu, seznam, tabulka, hyperlink, obrázek, webhosting 	<p>OSV - Spolupráce a soutěž</p>

	- CSS styly - definice a syntaxe CSS stylů, styly pro úpravu textu, odstavce, barev, rámců, čar, seznamu a pozice objektu	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zformuluje základní zásady BOZP při práci s výpočetní technikou a prakticky je dodržuje 	<p>Bezpečnost práce s výpočetní technikou</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zásady práce s elektrickým zařízením - Ochrana zdraví při práci s počítačem - Psychosomatické potíže, počítačová závislost 	F
<p>ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ</p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje algoritmický přístup při ovládnání aplikačního software a při tvorbě a úpravách dokumentů - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření strukturovaných dokumentů s aplikací základních typografických pravidel - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření dokumentů obsahujících tabulky, grafické objekty a matematické vzorce - využívá nástroje hromadná korespondence ke slučování textu s informacemi z databáze - využívá pokročilých funkcí textového editoru k vytváření strukturovaných dokumentů s generovaným obsahem a rejstříkem - vytváří dokumenty na základě připravených i vlastních šablon - využívá pokročilých funkcí tabulkového kalkulátoru ke zpracování numerických i textových dat, k jejich třídění a filtrování a k prezentaci výsledků ve formě tabulek, grafů a diagramů - využívá pokročilých funkcí tabulkového kalkulátoru k vytváření sešitů s komentáři, s podmíněným formátem buněk a s objekty vytvořenými nástrojem kreslení - propojí tabulku tabulkového kalkulátoru s textovým dokumentem - s využitím prezentačního software připraví prezentaci své práce a vhodnou digitální technikou ji předvede - umí vytvořit v databázovém programu tabulku a tabulku formátovat - vytvoří různé formy dotazů, upravovat je a pracovat s nimi - vytváří samostatně formuláře ke zjednodušení práce s databází 	<p>Aplikační software pro práci s informacemi - doplnění učiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - Textový editor - struktura dokumentu, formátování textu a odstavce, styly, záhlaví a zápatí, typografická pravidla, kontrola pravopisu, grafické objekty, tabulky, matematické rovnice, tisk dokumentu - Textový editor - oddíly, sloupce, poznámky a komentáře, automatické opravy, textová pole a nástroj kreslení, šablony, obsah a rejstřík, hromadná korespondence - Tabulkový kalkulátor - formát buňky, kopírování a přesun buněk, operace s řádky, sloupci a listy, vzorce, absolutní a relativní adresování, kopírování vzorců, řady, vytvoření a editace grafu, řazení a filtrace dat, tisk tabulky - Tabulkový kalkulátor - komentáře, podmíněné formátování buněk, vkládání grafických objektů, textová pole a nástroj Kreslení, makra, propojení tabulky s textovým editorem - Prezentační software - digitální prezentace (šablona a rozvržení snímků, osnova, vkládání a editace objektů, efekty, ovládání spuštěné prezentace) 	OSV - Spolupráce a soutěž

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - formuluje samostatně základní teorii počítačové grafiky - rozdělení na rastrovou a vektorovou, základní vlastnosti obou typů, základní grafické formáty - aplikuje pojmy bitová hloubka, rozlišení, barevný prostor při úpravě fotografií - upraví samostatně fotografii ve všech základních rovinách - tonality, barevnosti, retuše - optimalizuje fotografii pro tisk a pro použití na internetu - použije při složitějších úpravách fotografie speciální efekty a úpravy a vrstvy - vytvoří logo a vizitku - vytvoří leták nebo podobný dokument v programu pro vektorovou grafiku - převede soubor v grafickém formátu do pdf - ovládá a využívá dostupnou digitální techniku - zejména digitální fotoaparát - fotografuje na zadané téma - diskutuje o výhodách využívání digitálních technologií, ale i možnostech jejich zneužití 	<p>Počítačová grafika, práce s programy pro rastrovou a vektorovou grafiku, rozdělení grafiky na rastrovou a vektorovou</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní grafické formáty - Rozlišení, bitová hloubka, barevné prostory - Pdf formát a práce v něm - Práce s fotografií - základní úpravy tonality, barev, retuš částí obrazu - Optimalizace fotografie pro tisk a pro zobrazení na internetu - Speciální úpravy a efekty, použití vrstev - Práce s vektorovou grafikou - základní tvary, tvarování křivek - Použití galerie výplní pro barvu, texturu, přechod a další výplně - Tvorba vizitky a plakátu - Převod grafických formátů do pdf <p>Digitální záznam informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - Digitální média - vlastnosti a možnosti: multimédia, interaktivnost, virtuální realita, multimediální počítačové programy, multimediální terminály, digitální televize - Současnost a budoucnost digitálních technologií: čipové karty, registrace osob a zvířat, čipy v medicíně, kontrola a řízení dopravy, výroby, obchodu a domácnosti 	<p>EGS - Globalizační a rozvojové procesy MV - Mediální produkty a jejich významy, média a mediální produkce</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí definovat algoritmus a jeho vlastnosti - je schopen zapsat algoritmus graficky - je schopen algoritmizovat matematickou úlohu - je schopen zapsat postup algoritmu pro jednoduchého robota - vytváří programy ve vyšším programovacím jazyku a ladí je - ze zdrojových kódů vytváří volně spustitelné aplikace 	<p>Základy programování ve vyšším programovacím jazyku</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definice algoritmu a jeho vlastnosti - Algoritmizace problémů - zápis algoritmu graficky, aplikace pro robotické pomůcky - Syntax a sémantika programovacího jazyka - Struktura programu - Práce s proměnnou - Příkazy přiřazení, vstupu a výstupu - Větvení programu, cykly 	<p>OSV - Sociální komunikace M - Algoritmizace úloh AJ - Technická terminologie</p>

5.4 Člověk a společnost

Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i druhých lidí
- získávání orientace v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

5.4.1 Předmět: Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Dějepis patří do oblasti Člověk a společnost společně s Občanskou výchovou.

Směřuje k tomu, aby žáci byli schopni porozumět vývoji lidské společnosti od jejího vzniku do současnosti. Během vyučovacích hodin je kladen důraz na vyjadřovací schopnosti

Důležité je naučit žáky pracovat s textem (učebnicemi a další odbornou literaturou), otázkami za textem v učebnici i v dějepisných atlasech, mapou, časovou přímkou i audiovizuálními dokumenty. Vhodnou součástí obsahového vymezení jsou návštěvy muzeí a historických památek v okolí.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky prvního až čtvrtého ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 2 - 2.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá s celým kolektivem žáků v klasické učebně, učebně dějepisu nebo v učebně s interaktivní tabulí. Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách využívány různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, řízená diskuse, rozhovor, výklad, referáty).

Do vzdělávacího obsahu Dějepisu jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání informací z různých informačních zdrojů
- vedeme žáky k samostatnému hodnocení různých historických skutečností.

2. Kompetence k řešení problémů:

- zapojujeme žáky do soutěží a olympiád a vedeme je k prohlubování a rozšiřování znalostí nad rámec stanovený ŠVP
- porovnáváme se žáky historický vývoj našeho státu s vývojem ostatních zemí v Evropě a ve světě
- zadáváním referátů a podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení při řešení problému.

3. Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na formální správnost mluveného (při ústním zkoušení a řízených diskusích) i písemného (písemné zkoušení, referáty) čteme se žáky odborné texty tak, aby jim porozuměli.

4. Kompetence sociální a personální:

- seznamujeme žáky s rolí jedince a mas v historickém vývoji společnosti
- vedeme žáky k uvědomění si jedinečnosti každého člena lidské společnosti, tzv. významu sebe samotného v kolektivu lidí
- vybízíme žáky k diskusi, k pozitivní a konstruktivní kritice práce druhých pomocí argumentů a k obhajobě kritiky své vlastní práce.

5. Kompetence občanské:

- vychováváme žáky k tradicím a ke kulturnímu a historickému dědictví našich předků
- ukazujeme žákům na příkladech z historie postavení jedince a kolektivu v různých typech společnosti
- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění domácích úkolů - zadaných referátů
- důsledným vyžadováním plnění úkolů vytváříme u žáků pocit odpovědnosti
- používáme vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého - rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace 	<p>ÚVOD DO STUDIA HISTORIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Význam historického poznání pro současnost - Práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku - zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku - vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti - charakterizuje pojem archeologická kultura 	<p>PRAVĚK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paleolit - Mezolit - Neolit a eneolit - Doba bronzová - Doba železná 	<p>EV - Člověk a životní prostředí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí souvislost mezi vznikem civilizace a přírodními podmínkami - objasní židovské náboženství (a vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy - zdůvodní civilizační přínos mezopotamských a egyptských starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základního fenoménu, z něhož vyrůstá evropská civilizace - popíše průběh a zhodnotí výsledky řecko-perských válek - popíše průběh a důsledky vojenského tažení Alexandra Makedonského - popíše průběh a zhodnotí výsledky punských válek - objasní příčiny krize římské republiky a pokusy o jejich řešení - uvede významné osobnosti starověkých dějin 	<p>STAROVĚK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezopotámie - Egypt - Indie a Čína - Antické Řecko - Antický Řím - Naše země a ostatní Evropa v době římské - Civilizovanost a barbarství - Limes Romanus jako civilizační hranice 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EGS – Žijeme v Evropě ČJL, G</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní proces christianizace a její vliv na vznik raně středověkých států v Evropě - definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5. – 9. století a jeho specifické projevy ve Franské říši, Byzantské říši a Velkomoravské říši - vymezení specifika islámské oblasti - charakterizuje základní rysy vývoje na našem území 	<p>UTVÁŘENÍ STŘEDOVĚKÉ EVROPY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Franská říše - Křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko - Byzantská říše - Slovanská oblast - Islám a arabská říše 	<p>EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů G, Bi</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států - vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti - definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti v 10. – 15. století s jeho specifické projevy v Anglii, Francii, Svaté říši římské a ve střední Evropě - charakterizuje základní rysy vývoje na našem území - vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájzdů, zejména pro jižní a východní Evropu - vysvětlí příčiny křížových výprav - uvede charakteristické znaky románského a gotického výtvarného umění 	<p>UTVÁŘENÍ STŘEDOVĚKÉ EVROPY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Západní, východní a střední Evropa - Mongolská a turecká expanze - Vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství - Křížové výpravy - Kacířství - Husitství - Venkov a zemědělství - Kolonizace, rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace - Vzdělanost a umění středověké společnosti – románské a gotické umění 	<p>EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV - Člověk a životní prostředí</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky zformulované ve 14. – 17. století a zhodnotí jejich praktické dopady - porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám - popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj - vymezí základní znaky stavovství a absolutismu, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů - posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry - uvede charakteristické znaky renesančního výtvarného umění - uvede charakteristické znaky barokního výtvarného umění 	<p>POČÁTKY NOVOVĚKU</p> <ul style="list-style-type: none"> - Humanismus a renesance - Zámořské objevy - Reformace - Rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku - Třicetiletá válka - Absolutismus a stavovství - Barokní kultura, politika a náboženství 	<p>EGS - Žijeme v Evropě MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV - Člověk a životní prostředí G, Bi, ČJL</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství</i> - <i>rozpozná uplatnění principů a myšlenek osvícenství v revolucích 18. a 19. století</i> - <i>na konkrétních příkladech jednotlivých států (Francie, Německo, Itálie, Rakousko, Rusko, Polsko, Řecko a Belgie) demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení</i> - <i>vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev</i> - <i>vymezi místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu včetně jeho specifických rysů</i> - <i>charakterizuje proces modernizace společnosti</i> - <i>vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, politické a sociální důsledky a rozpozná její ekologická rizika</i> - <i>určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace</i> - <i>vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období</i> 	<p>OSVÍCENSTVÍ, REVOLUCE A IDEA SVOBODY, MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osvícenství - Vznik USA - Velká francouzská revoluce 1789 – 1799 - Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu - Revoluční rok 1848 - Rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře - Utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé a italské) - Emancipační hnutí sociálních skupin - Předpoklady a projevy imperiální politiky velmocí - Nástup Ruska jako evropské velmoci - USA – jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do první světové války - Vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer 1. světové války - Mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů - Proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle epoque“ přelomu 19. a 20. století 	<p>EV- Člověk a životní prostředí EGS - Žijeme v Evropě MV - Média a mediální produkce MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů ČJL, G</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>charakterizuje 1. světovou válku</i> - <i>dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky 1. světové války</i> 	<p>MODERNÍ DOBA I – 1914 - 1929</p> <ul style="list-style-type: none"> - První světová válka - České země v době první světové války a 1. odboj 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě EV – Člověk a životní prostředí ČJL, ZSV, G</p>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpání tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku</i> - <i>vymezi základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Revoluce v Rusku a upevňování bolševické moci - Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory - Vznik Československa a jeho vývoj ve 20. letech 20. století - Evropa ve 20. letech 20. století 	
---	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní znaky ideologie nacismu - objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit - vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil - popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti - zhodnotí význam masové kultury - charakterizuje 2. světovou válku - dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky 2. světové války 	<p>MODERNÍ DOBA I – 1929 - 1945</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět v 30. letech 20. století - Světová hospodářská krize ve světě i v Československu - Růst mezinárodního napětí a růst válečných ohnisek - Mnichovská krize a její důsledky - Kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport) - Druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust) - Protektorát Čechy a Morava - Druhý odboj 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě MV - Role médií v moderních dějinách ZSV, G MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV – Člověk a životní prostředí ČJL, G, ZSV</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty - vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku se zaměřením na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situace ve střední Evropě a v naší zemi - porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích - popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech - vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí - zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování - objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí - objasní význam islámské, židovské a buddhistické kultury v moderním světě - vymezí zákl. problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje 	<p>MODERNÍ DOBA II – SOUDOBÉ DĚJINY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět po válce (vznik OSN, princip sociálního státu) - Východní blok, jeho politický, sociální a hospodářský vývoj - SSSR jako světová velmoc - RVHP a Varšavská smlouva - Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie - USA jako světová velmoc - Konflikty na Blízkém východě a vznik Izraele - Třetí svět - proces dekolonizace a jeho modernizační procesy (ekonomické, demografické, politické a postavení ve světě) - Pád komunistických režimů a jeho důsledky - Sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě - Globální problémy moderní společnosti 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě MV - Role médií v moderních dějinách MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů EV – Člověk a životní prostředí ZSV, G</p>

5.4.2 Předmět: Základy společenských věd

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Základy společenských věd vychází závazně z RVP GV - vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ a vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Prostřednictvím předmětu základy společenských věd si žáci utvoří realistický pohled na život, orientují se ve společenských procesech a jevech, které tvoří rámec každodenního života. Učí se vnímat a reflektovat skutečnost a své poznatky zpětně aplikovat na situace, ve kterých se sami vyskytují. Předmět žákům také nabízí průpravu a přípravu na další vzdělávání a profesní dráhu, snaží se je teoreticky a částečně i prakticky připravit na situace, s nimiž se budou v praxi zcela běžně setkávat. Cílem předmětu také je, aby žáci získali představu o náplni jednotlivých společenskovědních disciplín a tím si rozšířili možnost výběru svého budoucího studia a volby vlastní profesní orientace.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Základy společenských věd je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1 - 4. ročníku s týdenní hodinovou dotací 1 - 2 - 2 - 2.

Organizační vymezení předmětu:

Předmět je vyučován ve kmenové třídě. Ve výuce se využívají následující formy: výkladové hodiny, samostudium, práce ve skupině, práce s PC, práce s DTP, diskuse, besedy, exkurze, přednášky, výstavy, projekty.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizace, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě)
- Multikulturní výchova (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)
- Environmentální výchova (základní podmínky života, člověk a životní prostředí, vztah člověka k prostředí)
- Mediální výchova (interpretace mediálního sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti).

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k celoživotnímu učení, učíme ho sebehodnocení, nalézání souvislostí, propojování získaných poznatků do širších celků
- učíme žáky vyhledávat a zpracovávat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme žáky správně používat a rozumět základním termínům.

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové úlohy a situace z praktického života a společně je s žáky řešíme
- zadáváním projektů podporujeme samostatnost, tvořivost, tvůrčí a logické myšlení žáků
- učíme žáky spolupracovat při řešení problémů v rodině, ve škole, v obci.

3. Kompetence komunikativní:

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- vedeme k naslouchání názorům druhých lidí a k vhodnému reagování na ně
- upevňujeme schopnost komunikace během referátů a diskuse
- používáme moderní informační technologie.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- učíme tolerovat odlišný názor
- směřujeme žáky ke schopnosti hodnotit svoji práci i práci ostatních.

5. Kompetence občanské:

- upevňujeme znalosti legislativy a obecných morálních zákonů a jejich dodržování
- učíme chápat význam vzájemné solidarity mezi lidmi, v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi i v situacích ohrožení a obrany státu
- vedeme ke kritickému hodnocení chování jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí
- směřujeme k uvědomění si odpovědnosti člověka za zachování života na Zemi
- klademe důraz na uvědomění si přínosu lidské spolupráce při řešení cílů v rodině, ve škole, v obci
- odmítáme rasistické a extremistické názory a vedeme k respektu různorodost lidské populace.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme k efektivitě při organizování vlastní práce
- vytváříme podmínky pro vytvoření si vlastního postoje a názorů z hlediska obecně platných morálních norem a pravidel.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování - objasní pojem struktura osobnosti - uvede základní psychické jevy a přiřadí je k příslušným kategoriím (psychické vlastnosti, stavy, procesy) - vymezí podstatu psychických procesů, stavů a vlastností - uvede základní zákonitosti a specifika vnímání, pozornosti - objasní rozdíl mezi temperamentem a charakterem - uvede typy temperamentu a složky charakteru - uvede základní zákonitosti a specifika psychických procesů: učení, myšlení, paměť - uvede vztah mezi vlohami, schopnostmi, inteligencí - vyjmenuje zásady duševní hygieny 	<p>PSYCHOLOGIE - člověk jako jedinec</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lidská psychika, struktura a dynamika osobnosti - Psychické jevy - Obecná psychologie <p>Psychické procesy osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychické stavy osobnosti - Psychické vlastnosti - Sociální psychologie - Inteligence - Duševní hygiena - Pedagogická psychologie 	<p>OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Bi</p> <p>OSV- Sociální komunikace Bi</p> <p>OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EV – Problematika vztahů organismů a prostředí</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbu profesní orientace - provede psychologickou analýzu vlastní osobnosti - kriticky posoudí své přednosti a nedostatky - uvede příklady duševních poruch - vysvětlí příčiny vzniku duševních poruch - určí, které životní situace mohou být náročné na lidskou psychiku - popíše, jakými způsoby může jedinec reagovat na zátěžové situace, zhodnotí jejich efektivitu pro vyřešení problému - navrhne, kam se může jedinec se svými duševními problémy obrátit - porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života - rozčlení vývoj jedince do jednotlivých etap - vysvětlí vztah mezi věkem jedince a vývojem poznávacích procesů - vysvětlí vztah mezi věkem jedince a vývojem myšlení 	<p>Sebehodnocení, seberegulace</p> <p>Duševní poruchy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zátěžové situace, konfliktní situace - Systém pedagogicko-psychologického poradenství - <p>Základní fáze vývoje lidského jedince</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biologická determinace lidské psychiky - Vývojová psychologie 	<p>OSV -Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti MKV – Psychologické aspekty interkulturality</p> <p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí OSV-Poznávání a rozvoj osobnosti EV - Problematika vztahů organismů a prostředí Bi</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích - objasní podstatu a význam socializace, které faktory se na socializaci jedince podílí a najde příklady neadekvátní socializace - vysvětlí pojmy sociální role a status - respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin - vymezí základní znaky pojmu kultura - objasní pojem multikulturní společnost a na jakých principech by tato měla fungovat - klasifikuje sociální útvary a skupiny - objasní význam sociální kontroly ve skupině - objasní vztah mezi jedincem a normami skupiny 	<p>SOCIOLOGIE- člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Socializace, sociální role a status - Sociální komunikace <p>Kultura, subkultura</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kultura materiální, duchovní a normativní - Multikulturalita, xenofobie, rasismus - Sociální útvary a skupiny - Masová kultura, masová symbolická kultura - Sociální kontrola - Společenské a skupinové normy - Rodina a její význam 	<p>OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>MV- Mediální produkty a jejich významy</p> <p>MKV- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>EGS – Žijeme v Evropě</p> <p>OSV- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <p>Sexuální a rodinná výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní pojmy sociální stratifikace a mobilita - porovná sociální rozvrstvení společnosti v minulosti a nyní - vysvětlí pojmy zaměstnání, povolání a vztah prestiže povolání k jeho finančnímu ohodnocení a místu jedince v sociální stratifikaci - rozlišuje mezi sociálně deviantními a sociálně patologickými jevy - hledá příčiny a důsledky sociálně deviantního a patologického chování - charakterizuje současné problémy společenského života 	<ul style="list-style-type: none"> - Sociální stratifikace a mobilita - Práce, zaměstnání, povolání - Sociální deviace - Současné problémy společenského života 	<p>MV- Média a mediální produkce</p> <p>OSV- Morálka všedního dne</p> <p>Sexuální a rodinná výchova</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovná historické i současné typy států (forem vlád) - uvede znaky a funkce státu 	<p>POLITOLOGIE- občan ve státě</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stát, typologie států 	<p>EGS – Žijeme v Evropě</p> <p>D, G</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě 	<ul style="list-style-type: none"> - Demokracie, diktatura 	<p>MV- Média a mediální produkce</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje 	<ul style="list-style-type: none"> - Ústava ČR - Právní stát, soustava soudů - Státní zastupitelství, notářství, advokacie 	<p>HV, D</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR - vysvětlí pojem legislativní proces - porovná právní sílu dokumentů, které složky státní moci je vydávají, jak se složky státní moci navzájem kontrolují, omezují a doplňují - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě - rozlišuje mezi základními ideologickými proudy, vysvětlí jejich podstatu a uvede základní znaky - obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování - uvede příčiny a historii vzniku dokumentů o lidských právech - doloží okolnosti a způsoby porušování lidských práv a svobod 	<ul style="list-style-type: none"> - Politika - Volby, volební systémy - Ideologie - Lidská práva - Listina základních práv a svobod 	<p>MV- Účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách</p> <p>OSV- Spolupráce a soutěž</p> <p>MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>EGS – Žijeme v Evropě</p> <p>MKV- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</p> <p>EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní odlišnost mezi morálními a právními normami</i> - <i>uvede, jaký význam má právo pro společnost a jeho obsah</i> - <i>uvede státní orgány vydávající právní předpisy, kde a jak je uveřejňují</i> - <i>vyjmenuje prameny práva, rozdílů v jednotlivých právních kulturách</i> - <i>roztřídí právní normy v právním řádu ČR, klasifikuje systém právních odvětví ČR</i> - <i>vysvětlí pojmy fyzická a právnická osoba</i> - <i>objasní podstatu právní subjektivita způsobilosti k právním úkonům</i> - <i>ve svém jednání respektuje platné právní normy</i> - <i>uvede základní povinnost občana vzhledem k právnímu řádu</i> 	<p>PRÁVO – OBČAN A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pojem a význam práva, právo a morálka - Právní a mravní normy - Prameny práva - Právní řád, druhy právních norem, právní síla - Systém právních odvětví - Fyzická, právnická osoba - Právní řád ČR 	<p>OSV-Morálka všedního dne Korupce</p> <p>MKV- Základní problémy sociokulturních rozdílů EGS – Žijeme v Evropě Korupce</p> <p>MV – Média a mediální produkce</p> <p>OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vymezí podmínky vzniku a zániku právních vztahů i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů</i> - <i>orientuje se v právních normách, zákon o rodině, Občanský zákoník, Zákoník práce</i> - <i>rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů</i> - <i>orientuje se v právních normách</i> - <i>rozlišuje náplň činnosti orgánů právní ochrany</i> - <i>objasní strukturu a funkci soudů v ČR</i> - <i>uvede orgány, které se podílejí na právní ochraně občanů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Rodinné právo, občanské právo, pracovní právo - Trestní právo hmotné a procesní - Princip dělení státní moci 	<p>OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>OSV – Morálka všedního dne MV – Média a mediální produkce</p> <p>MV- Uživatelé EGS – Žijeme v Evropě</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě - formuluje své představy o profesním uplatnění, cílech 	<p>ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE Trh práce a profesní volba</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hodnocení vlastních schopností - Práce jako seberealizace, vzdělávání, příprava na volbu profese - Nabídka a poptávka po pracovních místech - Profesní mobilita, rekvalifikace - Celoživotní vzdělávání 	<p>OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>OSV- Sociální komunikace EGS – Žijeme v Evropě</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce - v tisku, na internetu atd. vyhledá inzeráty s nabídkou zaměstnání, které by chtěl s ohledem na své předpoklady a ambice vykonávat - zhotoví svůj životopis - prezentuje svou osobu v modelovém přijímacím pohovoru - posoudí vliv mezilidských vztahů na pracovní prostředí - prezentuje svou představu o ideálním skloubení zaměstnání, fungujícího rodinného života a kvalitního trávení volného času - uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď - rozlišuje mezi pracovní smlouvou, dohodou o pracovní činnosti a dohodou o provedení práce, sepíše výpověď - rozlišuje mezi výpovědí a dohodou o ukončení pracovního poměru - uvede složky mzdy, rozlišuje mezi hrubou a čistou mzdou - vysvětlí odvod zálohy na daň z příjmu, zdravotního a sociálního pojištění a důsledky, které může neplacení sociálního a zdravotního pojištění občanovi způsobit - zjistí výši aktuální minimální mzdy 	<ul style="list-style-type: none"> - Informační, poradenské, zprostředkovatelské služby - Pracovní trh v EU - Životopis, přijímací pohovor - Společenské a asertivní jednání - Pracovní úspěšnost, kariérní růst - Zaměstnání a mezilidské vztahy - Zaměstnání a rodina, workoholismus <p>PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pracovní poměr, pracovní smlouva, dohoda - Zánik pracovního poměru <p>Práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pracovní doba, mzda - Zdravotní a sociální pojištění 	<p>MV- Mediální produkty a jejich významy G, IVT</p> <p>OSV- Sociální komunikace ČJL, AJ, NJ, FJ</p> <p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p> <p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EGS – Žijeme v Evropě</p> <p>OSV - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní funkci odborů</i> - <i>chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu, dodržuje zásady bezpečnosti práce</i> 	<p>Odbory</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zásady bezpečnosti práce - Pracovní úraz a odškodnění 	<p>OSV- Sociální komunikace, spolupráce a soutěž MV - Média a mediální produkce OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Bi, Tv</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vysvětlí mechanismy fungování trhu, co je trh</i> - <i>rozlišuje mezi jednotlivými ekonomickými systémy, posuzuje výhody a nevýhody jednotlivých typů</i> - <i>vysvětlí pojmy nabídka a poptávka, posoudí úlohu konkurence v tržní ekonomice</i> - <i>vysvětlí, jakým způsobem se tvoří cena</i> - <i>rozlišuje využití jednotlivých forem podnikání</i> - <i>žák uvede příklady korupce, analyzuje příčiny a domýšlí důsledky</i> - <i>uvede postup při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění, charakterizuje živnost</i> - <i>analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu</i> 	<p>TRŽNÍ EKONOMIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekonomické systémy - Hospodářský cyklus - Trh - Podnikání, obchodní společnosti - Korupce - Živnosti - Marketing, reklama 	<p>EGS - Globalizační a rozvojové procesy EV – Člověk a životní prostředí</p> <p>OSV- Spolupráce a soutěž</p> <p>OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EGS – Žijeme v Evropě OSV- Spolupráce a soutěž MV-Účinky mediální produkce a vliv médií ČJL, IVT, VV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní principy fungování systému příjmů a výdajů státu</i> - <i>vysvětlí, jakým způsobem jsou získávány finanční prostředky do státního rozpočtu a kam jsou dále směřovány, rozumí pojmu schodek státního rozpočtu</i> - <i>rozlišuje typy daní, zná důvody existence systému daní, chápe nutnost odvádět daň</i> - - <i>posoudí vliv ekonomických ukazatelů na změny v životní úrovni občanů</i> - - <i>vysvětlí pojem životní minimum, sociální politika státu, její význam a způsob zajištění, zná druhy sociálních dávek</i> - - <i>objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, rozlišuje typy a formy nezaměstnanosti</i> 	<p>NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fiskální politika - Státní rozpočet - - Daňová soustava - - Makroekonomie, monetární politika - Inflace, ekonomický růst, nezaměstnanost, obchodní a platební bilance - - Sociální politika, důchodový systém - Systém sociálních dávek - - Nezaměstnanost, rekvalifikace - Úřady práce, podpora v nezaměstnanosti 	<p>EGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky M</p> <p>OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti M</p> <p>EGS- Žijeme v Evropě MKV- Základní problémy sociokulturních rozdílů G</p> <p>OSV- Sociální komunikace, morálka všedního dne M</p> <p>OSV -Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank</i> - <i>popíše bankovní soustavu ČR, objasní vývoj, funkce a formy peněz</i> 	<p>FINANCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peníze, bankovní soustava ČR 	<p>OSV- Spolupráce a soutěž EGS</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení člověka a skutečnosti - charakterizuje specifika filozofických otázek - objasní vztah mýtu a filozofie, náboženství a filozofie - rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení - charakterizuje filozofii antiky, středověku, novověku až po současnost, okruhy problémů a myšlenky jejich představitelů - charakterizuje českou filozofii, okruhy problémů a myšlenky jejich představitelů 	<p>FILOZOFIE - ÚVOD DO FILOZOFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podstata filozofie Klíčové etapy a směry filozofického myšlení v dějinách - Filozofické směry 	<p>MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů OSV - Poznání a rozvoj vlastní osobnosti D, ČJL OSV -Poznání a rozvoj vlastní osobnosti D</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce - zhodnotí smysl morálky pro život člověka a fungování společnosti - uvede hlavní zdroje a historické kořeny evropské morálky - charakterizuje úlohu svědomí v lidském jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - Etika - Otázky praktické a sociální etiky 	<p>OSV -Poznání a rozvoj vlastní osobnosti OSV- Morálka všedního dne EGS-Globalizační a rozvojové procesy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití - objasní jednostrannost pohledu jednotlivých vědních disciplín na skutečnost 	<ul style="list-style-type: none"> - Věda a víra, věda a filozofie - Přínos a nebezpečí vědy 	<p>OSV- Morálka všedního dne MV -Účinky mediální produkce a vliv médií</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady mezinárodních organizací a jejich vliv na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR - vysvětlí, jakými způsoby se státy zapojují do mezinárodních vztahů - posoudí důvody, výhody a nevýhody mezinárodní spolupráce - objasní důvody evropské integrace, její význam pro vývoj Evropy - vysvětlí podstatu, význam a cíle EU - uvede významné mezníky ve vývoji evropské integrace - rozlišuje funkce orgánů EU a jejich činnosti 	<p>MEZINÁRODNÍ VZTAHY - GLOBÁLNÍ SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezinárodní vztahy a spolupráce - Mezinárodní organizace –NATO, RE, OSN - Evropská integrace - Evropská unie - Globalizace 	<p>EGS -Žijeme v Evropě OSV -Morálka všedního dne MV – Média a mediální produkce</p> <p>EGS -Žijeme v Evropě MV – Média a mediální produkce D, G</p> <p>EGS- Globalizační a rozvojové problémy</p>

<ul style="list-style-type: none"> - posoudí vliv začlenění států do Evropské unie, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva - zhodnotí klady a zápory členství naší země v EU - uvede příklady globálních problémů současnosti - objasní pojem globalizace - zhodnotí, jak se globalizace projevuje v různých sférách každodenního života 	<ul style="list-style-type: none"> - Globální problémy 	<p>EGS-Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV – Člověk a životní prostředí Bi, G</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a charakterizuje významné náboženské systémy, projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení 	<p>RELIGIONISTIKA - ÚVOD DO RELIGIONISTIKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Náboženství, víra, sekty 	<p>OSV - Poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne MKV- Základní problémy sociokulturních rozdílů D, G</p>

5.5 Člověk a příroda

Vzdělávací oblast člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Geografie, svým badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody si žáci osvojují i důležité dovednosti. Je to rozvíjení dovednosti pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti i vztahy mezi nimi. Postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat následky v globálních ekosystémech a využívat své poznání ve prospěch ochrany životního prostředí. Vztah mezi člověkem a přírodou má vliv na citový život člověka, utváří podmínky života lidí i jejich společenství.

Vzdělávací obsah oboru Geografie má přírodovědný i společenskovední charakter. Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti utváří a rozvíjí klíčové kompetence a vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání
- potřebám klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz i závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují efektivnější využívání zdrojů energie v praxi,
- využívání obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy.

5.5.1 Předmět: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP a patří do oblasti Člověk a příroda společně s předměty Chemie, Biologie a Geografie.

Ve vyučovacím předmětu Fyzika směřujeme žáky k osvojení základních fyzikálních pojmů, zákonitostí a odborné terminologie. Pomocí jednoduchých demonstračních pokusů rozvíjíme u žáků zájem o poznávání nových fyzikálních pojmů a zákonitostí. Během celého studia rozvíjíme u žáků schopnosti pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry. Získané fyzikální poznatky aplikujeme do praktického života.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. - 3. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 - 2,5 - 2,5 - 0. Ve 2. a 3. ročníku má polovina žáků třídy Praktická cvičení z fyziky jednu hodinu týdně. V Praktickém cvičení žáci měří a vyhodnocují praktické úlohy z různých oblastí fyziky, plní cíle oboru Práce s laboratorní technikou.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika je zpravidla vyučován v odborné učebně fyziky, kde je k dispozici dataprojektor, vizualizér a multimediální počítač s internetem. V teoretických hodinách se třídy nedělí, v praktických cvičeních se dělí na poloviny. Praktická cvičení probíhají v laboratoři fyziky s kapacitou laboratoře 16 pracovních míst.

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách fyziky užívány různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, řízená diskuse, rozhovor, skupinová práce, problémové vyučování, krátkodobé a střednědobé projekty a referáty, výklad).

Do vzdělávacího obsahu Fyziky jsou začleněny tyto okruhy **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- vytváříme problémové situace, při kterých žáky motivujeme k učení
- zadáváním projektů učíme žáky vyhledávat a zpracovávat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učíme žáky pozorovat a měřit různé fyzikální objekty, jevy, zkoumat jejich vlastnosti, výsledky pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a využívat pro vlastní učení
- klademe důraz na mezipředmětové vztahy.

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové úlohy a situace z praktického života a společně s žáky je řešíme jako fyzikální problém
- řešíme problémové úlohy postupně, stupňujeme jejich náročnost
- vedeme žáky k řešení problémových situací a úloh samostatně i s ostatními žáky
- učíme žáky, aby dokázali fyzikální problém vyřešit matematicky
- rozvíjíme u žáků zručnost při provádění náčrtků fyzikálních situací
- zadáním projektů podporujeme samostatnost, tvořivost, tvůrčí a logické myšlení žáků
- užíváme k řešení problému dostupnou moderní techniku
- zapojujeme žáky do fyzikálních soutěží a motivujeme je k rozšiřování znalostí.

3. Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na správnost mluveného i písemného projevu (písemné zkoušení, projekty)
- vedeme žáky k prezentacím vlastních postupů, ke vzájemnému naslouchání a pokládání jasných a srozumitelných dotazů.

4. Kompetence sociální a personální:

- zařazujeme do výuky týmovou práci žáků a klademe důraz na vytvoření pravidel práce
- vybízíme žáky k diskusi, k pozitivní a konstruktivní kritice práce druhých a k obhajobě kritiky své vlastní práce pomocí argumentů.

5. Kompetence občanské:

- respektujeme věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vybízíme žáky k otevřenosti a upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli za své případné chyby a omyly
- vyžadujeme včasné odevzdání písemných prací a referátů a vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich splnění
- dbáme na bezpečnost práce v laboratoři, vedeme žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních, zdůrazňuje zásady 1. pomoci v případě úrazu.

6. Kompetence k podnikavosti:

- rozvíjíme osobní i odborný potenciál žáka, aby rozpoznal a využil příležitosti pro svůj rozvoj v osobním i profesním životě
- podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost žáků
- vyžadujeme splnění úkolů a vedeme žáky k zodpovědnosti za svou práci
- vedeme žáky k uvědomění si rizik při rozhodování v reálných životních situacích.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - převádí jednotky fyzikálních veličin - odečítá z grafu hodnoty fyzikálních veličin - rozliší fyzikální veličiny skalární nebo vektorové a používá je při řešení fyzikálních problémů a úloh - určí graficky součet a rozdíl daných vektorů 	<p>Fyzikální veličiny a jejich měření</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fyzikální veličiny a jednotky - Mezinárodní soustava SI, převody jednotek - Vektorové a skalární veličiny - Operace s vektory, rozklad vektoru na různoběžné složky 	<p>M - Práce s vektory</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší fyzikální úlohy obecně i početně - určí průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu - využívá kinematické vztahy rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených (zpomalených) pohybů k určování jejich zrychlení, rychlosti, dráhy a doby pohybu - využívá grafy závislosti rychlosti a dráhy na čase - vypočítá u pohybu hmotného bodu po kružnici jeho zrychlení, obvodovou a úhlovou rychlost, periodu a frekvenci - - 	<p>Kinematika pohybu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Těleso, hmotný bod, vztažná soustava, trajektorie - Relativnost klidu a pohybu, druhy pohybů - Rychlost, zrychlení - Volný pád, tíhové zrychlení - Rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici - Dostředivé zrychlení 	<p>M - Úlohy o pohybu</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí v dané situaci velikost a směr síly třecí, tíhové, gravitační, tlakové, dostředivé a síly pružnosti - určí graficky i početně tečnou a normálovou složku tíhové síly u tělesa na nakloněné rovině - rozloží graficky sílu na dvě různoběžné složky - objasní fyzikální obsah Newtonových pohybových zákonů - sestaví pohybovou rovnici a využije ji k určení zrychlení pohybu nebo výpočtu působících sil - porovná účinky sil akce a reakce na vzájemně působící tělesa - využívá zákon zachování hybnosti k řešení problémů a úloh 	<p>Hmotnost, síla a hybnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hmotnost, zákon zachování hmotnosti - Síla, skládání a rozklad sil - Newtonovy pohybové zákony - Inerciální vztažná soustava - Třecí síla, tíhová síla, dostředivá a odstředivá síla, síla pružnosti - Hybnost, změna hybnosti, zákon zachování hybnosti 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací k řešení problémů a úloh - rozhodne v dané situaci, zda jsou splněny podmínky pro použití zákona zachování mechanické energie - využívá zákon zachování mechanické energie k řešení problémů a úloh 	<p>Práce a energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mechanická práce, výkon - Kinetická a potenciální energie, potenciální energie pružnosti, mechanická energie - Změny a přeměny energie, - Souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací - Zákon zachování mechanické energie, účinnost 	<p>M – řešení příkladů</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik tíhové síly a porovná její velikost a směr se silou gravitační - využívá kinematické vztahy rovnoměrných a zrychlených pohybů a zákon zachování energie k řešení svislého a vodorovného vrhu 	<p>Gravitační pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gravitace, gravitační síla, Newtonův gravitační zákon - Gravitační pole, gravitační zrychlení, - Tíhová síla, tíhové zrychlení, tíha - Pohyby těles v homogenním tíhovém poli Země - Gravitační pole Slunce, sluneční soustava 	<p>G – Sluneční soustava,</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápe různé přímé i nepřímé metody výzkumu vesmíru - chápe rozdíly mikrosvěta, světa, makrosvěta 	<p>Astrofyzika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sluneční soustava - Vývoj hvězd, stavový diagram hvězd - Vznik a vývoj vesmíru 	<p>D – astrofyzikové středověku</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypočítá velikost a určí směr momentu síly - určí otáčivé účinky síly působící na těleso - objasní obsah momentové věty a využívá ji prakticky k řešení technických problémů - zformuluje a fyzikálně objasní podmínky, které určují rovnováhu a stabilitu tělesa 	<p>Mechanika tuhého tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuhé těleso, posuvný a otáčivý pohyb - Moment síly, momentová věta - Skládání sil působ. v různých bodech tuhého tělesa, rozklad síly na rovnoběžné složky - Těžiště, podmínky rovnováhy tělesa, stabilita tělesa - Kinetická energie otáčivého pohybu, moment setrvačnosti 	<p>M – skládání a rozklad sil OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypočítá tlak a tlakovou sílu v kapalině použitím Pascalova zákona - vypočítá hydrostatický tlak a hydrostatickou tlakovou sílu - zformuluje a fyzikálně objasní podmínky plování těles - řeší úlohy s využitím Archimédova zákona - objasní fyzikální význam rovnice spojitosti a Bernoulliho rovnice a využívá obě rovnice k řešení praktických problémů 	<p>Mechanika kapalin a plynů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tlak v kapalině a v plynu, tlaková síla, Pascalův zákon - Hydrostatický tlak, atmosférický tlak - Vztlková síla, Archimédův z., plování těles - Rovnice spojitosti, tlaková potenciální energie kapaliny - Bernoulliho rovnice 	<p>EV - Člověk a životní prostředí MV – Média a mediální produkce G, Bi EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pomocí kinetické teorie vlastnosti látek - vypočítá hmotnost částic, látkové množství, počet částic 	<p>Kinetická teorie látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kinetická teorie stavby látek - Difúze, tlak plynu, Brownův pohyb - Hmotnosti a rozměry částic, látkové množství - Avogadrova konstanta, molární hmotnost a objem - Vzájemné silové působení částic - Modely struktur látek v různých skupenstvích 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využít 1. termodynamický zákon k řešení úloh na změnu vnitřní energie soustavy - sestaví kalorimetrickou rovnici a vyřeší ji - objasní nemožnost dosažení teploty 0 K - vypočítá změnu délky nebo objemu těles při změnách teploty - vysvětlí teplotní roztažnost látek, objasní funkci bimetalového pásku a uvede možnosti jeho praktického využití - objasní jev anomálie vody a jeho význam 	<p>Termodynamika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Termodynamická soustava - Teplota a její měření - Teplotní roztažnost látek, anomálie vody - Vnitřní energie tělesa, teplo - Kalorimetrická rovnice 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce Bi - Globální oteplování, tání ledovců</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provede rozbor stavových změn při termodynamických dějích v ideálním plynu a znázorní je pomocí pV-diagramu - využít stavovou rovnici k určování stavových změn při termodynamických dějích v plynech - objasní vznik normálového napětí působením vnější síly na pevné těleso - využít Hookova zákona při řešení fyzikálních problémů - popíše vlastnosti povrchové vrstvy kapalin 	<p>Struktura a vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavová rovnice pro ideální plyn - Termodynamické děje v ideálním plynu: izotermický, izobarický, izochorický a adiabatický - Krystalické a amorfnní látky - Deformace pevného tělesa, síla pružnosti, normálové napětí, Hookův zákon - Povrchová síla, povrchové napětí - Kapilární tlak v kapalině, kapilární jevy - Změny skupenství látek, sytá a přehřátá pára 	<p>Bi – stavba krystalů EV - Člověk a životní prostředí</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše a charakterizuje kmitavý pohyb mechanického oscilátoru - popíše přeměny energie v mechanickém oscilátoru a příčinu tlumení kmitání mechanického oscilátoru - vysvětlí podmínky rezonance a diskutuje o kladných i negativních projevech rezonance 	<p>Kmitání mechanického oscilátoru</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kmitání, mechanický oscilátor - Kinematika harmonického kmitavého pohybu - Dynamika kmitání mechanického oscilátoru - Přeměny energie v mechanickém oscilátoru, tlumené kmitání - Nucené kmitání mech. oscilátoru, rezonance 	<p>EV - Člověk a životní prostředí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčinu vzniku mechanického vlnění a jeho šíření v různých prostředích - vysvětlí pojem odraz vlnění a aplikuje zákon odrazu při šíření vlnění - vysvětlí pojem interference vlnění a popíše jeho projevy a důsledky při různých podmínkách 	<p>Mechanické vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mechanické vlnění, vlnová délka - Druhy vlnění, Interference vlnění - Šíření vlnění, vlnoplocha, paprsek - Odraz, lom a ohyb vlnění v izotropním prostředí - Zvuk, výška tónu, barva zvuku, hlasitost a intenzita zvuku 	<p>EV - Člověk a životní prostředí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí jev elektrostatické indukce a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na vodič - vysvětlí jev polarizace a objasní, jak tento jev ovlivní působení elektrického pole na nevodivě - analyzuje vlivy elektrického pole na elektricky nabitě částice a uvede možnosti praktického využití - vysvětlí jev elektrostatické indukce a působení elektrického pole na vodič - používá vztahy pro výpočet kapacity, zná druhy kondenzátorů a jejich praktické využití 	<p>Elektrický náboj a elektrické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrický náboj, zákon zachování elektrického náboje - Coulombův zákon, intenzita elektrického pole - Práce sil elektrického pole, elektrické napětí, elektrický potenciál - Pohyb nabitě částice v elektrickém poli - Vodiče a izolanty v elektrickém poli, elektrostatická indukce, polarizace dielektrika - Kondenzátor, kapacita kondenzátoru 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pokles napětí na zdroji při jeho zatížení - využívá Ohmův zákon pro uzavřený obvod - objasní rozdílnou vodivost kovů, polovodičů a izolantů - vysvětlí změnu elektrického odporu kovového vodiče s teplotou - porovná a vysvětlí rozdíly teplotní závislosti elektrického odporu vodiče a polovodiče - popíše diodový jev a jeho využití v elektrických obvodech - vysvětlí elektrolyzu a diskutuje o praktickém využití elektrolyzy - vysvětlí vznik elektrického proudu v plynu při různých podmínkách 	<p>Elektrický proud v látkách</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrický proud, zdroj, elektromotorické napětí - Ohmův zákon pro část obvodu - Elektrický odpor vodiče - Supravodivost, spojování rezistorů - Ohmův zákon pro uzavřený obvod, vnitřní odpor zdroje, svorkové napětí - Elektrická práce, výkon, účinnost <p>Polovodiče</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polovodiče, polovodičová dioda, diodový jev, usměrňovač iontová vodivost, elektrolyza - Vedení proudu v kapalinách a plynech, plazma 	

<p><i>Žák</i> <i>seznámí se s řádem a zařízením učebny fyziky</i> - je poučen o bezpečném zacházení s pomůckami rozlišuje absolutní a relativní odchylku měření vypracuje protokol s využitím teorie chyb měření vypracuje protokol pomocí PC - využívá různá délková měřítka - měří hmotnost tělesa kmitajícího na pružné spirále seznámí se s měřením malých a velkých hmotností - vyzkouší si nepřímou metodu zjišťování hustoty těles - používá kalorimetrickou rovnici k výpočtu změří skupenské teplo tání pokusem ověřuje závislosti $s = f(t)$, $v = f(t)$, $a = f(t)$ - zjišťuje prakticky vlastnosti matematického kyvadla</p>	<p>Praktická cvičení z fyziky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Řád učebny fyziky - Postupy při měření ve fyzice - Vypracování laboratorní práce <p>Teorie chyb měření Chyby při měření, jejich výpočet</p> <p>Měření délek, ploch a objemů</p> <p>Měření hmotnosti Statické a dynamické měření hmotnosti</p> <p>Měření hustoty pevných a kapalných látek</p> <p>Měření tepla</p> <p>Měření rychlostí rovnoměrného a zrychleného pohybu</p> <p>Měření tíhového zrychlení</p>	<p>CH - Rozdíly při práci v laboratoři M – Výpočty, úlohy o pohybu IVT - Zpracování protokolů na PC</p>
--	--	---

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzuje vlivy magnetického pole na elektricky nabitě částice a uvede možnosti praktického využití - vysvětlí ochrannou funkci magnetického pole Země proti korpuskulárnímu záření z vesmíru - využije znalosti vnitřní struktury feromagnetických látek k objasnění jejich magnetických vlastností - využívá zákon elektromagnetické indukce při určování indukovaného napětí a proudu 	<p>Magnetické pole</p> <ul style="list-style-type: none"> - Magnetická síla, magnetické pole - Magnetická indukce - Magnetické pole vodičů s proudem - Pohyb částice s nábojem v magnetickém poli - Magnetické vlastnosti látek - Magnetický indukční tok, Faradayův zákon elektromagnetické indukce - Vlastní indukce, indukčnost 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, jak cívka ovlivňuje průchod střídavého proudu v elektrickém obvodu a aplikuje tyto poznatky v příkladech - vysvětlí funkci generátoru střídavého proudu, elektromotoru a transformátoru - popíše bezpečné zacházení s elektrickým proudem 	<p>Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rovnice střídavého napětí a proudu, fázový a časový diagram, efektivní hodnoty střídavého napětí a proudu - Rezistance, induktance, kapacitance, impedance - Generátor střídavého proudu, elektromotor, transformátor - Přenosová soustava energetiky - Bezpečnost při práci s elektrickým proudem 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce Energie - její výroba a význam pro praxi</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní šíření elektromagnetických vln ve vakuu a v látkovém prostředí - charakterizuje podmínky vzniku odrazu, interference a ohybu při šíření elektromagnetického vlnění - objasní podstatu bezdrátového přenosu informací - analyzuje vlivy různých druhů elektromagnetického vlnění na lidské tělo - vysvětlí podstatu skleníkového jevu a jeho globální důsledky - vysvětlí vznik a ochrannou funkci ozónové vrstvy pro život na Zemi a analyzuje problematiku ozónové díry 	<p>Elektromagnetické kmitání a vlnění</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oscilační obvod, Thomsonův vztah - Nucené elektromagnetické kmitání, rezonance - Elektromagnetická vlna a její šíření - Elektromagnetický dipól - Přenos informací elektromagnetickým vlněním, vysílač a přijímač - Spektrum elektromagnetického záření 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený optickou soustavou - využívá zákony šíření světla v prostředí k zobrazování předmětů jednoduchými optickými systémy - graficky znázorní obraz vytvořený rovinným a kulovým zrcadlem a čočkou - využívá zobrazovací rovnici a vztahy pro příčné zvětšení kulového zrcadla a čočky k určování polohy a vlastností obrazu 	<p>Zobrazování optickými soustavami</p> <ul style="list-style-type: none"> - Optická soustava - Zobrazení v rovinném a kulovém zrcadle, zobrazovací rovnice - Zobrazení tenkou čočkou, zobrazovací rovnice - Optická mohutnost čočky - Oko jako optická soustava, akomodace, zorný úhel - Lupa, mikroskop, dalekohled 	<p>EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce Bi – oko, čočky</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše šíření světla v různých prostředích - vysvětlí interferenci, ohyb, polarizaci světla - objasní využití těchto jevů v praktickém životě 	<p>Vlnové vlastnosti světla</p> <ul style="list-style-type: none"> - Šíření světla v optickém prostředí - Koherenční záření, interference světla a ohyb světla - Optická mřížka, polarizace světla 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Spolupráce a soutěž</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje poznatky o kvantových vlastnostech záření k určení korpuskulárních vlastností fotonu a k objasnění projevu interakce záření s látkou 	<p>Kvanta a vlny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Foton, fotoelektrický jev - Vlnové vlastnosti částic - Korpuskulární a vlnová povaha záření a částic 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní podstatu vzniku a pohlcování světla v atomech - využívá zákonitosti kvantování energie atomu k určování vlnových délek a frekvencí záření - vysvětlí funkci laseru a využití laseru v praxi - vysvětlí uvolňování energie při štěpení a slučování jader - využívá poznatků o vazebných energiích jader k vyčíslení energetické bilance jaderných reakcí - objasní podstatu jednotlivých typů radioaktivních - využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek - zdůvodní způsoby ochrany osob před nebezpečným zářením - posoudí výhody a rizika jaderné energetiky 	<p>Atomy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jádro a obal atomu - Stacionární stavy a jejich změny, emisní a absorpční spektra - Kvantový model atomu, Pauliho vylučovací princip - Stimulovaná emise, laser - Atomové jádro, jaderné síly - Jaderné reakce, štěpení jader, řetězová reakce, syntéza jader, termonukleární reakce - Radioaktivita, typy radioaktivních přeměn, ochrana před škodlivými účinky jaderného záření - Zákon radioaktivní přeměny - Jaderná energetika, jaderný reaktor 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce Ch – Jaderná energie, radioaktivita</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní relativnost některých fyzikálních veličin - vypočítá změnu délky, hmotnosti, času a energie tělesa při změnách jeho rychlosti a zdůvodní tyto jevy 	<p>Speciální teorie relativity</p> <ul style="list-style-type: none"> - Principy relativity, meze platnosti klasické fyziky - Relativistická délka, čas, hmotnost, energie tělesa 	<p>EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce Význam teorie relativity M - výpočty</p>

<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - je poučen o bezpečném zacházení s pomůckami - rozlišuje absolutní a relativní odchylku měření - vypracuje protokol s využitím teorie chyb měření - používá kalorimetrickou rovnici k výpočtu - navrhne způsob měření měrného skupenského tepla - změří charakteristické veličiny kapalin - zapojí elektrický obvod a používá měřicí přístroje - narýsuje zobrazení zrcadly a čočkami, ověří výpočetem výsledek pokusu - vypočítá index lomu a rychlost světla v látkách - vypracuje protokol s využitím teorie chyb měření 	<p>Praktická cvičení z fyziky</p> <p>Měření charakteristik tepelných jevů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kalorimetrická rovnice - Skupenské teplo <p>Měření charakteristických veličin kapalin</p> <p>Měření veličin v elektrických obvodech</p> <p>Měření charakteristických veličin zrcadel a čoček</p>	<p>M, CH - Práce s MFCh tabulkami</p>
---	--	---------------------------------------

5.5.2 Předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Chemie je jedním z vyučovacích předmětů ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovedností experimentovat, vyvozovat z experimentů závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. - 3. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2,5 - 2 - 2,5 - 0.

Organizační vymezení předmětu:

Předmět je vyučován v učebně chemie, laboratoři chemie a kmenových třídách. Ve výuce se používají následující formy: výkladové hodiny, samostudium, práce ve skupině, prezentace vlastních názorů v diskusi, exkurze, projekty, přednášky, výstavy.

Do vzdělávacího obsahu Chemie jsou začleněny tyto okruhy **průřezových témat**:

- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních procesů, vlastností a jevů
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- podporujeme používání výpočetní techniky
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učíme žáka správně zaznamenat a zdokumentovat experiment.

2. Kompetence k řešení problémů:

- učíme předcházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů
- učíme poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učíme základům logického vyvozování a předvídaní specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- učíme rozvíjet schopnosti objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů
- učíme, jak některým problémům předcházet.

3. Kompetence komunikativní:

- vedeme k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- učíme žáka stručně, přehledně i objektivně sdělovat výsledky svých pozorování a experimentů

- vedeme žáky k tomu, aby vyjadřovali svůj názor podpořeným logickými argumenty
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a ke společnému hledání řešení problému a podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- učíme žáky kriticky hodnotit práci skupiny, svou práci i práci ostatních členů skupiny
- učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a mezi žáky a učiteli.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření a užívání léků
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- učíme žáky správně jednat v různých mimořádných a život ohrožujících situacích
- učíme žáky preventivně předcházet úrazům a poskytovat účinnou první pomoc.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme žáky optimálně pracovat a provádět experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- v rámci možností učíme žáka při práci využívat moderní technologie, postupy a pomůcky
- učíme žáka chránit své zdraví při práci
- různými formami (exkurze, film, beseda...) seznamujeme žáka s různými profesemi z oblasti chemické výroby
- důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel v učebně chemie a v chemické laboratoři a dodržování stanovených pracovních postupů.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá české názvy a značky prvků periodického systému - objasní původ českých i latinských názvů významných prvků - vysvětlí metodu určení oxidačního čísla i formální povahu této charakteristiky - vytváří vzorce anorganických sloučenin z jejich názvů a naopak - vysvětlí strukturu názvu a vzorce komplexní látky a aplikuje teoretickou znalost při tvorbě názvu či vzorce jednoduchých typů těchto látek - provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů 	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Názvosloví kyselin, hydroxidů, solí a dalších anorganických sloučenin - Soustavy látek a jejich složení - Směsi a jejich dělení - Roztoky, výpočty složení roztoků, hmotnostní zlomek a procentualita - Molární veličiny a molární koncentrace 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní částicové pojmy a zařadí je do periodické soustavy prvků z historického hlediska - popíše stavbu atomu, rozliší protonové a nukleonové číslo, izotopy, nuklidy a izobary - vyjmenuje a popíše všechny druhy kvantových čísel, používá pojem orbita - uvede příklady tvarů orbitalů a používá pravidla při jejich zaplňování - zapíše elektronovou konfiguraci prvků pomocí symbolů i rámečků - osvojí si pojem excitovaný stav a jeho význam na konkrétních příkladech - rozliší ionizační energii a elektronovou afinitu 	<p>Struktura atomu a periodický systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vývoj a historie chemie - Stavba atomu (Z, A, izotop) - Radioaktivita, jaderné reakce - Elektronový obal (kvantová čísla, orbitaly, obsazování orbitalů) - PSP (konfigurace atomů) - Valenční elektrony, excitovaný stav, ionizace) 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky F</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem chemická vazba a vazebná energie - rozliší vazbu podle sdílení elektronů, rozložení hustoty elektronů, násobnosti a podle rozdílu elektronegativit - najde v molekule slabé vazebné interakce 	<p>Chemická vazba a vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chemická vazba a vazebná energie - Kovalentní vazba, struktura látek - Iontová vazba, kovová vazba - Slabé vazebné interakce - Roztoky 	F
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše obor termochemie, rozezná termochemickou rovnici - použije v příkladech termochemické zákony - vysvětlí rychlost chemické reakce - používá Guldberg-Waageův zákon pro rychlost reakce a pro rovnováhu - uvede vlastnosti kyselin a zásad a použije je v příkladech - rozliší oxidaci a redukci, vyčíslí redoxní rovnice - seznámí se s Beketovou řadou kovů a rozezná druhy reakcí 	<p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Termochemie - Typy chemických reakcí - Reakční kinetika - Chemická rovnováha - Teorie kyselin a zásad - Redoxní děje, řada napětí kovů 	M

<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události - prokáže praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události 	<p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události - Živelné pohromy - Únik nebezpečných látek do životního prostředí - První pomoc - Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí 	<p>Výchova ke zdraví</p>
	<p>Praktická cvičení z chemie</p>	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základy laboratorní techniky - rozdělí složky heterogenní směsi - je schopen zkoumat vlastnosti látek prostřednictvím vhodně zvolených pokusů - dokáže pracovat s modely chemických látek - vypočítá a připraví roztok dané koncentrace - rozliší látky kyselé a zásadité - orientuje se v základních typech chemických reakcí 	<p>Laboratorní cvičení z chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základy laboratorní techniky - Dělení směsí - Chem. vlastnosti látek - Struktura atomu - práce s modely - Vlastnosti kovů a nekovů - Příprava roztoků, ředění, krystalizace - Neutralizace, vlastnosti kyselin a hydroxidů - Typy chemických reakcí 	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s fyzikálními a chemickými vlastnostmi vodíku a kyslíku - vyjmenuje některé sloučeniny vodíku a kyslíku a umí uvést příklady jejich použití v praktickém životě - umí napsat strukturní vzorec vody a peroxidu vodíku a na jeho základě určit fyzikální vlastnosti - rozezná druhy vod (podle znečištění a podle výskytu iontů) - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu - seznámí se s výskytem a fyzikálními vlastnostmi prvků VIII. A, VII. A, VI. A a V. A skupiny - umí vyjmenovat některé chemické vlastnosti těchto prvků a na základě těchto poznatků sestaví rovnice - rozliší bezkyslíkaté a kyslíkaté sloučeniny těchto prvků - seznámí se s použitím těchto sloučenin v praktickém životě 	<p>Základy anorganické chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vodík, voda, povrchové a podzemní vody - Kyslík, oxidy, peroxidy - Vzácné plyny a jejich sloučeniny - Prvky VII. A skupiny a jejich sloučeniny - Prvky VI. A skupiny a jejich sloučeniny - Prvky V. A skupiny a jejich sloučeniny 	F
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin - zapíše základní reakce prvků či sloučenin chemickou rovnicí a objasní jejich průběh 	<p>Prvky IV. A, III. A, II. A, I. A skupiny a jejich sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prvky V. A skupiny - Prvky IV. A skupiny - Prvky III. A skupiny - Prvky II. A skupiny - Prvky I. A skupiny 	EV - Člověk a životní prostředí
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin - charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin - zapíše základní reakce prvků či sloučenin chemickou rovnicí a objasní jejich průběh - charakterizuje různé kategorie rizik, spojená s chemickými látkami a manipulací s nimi - charakterizuje výrobu významných látek a materiálů 	<p>Přechodné a vnitřně přechodné prvky a jejich sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Charakteristika přechodných prvků - Názvosloví koordinačních sloučenin - Prvky skupiny Cr, Mn - Prvky triády Fe - Prvky skupiny Cu - Prvky skupiny Zn - f-prvky 	EV - Člověk a životní prostředí

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá základní pojmy analytické chemie - vysvětlí rozdíl mezi kvalitativní a kvantitativní analytickou chemií - charakterizuje základní metody důkazů a stanovení - zhodnotí význam analytické chemie pro moderní společnost 	<p>Základy analytické chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metody analytické chemie 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin - aplikuje obecně-chemické zákonitosti na skupinu organických sloučenin - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo systematického názvosloví - ovládá a aktivně používá základní pojmy organické chemie - provádí přehlednou klasifikaci základních typů reakcí a jejich mechanismů 	<p>Základy organické chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní pojmy v organ. chemii - Typy vzorců - Izomerie - Typy činidel - Základní typy reakcí v organické chemii - Klasifikace organických sloučenin 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti základních mechanismů organických reakcí na konkrétní příklady - vysvětlí metody získávání a fyzikálního i chemického zpracování surovin organické chemie 	<p>Uhlovodíky a dělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Názvosloví - Alkany a cykloalkany - Alkeny a alkadieny - Alkyny - Areny - Základní suroviny organické chemie, zpracování 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV - Člověk a životní prostředí EV - Životní prostředí regionu a České republiky</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní skupiny derivátů organických sloučenin - charakterizuje halogenderiváty a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti základních mechanismů organických reakcí na konkrétní příklady 	<p>Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přehled a rozdělení - Efekty substituentů - Halogenderiváty - Dusíkaté deriváty 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV - Člověk a životní prostředí</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo dvousložkového názvosloví - zhodnotí surovinovou základnu organických výrob v globálním měřítku i v rámci hospodářství ČR - vysvětlí metody chemického zpracování surovin organické chemie - charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí surovinové zdroje, využití a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti organických reakcí na konkrétní příklady - popíše výrobní provozy základních typů závodů organické chemie - zhodnotí dopad chemizace na životní prostředí, chemické ekologické katastrofy, podíl chemie na globálních ekologických problémech dneška 	<p>Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organokovové sloučeniny - Alkoholy, fenoly - Etery - Karbonylové sloučeniny - Karboxylové kyseliny - Deriváty karboxylových kyselin - Organické deriváty kyseliny uhličité - Syntetické makromolekulární látky - Pesticidy a barviva 	<p>EV - Člověk a životní prostředí EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálního nebo dvousložkového názvosloví - popíše základní skupiny organických sloučenin a jejich zástupce, surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti organických reakcí na konkrétní příklady - vysvětlí podíl chemie na globálních ekologických problémech dneška 	<p>Heterocyklické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Léčiva a detergenty 	<p>Bi</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech - vysvětlí uplatnění přírodních látek v medicíně - vysvětlí možnost zneužití přírodních látek a jejich souvislost s problematikou toxikologie a toxikomanie - objasní význam jednotlivých skupin přírodních látek ve výživě člověka 	<p>Chemie přírodních látek</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izoprenoidy - Lipidy a mýdla - Sacharidy - Aminokyseliny, peptidy, bílkoviny - Nukleové kyseliny, proteosyntéza - Alkaloidy - Chemické děje v živých soustavách - Enzymy, vitaminy, hormony 	<p>Bi</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní význam fyzikálně chemických procesů v živých soustavách - zhodnotí odlišnosti chemického složení živých a neživých soustav - popíše podstatu katalýzy biochemických procesů - chápe význam oxidačně-redukčních dějů v živých soustavách - objasní podstatu energetiky biochemických procesů - používá základní terminologii vztahující se k intermediárnímu metabolismu 	<p>Úvod do biochemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Složení živých soustav - Biokatalýza - Vitaminy - Hormony a fytohormony 	<p>Bi, F, CH</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše a objasní základní metabolické procesy - zhodnotí význam metabolických procesů pro zajištění základních podmínek pro fungování organismu 	<p>Dynamická biochemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dýchání - Fotosyntéza a glykolýza - Calvinův cyklus - Syntéza nukleových kyselin - Proteosyntéza - Katabolismus bílkovin a metabolismus dusíkatých látek v organismu - Katabolismus a anabolismus lipidů 	<p>EV - Problematika vztahů organismu a prostředí</p>
	<p>Praktická cvičení z chemie</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základy laboratorní techniky - provede a slovně popíše charakteristické reakce jednotlivých skupin látek - dokáže přítomnost kationu event. aniontu ve vzorku - stanoví množství látky nejjednodušším vzorku 	<p>Laboratorní cvičení z organické chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základy laboratorní techniky - Uhlovodíky - Alkoholy a fenoly - Karbonylové sloučeniny - Karboxylové kyseliny - Lipidy a mýdla Monosacharidy a disacharidy - Polysacharidy - škrob - Aminokyseliny a bílkoviny - Analytická chemie 	

5.5.3 Předmět: Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Biologie je integrovaný předmět, patří do oblasti Člověk a příroda společně s předměty Fyzika, Geografie a Chemie.

Ve vyučovacím předmětu Biologie žáky vedeme k osvojení základních biologických pojmů, zákonitostí a odborné terminologie. Pomocí sbírkových předmětů, živého přírodního materiálu, terénních sběrů a jednoduchých pokusů rozvíjíme u žáků zájem o poznávání nových biologických termínů a zákonitostí.

V průběhu celého studia rozvíjíme u žáků schopnosti pozorovat, určovat, srovnávat, hodnotit jevy v živé i neživé přírodě. Klademe důraz na aplikace poznatků do běžného života.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Biologie je určen pro žáky prvního až čtvrtého ročníku a má týdenní hodinovou dotaci 2,5 - 2,5 - 2 - 2. V prvním a druhém ročníku se konají Praktická cvičení z biologie, kde žáci určují přírodniny, pozorují rostliny a živočichy, mikroskopují a vyhodnocují úkoly z různých oblastí biologie (botanika, zoologie, ekologie).

Organizační vymezení předmětu:

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách biologie využívány různé metody práce (frontální výuka s demonstračními pomůckami, řízená diskuse, rozhovor, problémové vyučování, referáty, přírodovědné vycházky s pozorováním, zapojení do soutěží, výklad).

K vyučování předmětu Biologie jsou využívány odborné učebny (učebna biologie a laboratoř biologie), kde je k dispozici audiovizuální technika pro demonstraci a technika pro samostatnou práci nebo práci ve skupinách (mikroskop, binokulární lupa atp.).

Do vzdělávacího obsahu Přírodopisu/Biologie jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat:**

- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- cíleně vytváříme problémové situace, při nichž systematicky žáky motivujeme k učení
- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie při studiu biologických zákonitostí
- vedeme žáky k samostatnému pozorování přírodnin, přírodních jevů a ekologických problémů
- zadáváme úkoly, pomocí kterých žáky učíme vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z literatury, popř. internetu.

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme problémové úkoly a situace z praktického života, vedeme žáky k řešení biologických problémů
- motivujeme žáky zařazováním metod, při kterých žáci sami navrhnou řešení a docházejí k závěrům
- zapojujeme žáky do biologických a ekologických soutěží a vedeme je k prohlubování a rozšiřování znalostí nad rámec stanovený ŠVP.

3. Kompetence komunikativní:

- klademe akcent na formální správnost mluveného i písemného projevu
- vedeme žáky k respektování názoru druhých
- podněcujeme žáky k tomu, aby se vzájemně poslouchali, kladli si věcné a srozumitelné otázky.

4. Kompetence sociální a personální:

- vytváříme přátelskou a přívětivou atmosféru v hodinách
- vybízíme žáky k diskuzi, ke konstruktivní kritice pomocí racionálních argumentů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků.

5. Kompetence občanské:

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, dále pravidel chování v odborné učebně biologie
- respektujeme věkové, intelektové, sociální, zdravotní specifika žáka
- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění úkolů, včasné odevzdávání zadaných úloh.

6. Kompetence k podnikavosti:

- umožňujeme žákům pracovat s rozličnými pomůckami - sbírkovými předměty, modely, živým biologickým materiálem
- dbáme na dodržování bezpečnosti při práci a ochranu zdraví
- používáme vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - odliší živé soustavy od neživých, jejich charakteristické vlastnosti - objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk - vysvětlí význam diferenciací a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy 	<p>Obecná biologie Buňka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba a funkce 	<p>EV - Problematika vztahů organismu a prostředí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy - zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby - zhodnotí pozitivní a negativní význam virů 	<p>Biologie virů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba a funkce virů 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska - zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a jejich léčbu 	<p>Biologie bakterií</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba a funkce bakterií 	<p>EV - Problematika vztahů organismu a prostředí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků - posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků 	<p>Biologie hub</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba a funkce hub - Stavba a funkce lišejníků 	<p>EV - Problematika vztahů organismu a prostředí</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů - objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin - porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky - posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla 	<p>Biologie rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morfologie a anatomie rostlin - Fyziologie rostlin - Systém a evoluce rostlin 	<p>EV - Problematika vztahů organismu a prostředí</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s řádem učebny biologie a dodržuje jej - seznámí se se zařízením učebny a základními pomůckami a smí bezpečně zacházet s pomůckami - je poučen o zásadách 1. pomoci - je poučen o organizaci evakuace školy - je poučen o důležitých telefonních číslech pro přivolání pomoci - umí vypracovat protokol z laboratorní práce - rozlišuje jednotlivé části buňky - rozlišuje a popisuje rostlinná pletiva a orgány - prakticky určuje vybrané druhy/rody rostlin, vyvozuje jejich ekologické nároky na stanoviště 	<p>Praktická cvičení z biologie</p> <p>Úvod do praktických cvičení z biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Řád učebny a laboratoře biologie - Seznámení se zařízením učebny a pomůckami - Zásady při mikroskopování - Zásady 1. pomoci <p>Rostlinná cytologie</p> <p>Rostlinná histologie</p> <p>Rostlinná organologie</p> <p>Fyziologie rostlin</p> <p>Determinace vyšších rostlin</p>	<p>CH, F - Rozdíly při práci v laboratoři</p> <p>TV - Zásady 1. pomoci</p>
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska 	<p>Biologie protist</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba a funkce protist 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce - popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav - objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů - pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky 	<p>Biologie živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morfologie a anatomie živočichů - Fyziologie živočichů - Systém a evoluce živočichů 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti - charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci - charakterizuje základní typy chování živočichů 	<p>Etologie a ekologie živočichů</p>	<p>EV – Problematika vztahů organismu a prostředí</p>
	<p>Praktická cvičení z biologie</p>	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s běžnými zástupci senného nálevu - používá determinační literaturu - vypracuje protokol s využitím pozorování v mikroskopu nebo lupy - prakticky určuje vybrané druhy/rody/skupiny živočichů, vyvozuje jejich ekologické nároky na stanoviště 	<p>Úvod do praktických cvičení z biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Řád učebny a laboratoře biologie - Seznámení se zařízením učebny a pomůckami - Zásady při mikroskopování - Zásady 1. pomoci <p>Prvoci Chromisté a Protisté Bezobratlí Obratlovci</p>	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše a vysvětlí fylogenetický vývoj člověka - objasní problematiku rasového složení současného lidstva - vysvětlí pojem rasa a charakterizuje ji s využitím odborné terminologie, popíše strukturu a funkci orgánových soustav či orgánů lidského těla - využije znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle - získané poznatky využije k sebepoznávání a k chápání zdravotních problémů členů rodiny i svých spolužáků - ozřejmí problematiku odpovědného a etického přístupu k sexualitě, orientuje se v problematice reprodukčního zdraví - vysvětlí sexualitu člověka, plánované rodičovství, antikoncepci, graviditu, faktory ovlivňující ženu v těhotenství, interrupci, sterilitu, antikoncepční metody, přirozené metody plánování rodičovství - charakterizuje vývoj člověka a posoudí faktory, které jej ovlivňují - učí se vážit ceny lidského života a zamýšlí se nad jeho smyslem - prevence, diagnostiky a léčby častých nemocí, narkomanie apod. - určí typ zranění či zdravotní komplikace, navrhne ošetření a předvede 	<p>Biologie člověka, Fylogenetický vývoj člověka Lidská plemena</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opěrná a pohybová soustava - Soustavy látkové přeměny - Zdravá výživa - Soustavy regulační - Soustavy rozmnožovací - Sexualita člověka, plánované rodičovství, antikoncepce <p>Ontogeneze člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Embryogeneze, vývoj plodu, porod - Postnatální vývoj <p>Zdraví člověka a péče o něj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prevence běžných nemocí, první pomoc 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti EV - Problematika vztahů organismu a prostředí Výchova ke zdraví :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdravý způsob života a péče o zdraví, životní styl - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence <p>Sexuální a rodinná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - epidemie - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá vybrané metody identifikace minerálů - určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin 	<p>Základy geologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vznik a ložiska; krystaly a jejich vnitřní stavba; fyzikální a chemické vlastnosti minerálů - Rozdělení, složení a výskyt běžných hornin 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi - odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci 	<p>Základy evoluční biologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Názory na vznik života na Zemi - Evoluce hlavních skupin organismů v jednotlivých érách a periodách vývoje Země 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využije znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů - analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě 	<p>Genetika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Molekulární a buněčné základy dědičnosti - Dědičnost a proměnlivost - Genetika člověka - Genetika populací 	<p>EV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a České republiky EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky CH</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti - zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany - používá správně základní ekologické pojmy - objasní základní ekologické vztahy - zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany 	<p>Ekologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní ekologické pojmy - Abiotické a biotické faktory - Populace, společenstva a ekosystémy - Rostliny a prostředí - Živočiškové a prostředí 	<p>EV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a České republiky</p>

5.5.4 Předmět: Geografie

Charakteristika vyučovacího předmět

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

Předmět geografie úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie - znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry
- fyzika - sluneční soustava, vesmír aj.
- přírodopis - rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí: matematika, ICT, cizí jazyky, dějepis, občanská nauka.

Předmět je zaměřen na:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických informací, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a podporu ochrany životního prostředí
- rozvoj trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Geografie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 1. - 3. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 2- 0.

Ve 3. a 4. ročníku (septimě a oktávě), studenti mají možnost volby semináře z geografie (volitelný předmět).

Organizační vymezení předmětu:

Geografie se vyučuje v odborné učebně plně vybavené didaktickou technikou, včetně dataprojektoru a počítače připojeného na internetovou síť.

V hodinách používáme tyto formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (využití map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- geografické vycházky s pozorováním
- prezentace studentů
- projekty.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Do vzdělávacího obsahu Geografie jsou začleněny tyto okruhy **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- motivuje žáky k používání odborné terminologie, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi, k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů.

2. Kompetence k řešení problémů:

- motivujeme žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vedeme je k využívání metod, při kterých docházejí sami žáci k objevům, řešením a závěrům
- vedeme je k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků, k odpovědím na otevřené otázky
- pracujeme s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

3. Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- učíme je naslouchání a respektování názorů druhých
- vedeme je k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě.

4. Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k využívání skupinového vyučování
- vedeme k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- motivujeme žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- vedeme k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- vyžadujeme dodržování dohodnuté kvality práce, postupů a termínů
- vedeme k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku.

5. Kompetence občanské:

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vedeme žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k uplatnění vlastní iniciativy a tvořivosti
- vedeme žáky k chápání podstaty podnikání, k zvažování možného rizika.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy 	<p>Země jako vesmírné těleso</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vesmír, sluneční soustava - Tvar a pohyby Země, důsledky pohybu Země - Střídání dne a noci, střídání ročních období - Časová pásma na Zemi, kalendář 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů - používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje 	<p>Geografická kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktické aplikace s kartografickými produkty <p>Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk - rozbor legendy a čtení mapy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obecně používané pojmy - Kartografické znaky, vysvětlivky - Statistická data - Ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii <p>Geografické informační a navigační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geografický informační systém (GIS) - Dálkový průzkum Země (DPZ) - Praktické využití GIS, DPZ a satelitních navigačních přístrojů GPS 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí - objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických páسů - objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině - hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti - určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu - rozliší hlavní biomy světa - rozliší složky a prvky fyzikogeografické sféry a vztahy mezi nimi 	<p>Fyzikogeografická sféra</p> <p>Základní zákonitosti stavu a vývoje složek fyzikogeografické sféry, důsledky pro přírodní prostředí. Vzájemné vazby a souvislosti složek fyzikogeografické sféry:</p> <ul style="list-style-type: none"> - atmosféra - hydrosféra - kryosféra - litosféra - mechanismus deskové tektoniky; zemětřesení a vulkanismus, mechanické a chemické zvětrávání, sedimentace - georeliéf - tvary zemského povrchu, - pedosféra - vznik a vývoj půd, - biosféra - zonalita, azonální jevy 	<p>OSV - Spolupráce a soutěž EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky</p>

	Systém fyzickogeografické sféry na planetární a na regionální úrovni - Objekty, jevy, procesy	
Žák - <i>zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva</i> - <i>analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa</i> - <i>identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení</i> - <i>vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál</i>	Socioekonomická geografie Obyvatelstvo a sídla - Vývoj světové populace - Struktura světové populace - Územní rozložení světové populace - Územní pohyb světové populace - Sídla a osídlení světové populace	OSV - Spolupráce a soutěž MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů
Žák - <i>zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa</i> - <i>zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů</i>	Světové hospodářství - Územní a odvětvová struktura hospodářství - Světový průmysl a doprava - Světové zemědělství a výroba potravin - Světová obslužná sféra - Lokalizační faktory	EGS - Globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti 	<p>Politické a kulturní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politické uspořádání států světa - Klasifikace států dle politické charakteristiky - Politické a hospodářské integrační seskupení - Státy světa dle stupně ekonomického rozvoje 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná - rozlišuje na konkrétních územních příkladech regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi 	<p>Asie, Úvod do regionální geografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jádrové a periferní oblasti, klasifikace států - Jihozápadní Asie - Jižní Asie - Jihovýchodní Asie - Východní Asie - Střední Asie 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Afriky - lokalizuje na mapách makroregiony Afriky, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou - rozlišuje na konkrétních územních příkladech regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni 	<p>Afrika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jádra, periferie, regiony, státy - Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika. - Islámská Afrika - Země Sahelu - Země Guinejského zálivu - Střední Afrika - Východní Afrika - Jižní Afrika 	<p>EGS - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Ameriky - lokalizuje na mapách makroregiony Ameriky, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou - rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi - seznámí se s mezinárodními organizacemi v Americe a jejich významem pro světovou ekonomiku - zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni 	<p>Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jádra, periferie, regiony, státy - Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika - Severní Amerika - Střední Amerika - Jižní Amerika 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Austrálie a Oceánie</i> - <i>lokalizuje na mapách makroregiony, vymezi jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou</i> - <i>rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi</i> - <i>zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni</i> 	<p>Austrálie a Oceánie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jádra, periferie, regiony, státy - Fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika <p>Polární oblasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arktida - Antarktida <p>Světový oceán</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tichý oceán - Atlantský oceán - Indický oceán - Severní ledový oceán - Jižní ledový oceán 	
--	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje Evropy</i> - <i>zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni</i> - <i>seznámí se s mezinárodními organizacemi v Evropě s důrazem na Evropskou unii, chápe význam Evropské unie pro další rozvoj Evropy</i> - <i>vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech Evropy, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry</i> 	<p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fyzickogeografická a socioek. charakteristika 	<p>EGS - Žijeme v Evropě</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>lokalizuje na mapách makroregiony, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti, porovná je mezi sebou</i> - <i>rozlišuje na konkrétních územních příkladech regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi</i> - <i>zhodnotí podstatná rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v regionální a globální úrovni</i> - <i>provede regionalizaci v Evropě, znaky a porovnání daného regionů</i> - <i>vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města</i> - <i>vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v regionech a modelových státech Evropy, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry</i> 	<p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní charakteristika - Alpské země - Severní Evropa - Západní Evropa - Jižní Evropa - Střední a Východní Evropa - Rusko 	<p>EGS - Žijeme v Evropě</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vymezí daný region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry regionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům, s pomocí dostupných informativních zdrojů zpracovává prezentaci</i> 	<p>Projekt: Studium regionu</p>	<p>EGS - Žijeme v Evropě, globalizační a rozvojové procesy OSV - Spolupráce a soutěž</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky</i> - <i>využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů</i> - <i>lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika</i> 	<p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poloha ČR - Přírodní poměry ČR - Obyvatelstvo a sídla ČR - Struktura hospodářství ČR - Jádrové a periferní oblasti ČR - Mezinárodní postavení ČR v hospodářství EU a v politické sféře 	<p>EV - Životní prostředí regionu a České republiky</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice, vymezí a charakterizuje místní region</i> - <i>vymezí místní region na mapě, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměr a jeho vazby k vyšším územním celkům s pomocí dostupných informativních zdrojů</i> 	<p>Regiony České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přehled regionů ČR - Projekt místní region 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi</i> - <i>analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny</i> - <i>zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni</i> 	<p>Krajina a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj krajiny, přírodní prostředí, společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, environmentalistika, krajinná (geografická) ekologie, typy krajiny, krajinný potenciál <p>vývoj interakce příroda – společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostorová koexistence, udržitelný rozvoj (život), limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí 	<p>EV - Problematika vztahů organismu a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Člověk a životní prostředí
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>orientuje se s pomocí map v krajině</i> - <i>vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území</i> - <i>čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky</i> - <i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině,</i> - <i>uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i> 	<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu, a pobytu v terénu zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich interakce 	

5.6 Umění a kultura

5.6.1 Předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Hudební výchova zahrnuje celý vzdělávací obsah oboru hudební výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Dále tento předmět integruje vybrané tematické okruhy všech průřezových témat.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Hudební výchova je vyučován jako povinně volitelný předmět v 1. a 2. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 0 - 0.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v prostorách hudebny nebo auly a je vedena spíše v kolektivním duchu. Součástí výuky jsou i návštěvy výchovných koncertů, koncertů pořádaných městskými kulturními organizacemi, návštěvy hudební knihovny a výstav.

Ve výuce se používají následující formy: poslechové a instrumentální hodiny, samostudium, práce ve skupině, prezentace vlastních vokálních a instrumentálních dovedností, hudební pohybové činnosti, návštěva výchovných koncertů, vlastní poslechové aktivity, přednášky.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výchovně vzdělávací strategie vycházejí ze školního vzdělávacího programu, pokrývají všechny známé klíčové kompetence, navazují přitom na jedinečnost hudby. Právě znalost hudební problematiky může pomoci studentům orientovat se ve světě, pomáhat jim vytvářet a prosazovat svoje názory, jakož i respektovat názory ostatních. Orientace v hudbě spoluvytváří osobnost mladých lidí, pomáhá k dosažení mnoha klíčových kompetencí. Jedinečnost hudby nabízí učitelé některé speciální výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- motivujeme žáky k celoživotnímu aktivnímu zájmu o hudební kulturu a k pozitivnímu vztahu k hudební tradici
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací z různých zdrojů (odborná literatura, časopisy, internet), učíme je informace třídit a předávat ostatním
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali nalezené informace zpracovat a formou referátu s nimi seznámit ostatní
- vedeme žáky k porozumění základních termínů z oblasti hudby a k jejich správnému používání
- motivujeme žáky k účasti na soutěžích, aby dokázali porovnávat své hudební dovednosti s jinými žáky, učili se sebehodnocení
- vedeme žáky k poznávání různých hudebních slohů
- zadáváme úkoly, kterými žáky vedeme k samostatnému domácímu zpracovávání zajímavých úkolů.

2. Kompetence k řešení problémů:

- navozujeme situace, v nichž žák rozlišuje znaky různých národních kultur a znaky hudby v různých obdobích
- vytváříme u žáků správné dechové návyky, kultivujeme jejich mluvní a pěvecký projev
- navozujeme situace, v nichž žáci sdělují své poslechové prožitky ostatním a v diskusi je obhajují
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni řešit praktické úkoly intonační, rytmické i hudebně pohybové a instrumentální.

3. Kompetence komunikativní:

- upevňujeme u žáků schopnost verbální i neverbální komunikace
- vedeme žáky k užívání moderních informačních technologií.

4. Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat ve skupině a klademe důraz na vytvoření pravidel v týmu
- vedeme žáky k akceptování odlišných hudebních schopností, odlišného hudebního vkusu a učíme je tím toleranci
- vedeme žáky k tomu, aby měli radost ze svého úspěchu i úspěchů ostatních
- vytváříme přátelskou atmosféru ve výuce.

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky k chápání základních kulturních souvislostí
- vybízíme žáky, aby kriticky hodnotili své chování i chování jiných lidí ve vztahu k různým hudebním kulturám
- vedeme žáky k odmítání rasistických názorů a respektování různorodosti hudebních kultur
- vyžadujeme dodržování stanovených pravidel chování v učebně hudební výchovy.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáky k pečlivé systematické práci, k dodržování zadaných termínů, vytváření pocitu zodpovědnosti
- dbáme na dodržování přesných pracovních postupů, dbáme na součinnost s ostatními žáky ve skupině
- používáme vhodné učební pomůcky a audiovizuální techniku.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá svůj individuální potenciál při zpěvu a mluvním projevu - umí se rozezpívat, tón tvoří nenásilně, nepřepíná své hlasové možnosti - vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, zvládá frázování, přízvuky, dynamiku, dbá na kulturu hlasového projevu - uplatňuje zásady hlasové hygieny - vědomě a aktivně tvoří, chápe tvořivost jako nedílnou součást rozvoje své osobnosti; rozumí umění jako vnitřně diferencovanému znakovému systému, rozumí neukončenosti uměleckého znaku, uvědomuje si význam vlastní zkušenosti i osobnosti na vzniku estetického zážitku 	<p>Produkce vokální</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvoření hlavového tónu - Správné dýchání - Hlasová hygiena - Intonace a rytmizace - Sólový a sborový zpěv - jednohlasý, vícehlasý - Vokální part - Hlasová improvizace 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychosociální aspekty interkulturality <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>ČJL - Fonetika</p> <p>Bi - Sluchové, dechové ústrojí</p> <p>F - Akustika</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá hudební nástroje, orientuje se v notovém záznamu instrumentálních a vokálně-instrumentálních skladeb - vytváří vlastní jednoduchý doprovod - zapojuje se do hry s ostatními žáky 	<p>Produkce instrumentální</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hra a tvorba jednodušších instrumentálních doprovodů a kompozic - Technika hry na nástroje - Orientace v notovém zápisu 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji a využívá pohyb k vyjádření vlastních představ a pocitů - rozliší tance podle příznačných rytmů - předvede základní taktovací gesta 	<p>Produkce hudebně-pohybové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tanec jako způsob komunikace - Hra na tělo - Realizace rytmů v 2/4 a 3/4 taktu, taneční krok - Pohyb a gesto, základy dirigování 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>TV - kondiční cvičení</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vyděljuje hudební znaky v proudu hudby, rozpozná výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla</i> - <i>pojmenuje výrazové prostředky hudby: melodika, dynamika, rytmika, instrumentace, forma</i> - <i>rozlišuje úlohu skladatele a interpreta</i> - <i>zařazuje hudbu podle funkce, doby vzniku, žánrů a druhů</i> - <i>je schopen tolerance k neznámým, neobvyklým, menšinovým či prostě jen neoblíbeným typům hudby</i> - <i>vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k porozumění současných uměleckých děl</i> - <i>vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních myšlenek, pocitů a názorů ostatních lidí - na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout</i> - <i>rozpozná znaky hudební tvorby, které nesou s sebou prvky netolerance, rasismu, xenofobie a dokáže se od takové hudby distancovat</i> 	<p>Recepce a reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hudebně-výrazové prostředky skladatelské a interpretační - Vývoj hudby v přehledu po epochách - Charakteristické znaky jednotlivých slohů - Počátky hudby - hudební díla starověku, raného středověku, renesanční polyfonie, baroka - Formální struktura slyšených skladeb - Hudební styly a žánry - Rozdíl mezi artificiální a nonartificiální hudbou - Funkce hudby - Hudba jako způsob identifikace, sebereprezentace, osobní výpovědi - Hudební průmysl 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychosociální aspekty interkulturality <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>D, VV, ČJL - Vývoj jednotlivých historických epoch</p> <p>ZSV - Tolerance, intolerance, rasismus, sociální menšiny</p>
---	--	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje své pěvecké dovednosti - spolupracuje s ostatními žáky - zpívá zněle, správně artikuluje, zvládá frázování, přízvuky, dynamiku, dbá na kulturu hlasového projevu - člení větu - nekřičí, nepřepíná své hlasové možnosti, dbá o hlasovou hygienu - uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě - vědomě a aktivně tvoří, chápe tvořivost jako nedílnou součást rozvoje své osobnosti - uvědomuje si význam vlastní zkušenosti i osobnosti na vzniku estetického zážitku 	<p>Produkce vokální</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kultivace pěveckého a hlasového projevu - Sólový a sborový zpěv - Rozšiřování hlasového rozsahu - Kultivace pěveckého projevu - Návčik jednohlasu i vícehlasu - Intonace a složitější rytmus - Orientace v zápise vokálních kompozic 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií <p>ČJL - Návčik recitace</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje své instrumentální dovednosti - využívá jednoduché a podle svých schopností i složitější hudební nástroje - vytváří vlastní hudební doprovod - zapojuje se do hry s ostatními žáky 	<p>Produkce instrumentální</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hra a tvorba složitějších instrumentálních doprovodů - Složitější instrumentální kompozice - Orientace v notovém záznamu instrumentálních kompozic - Orientace v partituře, hudební značky, názvosloví - Moderní hudební nástroje 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji a využívá pohyb k vyjádření vlastních představ a pocitů - rozliší tance podle příznačných rytmů - předvede základní taktovací gesta 	<p>Produkce hudebně-pohybové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spojení hudby a pohybu - Tanec jako způsob komunikace - Pohybové vyjádření soudobé hudby, výrazový tanec, prvky pantomimy - Základy dirigování 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>TV - Kondiční cvičení</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokračuje ve studiu hudby, prohlubuje své poznání i svůj vztah k hudbě - znalost poslechu hudby prokáže při dokládání příkladů, při sluchové analýze - vnímá hudbu jako logicky uspořádaný celek s využitím znalostí o hudební formě a době vzniku díla odhadne další vývoj skladby v rovině výrazu, významu a výstavby - interpretuje hudbu - vyděluje hudební znaky v proudu hudby, rozpozná výrazové prostředky, uvědomuje si formu díla - pojmenuje výrazové prostředky hudby: melodika, dynamika, rytmika, instrumentace, forma - rozlišuje úlohu skladatele a interpreta - zařazuje hudbu podle funkce, doby vzniku, žánrů a druhů - je schopen tolerance k neznámým, neobvyklým, menšinovým či prostě jen neoblíbeným typům hudby - vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a k porozumění současných uměleckých děl - vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních myšlenek, pocitů a názorů ostatních lidí - na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, nebo ji odmítnout - rozpozná znaky hudební tvorby, které nesou s sebou prvky netolerance, rasismu, xenofobie a dokáže se od takové hudby distancovat - umí hodnotit přínos autora i interpreta - vytváří si vlastní názory a obhajuje je - hodnotí vhodné či nevhodné užití hudby - na vhodně volených ukázkách ukáže příklady správného využití hudby v životě, rozumí změnám ve vývoji používání hudby, zná soudobou filmovou hudbu - rozumí předpokladům porozumění současných uměleckých děl, zná různé přístupy k uměleckému procesu, zná soudobý obecný vkus, jeho současný vývoj a změny 	<p>Recepce a reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hudebně-výrazové prostředky, hudební forma - Melodická linie, zajímavosti harmonie, zvláštnosti instrumentace, prostředky zvukomalby, druhy zpěvních hlasů - Umění ve společnosti, jeho historické proměny - Charakteristické znaky hudebních slohů od klasicismu po počátek 21. století - Hudba současnosti - Nonartificiální hudba 20. století - Úloha komunikace v uměleckém procesu - Umění ve společnosti, jeho historické proměny - Úloha umělce v umění, role publika, autorská práva - Hudba a drogy 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychosociální aspekty interkulturality <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy - Účinky mediální produkce a vliv médií - Role médií v moderních dějinách <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociální komunikace <p>D, VV, ČJL - Vývoj jednotlivých historických epoch po současnost</p> <p>ZSV - Tolerance, intolerance, rasismus, sociální menšiny</p>
---	---	--

5.6.2 Předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Výtvarná výchova přináší umělecké poznávání světa, rozvíjí tvořivé schopnosti a vnímání uměleckých děl v historických souvislostech, vytváří kladný vztah ke kulturním hodnotám. U žáků dochází k rozvíjení tvořivosti a estetického citění a k utváření kladného vztahu ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Výtvarná výchova je vyučován jako povinně volitelný předmět v 1. a 2. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 0 - 0.

Organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován ve speciální třídě s celkovou kapacitou 17 pracovních míst. Počet žáků ve skupině odpovídá přibližně polovině počtu žáků ve třídě (tj. 15 žáků). Výuka probíhá v učebně VV, kde je k dispozici data projektor, keramická pec a grafický lis, ve volné přírodě (využití okolí školy), v galeriích a v Městské knihovně Český Těšín. Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání jsou v hodinách užívány různé metody práce (řízená diskuze, rozhovor, skupinová práce, projekty, výklad, samostatná práce).

Do vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy jsou začleněny některé okruhy těchto **průřezových témat**:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- motivujeme žáka k zájmu o výtvarný obor
- rozvíjíme tvořivost žáka a jeho fantazii
- kultivujeme jeho smysl pro estetické hodnoty a učíme ho chápat a hodnotit význam hmotné kultury a umění
- při tvorbě vedeme žáka k propojení různých oblastí poznání (výtvarné umění, literatura, film, hudba, divadlo), k osvojování pracovních návyků, základních výtvarných technik a postupů, pomocí nichž se dokáže výtvarně vyjádřit na dané téma.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáka k experimentování, k objevování podstaty problému a nalézání nových poznatků
- učíme ho hledat vhodné způsoby a metody při jeho řešení
- vedeme žáka k systematickému osvojování si postupně náročnějších technik a postupů.

3. Kompetence komunikativní:

- vedeme žáka k pochopení výtvarného projevu jako prostředku komunikace

- poskytujeme mu prostor pro vyjádření vlastního názoru, jeho obhajobu a pro sebehodnocení své práce
- učíme ho naslouchat názoru ostatních, pochopit a respektovat dílo jiného autora.

4. Kompetence sociální a personální:

- klademe důraz na pozitivní atmosféru v pracovním týmu žáků
- vedeme žáky ke spolupráci při řešení společného úkolu a k respektování práce ostatních
- vedeme žáka k zodpovědnosti za svou práci a ke schopnosti sebereflexe.

5. Kompetence občanské:

- učíme žáka vnímat význam kulturního dědictví a tradic, kulturní a duchovní hodnoty, dodržovat společenské normy
- učíme ho poznávat a respektovat odlišnosti druhých, být tolerantní k druhým
- vedeme ho k utváření vlastního názoru a hodnot.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme žáka ke kladnému vztahu k umění prostřednictvím návštěvy galerií
- zapojujeme ho do spoluorganizování školních akcí a estetizaci školního prostředí.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění 	<ul style="list-style-type: none"> - Výrazové prostředky výtvarného umění v konfrontaci s výrazovými prostředky hudby, literatury, divadla, filmu, fotografie, reklamy apod. - Využití ve vlastní tvorbě - Vztah zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly - záznam hudby, rytmus, dynamika, hledání prostředků - Emocionální působení vyjádřené barvou 	HV, ČJL
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci 	<ul style="list-style-type: none"> - Linie, bod, plocha, výtvarné řešení plochy, vytváření světelných valérů pomocí šrafování a tónování - Zahušťování soustavy linií (rovné, lomené, křivky, různé síly linií) - Stylizace tvaru, objemu, struktury - Kresba, malba, grafika, kombinované techniky - Prostorová tvorba, nová média 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání 	<ul style="list-style-type: none"> - Vztah formy a obsahu - Forma jako prostředek vyjádření myšlenek a emocí - Asociativní malba 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - Znak a písmo - kompozice, ilustrace - Umění akce, performance, happeningy - Návrh a realizace vlastní výtvarné akce 	ČJL

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření - vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční - na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> - Vztah autor - umělecké dílo - divák - Výběr a interpretace vlastní práce, práce spolužáků nebo konkrétního uměleckého díla - Proměny chápání skutečnosti a jí odpovídající umělecká interpretace - Rozbor (námet, technika, rukopis, barevnost, tvar, obsah vizuálně obrazného vyjádření...), hodnocení, porovnávání - Volné zpracování vizuálně obrazové předlohy, reprodukce 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - Proměny výtvarné interpretace skutečnosti a jejich společensko-historické příčiny - Prameny umělecké tvorby, proměna umění - Vliv společenské hierarchie a změny myšlení na výtvarný projev - Proměny symbolické funkce a její formální interpretace 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychosociální aspekty interkulturality <p>D</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření; aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu 	<ul style="list-style-type: none"> - Realita jako základ poznání, vztah mezi lidmi jako jeho nutný předpoklad - Umění jako podklad znalostí o člověku a lidech, snaha o vzájemné lidské porozumění 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření - uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokusy o vyjádření pocitů a stavů, zpětný náhled na vzájemné rozdíly a shody - Konfrontace expresivního a racionálního pólu tvorby - Tělesnost a doteky, kontakt s materiálem, sen a fantazie, hledání řádu v realitě, racionální konstrukce formy 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž

<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Zdůraznění skrytého poselství, symbolika výtvarného projevu - Politika a umění - Výběr ukázek ze všech epoch 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Forma ve vztahu k účelu - užité umění, design, architektura, móda, keramika 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů 	<ul style="list-style-type: none"> - Nalézání individualizovaného srozumitelného souboru výtvarných výrazových prostředků, hledání souladu mezi vlastní subjektivitou, formou a obsahem 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy 	<ul style="list-style-type: none"> - Výběr a využití vhodných výtvarných prostředků k vyjádření svých myšlenek a představ - Kresba, malba, grafika, prostorová tvorba, jejich využívání a kombinování 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot - objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvíjení výtvarného myšlení a výtvarné senzibility při vyjádření a chápání objemu a prostoru - Vytváření a chápání souladu mezi funkcí, materiálem, tvarem a dekorem - Prohloubení poznání a hodnotící orientace v oblasti designu, užité prostorové tvorby, odívání, reklamy 	
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> - Vývojový proces umění od konce 19. století do současnosti - Představitelé současného výtvarného umění 	<p>EGS - Žijeme v Evropě D, HV</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl 	<ul style="list-style-type: none"> - Výtvarné umění v našich zemích v kontextu s uměním světovým - Srovnávání jednotlivých vývojových období včetně současnosti 	<p>D</p>

<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace</i> - <i>vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Přiblížení umění na příkladech výtvarných uměleckých děl, jejich srovnávání a analýza, - práce s katalogovými listy, reprodukcemi, fotografiemi, vlastním portfoliem žáka 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychosociální aspekty interkulturality <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>IVT, ČJL</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění</i> - <i>vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Volná tvorba na podkladě poznatků z dějin umění a praktického zvládnání základních výtvarných technik 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - Historické, sociální a kulturní souvislosti (netradiční umělecké styly) 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Umělecký symbol a metafora v umění i mimo umění - Tvarosloví uměleckého jazyka 	

<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu 	<ul style="list-style-type: none"> - Vývoj jednotlivých slohových období ve výtvarném umění v kontextu s vývojem ostatních druhů umění - Vztah umění a životního prostředí (land-art, performance, happening) 	<p>EV - Člověk a životní prostředí</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> - Různé možnosti zprostředkování znakových systémů - např. volná exprese, geometrický řád, gestická malba, pop art apod. 	<p>MKV - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Psychosociální aspekty interkulturality

5.7 Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Zdraví je předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví se stává jednou z priorit vzdělávání. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany, a ohrožení různými riziky.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti utváří a rozvíjí klíčové kompetence a vede žáka k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem v příjemném prostředí
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.7.1 Předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu:

Předmět Tělesná výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Obsahem předmětu na gymnáziu je cílený rozvoj pohybových schopností, výuka širokého spektra pohybových dovedností, výchova ke zdravému životnímu stylu, předávání poznatků o tělocvičných aktivitách a snaha o jejich začlenění do každodenního života žáků.

Součástí předmětu je vzdělávací obor Výchova ke zdraví. Vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence, hloubku problémů spojených s nemocí a pochopili, že zdraví je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život.

Časové vymezení předmětu:

Předmět Tělesná výchova je vyučován jako povinně volitelný předmět v 1. - 4. ročníku s týdenní hodinovou dotací 2 - 2 - 2 - 2.

Organizační vymezení předmětu:

Při vyučování tělesné výchovy jsou využívány následující formy výuky: výklad, ukázky vyučujících i žáků, frontální i skupinová výuka, programové učební postupy, lyžařský kurz v prvním ročníku (sjezdové lyžování), kterého se mohou zúčastnit žáci všech ročníků. Sportovně - turistický kurz, kterého se mohou zúčastnit žáci třetího a čtvrtého ročníku.

Předmětem prolínají průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj, seberegulace, sebeorganizace, sebepoznání, psychohygienu, kreativita, kooperace, komunikace, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, poznávání lidí, uvědomění si hodnot lidské spolupráce; hodnoty, postoje, praktická etika, řeč těla jednotlivce
- Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí, vnímání života jako nejvyšší hodnoty, rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, možnosti ochrany zdraví, ochrana přírody při sportovních akcích, uvědomění si vlivu životního prostředí na lidské zdraví
- Mediální výchova - média jako zdroj informací o vlivech působících na zdraví, volný čas a jeho naplnění, role médií v každodenním životě, rozvíjení kritického odstupu od podnětů

přicházejících z mediálních produktů, přijímání a zpracovávání mediálních produktů s vědomím toho, jak jsou konstruovány a s jakým komunikačním záměrem jsou nabízeny na trhu.

Výchovné a vzdělávací strategie:

1. Kompetence k učení:

- zapojujeme žáky do vedení rozcviček na začátku hodiny
- směřujeme žáky ke vzájemné spolupráci, pomoci a hodnocení svých výkonů
- dle svých schopností a zájmů se žáci účastní tělovýchovných a sportovních soutěží
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodáváme žákům sebedůvěru
- sledujeme pokrok všech žáků.

2. Kompetence k řešení problémů:

- vnímáme nejrůznější problémové situace a plánujeme způsob řešení problémů
- vyhledáváme informace vhodné k řešení problémů
- vybízíme žáky ke kritickému myšlení, činění uvážlivých rozhodnutí
- vedeme žáky k uvědomění si zodpovědnosti za svá rozhodnutí a k hodnocení výsledků svých činů
- umožňujeme obhájení svých rozhodnutí
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vedeme žáky ke správným způsobům řešení problémů.

3. Kompetence komunikativní:

- komunikujeme na odpovídající úrovni
- osvojujeme si kultivovaný ústní projev
- osvojujeme si odborné názvosloví
- účinně se zapojujeme do diskuze
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby pomáháme žákům v činnostech
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat.

4. Kompetence sociální a personální:

- spolupracujeme ve skupině
- podílíme se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytneme pomoc nebo vedeme k požádání o ni
- vedeme k vytváření si reálné představy o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- požadujeme dodržování dohodnutých postupů, dodržování pravidel bezpečnosti
- vedeme k jednání v duchu fair-play.

5. Kompetence občanské:

- respektujeme názory ostatních
- vedeme k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- motivujeme k aktivnímu zapojení se do sportovních aktivit
- rozhodujeme se v zájmu podpory a ochrany zdraví

- rozlišujeme a uplatňujeme práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

6. Kompetence k podnikavosti:

- vedeme k efektivitě při organizování vlastní práce žáků
- zapojujeme žáky do aktivní organizace kolektivních a individuálních soutěží vrstevníků.

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech v nestandardních podmínkách 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tělesná výchova a sport dívek a chlapců, věkové kategorie - Zdravotní význam správného držení těla, testy, svalová nerovnováha - Organismus a pohybová zátěž - Cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - Únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení; rozcvičení - základní typy - Organizace a bezpečnost - Způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení - Závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná 1. pomoc v podmínkách sport. činností 	<p>Učivo prolíná všemi ročníky. Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p> <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV Bi</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů 	<p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Nástupové tvary, přesuny - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Způsoby kontroly účinnosti cvičení - Pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů 	<p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - Technika + dopomoc - Názvosloví, kultivace pohybu <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kotouly, modifikace, vazby - Stoje, vazby - Přemet stranou s oddáleným dohmatem - Rovnovážné polohy a postoje <p>Hrazda</p> <ul style="list-style-type: none"> - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešín - Výmyk odrazem jednož nebo obouž - Podmet <p>Přeskoky</p> <p>Kruhy dosažné, doskočné</p> <p>Šplh na laně a na tyči</p>	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách - zvládá základní postupy osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování 	<p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí, hod granátem - Skok vysoký, daleký <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fair play chování - Přiměřenost sebeobrany - Přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika - Základy sebeobrany, právní aspekt <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink - Pravidla sportovních her 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - je poučen s Koncepcí ochrany obyvatelstva s výhledem do roku 2020, chápe jeho nutnost a potřebnost, zvládá základní situace a ochranu své osoby i dalších spoluobčanů 	<p>Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bezpečnost při cvičení v různých prostředích a podmínkách 	<p>OSV- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí Obrana vlasti</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách - připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - zvládá základní postupy osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování 	<p>Lyžování - základní kurz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sjezdové lyžování, jízda na vleku - Bezpečnost pohybu v zimním horském prostředí - Zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty 	<p>LVK</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary <p>Sportovní výzbroj a výstroj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Účelnost, funkčnost - Bezpečnostní prvky - Finanční dostupnost a kvalita - Příprava a úklid náradí, základní údržba cvičiště <p>Organizace sport. akcí a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným - Odmítání podpůrných látek - Úspěchy našeho sportu 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV Bi</p>

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije konkrétní kondiční programy - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci - v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy - Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - Zdravotně zaměřená cvičení - Organismus a pohybová zátěž - Individuální pohybový režim - Posilovací cvičení - Cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - Únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení; rozcvičení - základní typy - Organizace a bezpečnost - Způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení - Předcházení zátěžovým situacím, stresům, zvládání zátěžových situací, relaxace - Svalová nerovnováha - příčiny, testy 	<p>Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p> <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV Bi</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Nástupové tvary, přesuny - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Způsoby kontroly účinnosti cvičení - Pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou, aerobic, steпаerobic, zumba aj. - Tvorba sestav 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije konkrétní kondiční programy - využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci 	<p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena - Technika + dopomoc - Názvosloví, kultivace pohybu <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kotouly, modifikace, vazby - Stoje, vazby - Přemet stranou s oddáleným dohmatem - Rovnovážné polohy a postoje <p>Hrazda dosažená po čelo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešin - Výmyk odrazem jednonož nebo obounož - Podmet <p>Přeskoky</p> <p>Kruhy dosažené, doskočné</p>	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti 	<p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí - Skok vysoký, daleký <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fair play chování - Přiměřenost sebeobrany - Přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika - Základy sebeobrany, právní aspekt <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink - Pravidla sportovních her 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary <p>Sportovní výzbroj a výstroj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Účelnost, funkčnost - Bezpečnostní prvky - Finanční dostupnost a kvalita - Příprava a úklid náradí, základní údržba cvičišť <p>Organizace sportovních akcí a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným - Odmítání podpůrných látek - Ochrana přírody - Úspěchy našeho sportu - Významní sportovci a soutěže 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti 	<p>Lyžování - zdokonalovací kurz pro vybrané žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ucelené zvládnutí carvingové techniky lyžování v náročných podmínkách 	

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy - Zdravotní význam správného držení těla, testy, svalová nerovnováha - Zdravotně zaměřená cvičení - Závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná 1. pomoc v podmínkách sport. činností - Předcházení zátěžovým situacím, stresům, zvládání zátěžových situací, relaxace 	<p>Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p> <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV Bi</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přípravná, kondiční, koordinační - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - Estetická cvičení s hudbou, tvorba sestav <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Technika + dopomoc - Názvosloví, kultivace pohybu <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kotouly, modifikace, vazby, stoje - Přemet stranou s oddáleným dohmatem - Rovnovážné polohy a postoje <p>Hrazda - dosažená po čelo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešín - Výmyk odrazem jednož nebo obouž - Podmet <p>Přeskoky</p> <p>Kruhy dosažné, doskočné</p>	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí, hod granátem - Skok vysoký, daleký <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fair play chování - Přiměřenost sebeobrany - Základy sebeobrany, právní aspekt <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících - zvládne pobyt v přírodě, přípravu turistické trasy - orientuje se v krajině i v méně přehledné a neznámé - poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách 	<p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turistika a pobyt v přírodě, vodní turistika, cykloturistika - Lanové aktivity, plavání, sportovní hry - Tradiční a netradiční sporty u moře - Zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na letní sporty - Kopaná, florbal, volejbal, míčové hry - mix - Herní činnost jednotlivce - Herní systémy, pravidla - Plavání - specifika bezpečnosti - Plavecké způsoby - Startovací skok, obrátka - Posilování - Správné držení těla a souměrně estetická postava - Zvýšení silových schopností jednotlivých částí těla 	<p>STK</p>
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti - jedná v duchu fair - play 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary <p>Sportovní výzbroj a výstroj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Účelnost, funkčnost - Bezpečnostní prvky - Finanční dostupnost a kvalita - Příprava a úklid náradí, základní údržba cvičišť <p>Organizace sportovních akcí a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným 	

<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sezdokonalování - usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti 	<p>Lyžování - zdokonalovací kurz</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ucelené zvládnutí carvingové techniky lyžování v náročných podmínkách 	
--	---	--

Očekávané a školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity - ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy - použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy - organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zdravotní potřeby a vhodné pohybové aktivity 	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rekreační a výkonnostní sport - Význam kondičního cvičení - Zdravotní význam správného držení těla, testy, svalová nerovnováha - Zdravotně zaměřená cvičení - Individuální pohybový režim - Organizace a bezpečnost - Způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení - Celková péče o zdraví 	<p>Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo</p> <p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV Bi</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - Pohybové dovednosti a pohybový výkon - Pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - Způsoby kontroly účinnosti cvičení - Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou - Tvorba sestav <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena, technika, dopomoc, názvosloví <p>Akrobacie</p>	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV Bi</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Kotouly, modifikace, vazby, stoje, přemet stranou s oddáleným dohmatem, rovnovážné polohy a postoje <p>Hrazda - dosažná po čelo</p> <ul style="list-style-type: none"> - Náskok do vzporu, zákmihem seskok sešin - Výmyk odrazem jednoož nebo obouož 	
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování - posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně - respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících 	<p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rychlostní, vytrvalostní a štafetový běh - Vrh koulí, hod granátem - Skok vysoký, daleký - Fair play chování <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basketbal, florbal, fotbal, volejbal, korfbal, házená, sálová kopaná, badminton, ringo, frisbee, stolní tenis, tenis - Herní činnosti jednotlivce - Herní kombinace - základy - Průpravné hry - Hra se zjednodušenými pravidly - Hra bez zjednodušených pravidel - Kondiční trénink - Pravidla sportovních her 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>
<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží - volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje - připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci - respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje - spolurozhoduje utkání soutěže - respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva - sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená - data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje - aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti 	<p>Komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Názvosloví, grafická značení - Gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary <p>Organizace sportovních akcí a pohybových činností</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravidla osvojovaných pohybových činností - Základní pravidla her, soutěží a závodů - Základy měření a evidence, zpracování dat - Měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - Olympismus - historie a současnost - Fair play - spolupráce ve sportu - Pomoc soupeři a handicapovaným 	<p>OSV - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - Sociální komunikace - Morálka všedního dne - Spolupráce a soutěž <p>EV - Člověk a životní prostředí</p> <p>MV - Média a mediální produkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediální produkty a jejich významy <p>ZSV</p> <p>Bi</p>

<p><i>Žák</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů</i> - <i>zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování</i> - <i>usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti</i> 	<p>Lyžování - zdokonalovací kurz pro vybrané žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ucelené zvládnutí carvingové techniky lyžování v náročných podmínkách 	
---	--	--

5.8 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou, zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na osm tematických okruhů:

- Práce s technickými materiály
- Design a konstruování
- Pěstitelské práce a chovatelství
- Provoz a údržba domácnosti
- Příprava pokrmů
- Práce s laboratorní technikou
- Využití digitálních technologií
- Svět práce

Tematické okruhy tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek. Realizujeme okruhy Práce s laboratorní technikou a Využití digitálních technologií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

6. Pravidla hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla hodnocení žáků

Viz dokument: Školní řád, kapitola VII. Pravidla pro hodnocení žáků

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace (vlastní hodnocení školy) vychází z platných právních předpisů. Některé hodnotící postupy jsou prováděny průběžně, např. hospitační činnost, práce se školní dokumentací, některé ve vhodných časových intervalech, např. zpráva o hospodaření školy, rozbor tematických plánů apod.

Oblasti, cíle a metody evaluace jsou shrnuty v následujících tabulkách. Kritéria evaluace jsou stanovována na počátku evaluačního období ředitelem školy po projednání v pedagogické radě školy.

Podmínky ke vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti lidských zdrojů udržet stávající situaci, průběžně zvyšovat kvalifikaci všech zaměstnanců školy v kontextu realizace školního vzdělávacího programu	Kvalifikace učitelů a metodiků specializovaných činností, sebehodnocení, sebezdokonalování	Analýza dokumentace, sebehodnotící zprávy, záznamy o školení, zprávy předmětových komisí, personální portfolio	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku
V oblasti materiálních zdrojů stále zlepšovat podmínky ke vzdělávání zejména v modernizaci didaktické techniky a technickém stavu budov	Technický stav budov, materiální vybavení – zejména vybavení didaktickou technikou, pomůckami, učebními texty	Analýza dokumentace, zápisy o kontrole, diskuse, pozorování, rozhovory, zprávy PK	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku
V oblasti finančních zdrojů udržet přiměřenost čerpání prostředků	Efektivní čerpání rozpočtu a zvýšení mimorozpočtových zdrojů	Dokumentace školy, evidence čerpání finančních zdrojů	Průběžně Celkové zhodnocení na konci školního roku a kalendářního roku

Průběh vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti učení se žáků zvyšovat zodpovědnost žáků za své učení, jejich aktivitu ve výuce a využití týmové práce	Systematické sledování schopností žáků, prokázání aktivity a zapojení žáků, sebehodnocení	Analýza dokumentace, hospitace, dotazníky, rozhovory	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období
V rámci vzdělávacího procesu rozvíjet formy a metody výuky v souladu s obsahem školního vzdělávacího programu Prohlubovat interakci a komunikaci mezi žáky vzájemně a mezi žáky a učiteli	Prokázání vhodnosti forem a metod výuky, přiměřenost cílů vzdělávání, efektivnost komunikace mezi žáky a mezi žáky a učiteli	Analýza dokumentace, hospitace, dotazníky, rozhovory, ankety, zprávy PK, testování znalostí	Průběžně Testování znalostí obvykle 1x za sledované období
V rámci organizace vzdělávacího procesu školy udržet kvalitu	Využití odborných učeben, pomůcek, ICT.	Analýza dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety	Průběžně

Kultura školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V rámci podpory školy žákům dále rozvíjet sebedůvěru, otevřenost a sebereflexi žáků	Pochvaly a odměny převyšují tresty, propracovaný systém pomoci žákům, práce s portfoliem žáků a sebehodnocením, podpora sebedůvěry a otevřenosti žáků	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, schránky důvěry, výroční zpráva školy, žákovské portfolio	Průběžné zprávy ke čtvrtletí školního roku Hodnotící zprávy v pololetí a na konci školního roku
V rámci spolupráce s rodiči cíleně aktivizovat pocit sounáležitosti rodičů se školou, zapojit rodiče do činností na úrovni tříd i celé školy	Systém komunikace s rodiči, zapojení rodičů do spolupráce se školou, práce školské rady, nadační fond	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, výroční zpráva školy, webové stránky školy	Průběžně Pravidelná čtvrtletní setkání s výborem SR Zasedání školské rady a NF 2x za školní rok
V rámci spolupráce s regionem a okolím úspěšně prosazovat zájmy školy ve spolupráci se zřizovatelem, programově spolupracovat se subjekty v okolí, aktivně prezentovat školu na veřejnosti	Prezentace školy na veřejnosti a participace zaměstnanců školy na této činnosti, spolupráce s místní komunitou a regionem	Analýza školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, ankety, výroční zpráva školy, webové stránky školy, spolupráce s médii	Průběžně Výroční zpráva školy na konci roku
V oblasti vzájemných vztahů mezi pracovníky školy nabízet příjemné a podnětné prostředí pro zaměstnance	Respekt a vzájemná podpora zaměstnanců školy, absence učitelů, spolupráce mezi učiteli školy	Analýza školní dokumentace, portfolio učitele, dotazníky, rozhovory, ankety	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období

Řízení školy

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	CASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti vedení lidí podporovat odborný růst pedagogů, rozvíjet týmovou práci a orientovat se na základní prvky „invitational leadership“ – optimismus, respekt k individualitě jedince	Přiměřenost a srozumitelnost vize a vnitřních hodnot, týmová práce, podpora zavádění změn	Školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, zápisy z porad a ze školení, plán a přehled DVPP	Průběžně Dotazníková šetření obvykle 1x za sledované období Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku

V oblasti organizace školy uplatňovat participační model řízení, zajišťovat funkčnost organizační struktury, poradních a metodických orgánů školy	Jasná organizační struktura, delegování pravomocí, poradní orgány, správa a přenos informací uvnitř školy	Školní dokumentace, dotazníky, rozhovory, intranet, zápisy z porad vedení, předmětových komisí	Průběžně Dotazníková šetření Pravidelná setkání rozšířeného vedení školy (1x čtvrtletně) Pravidelná setkání s předsedy PK (1x měsíčně) Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku
V oblasti kontroly a plánování Systematicky provádět kontrolu v oblasti lidských, materiálních a finančních zdrojů, v oblasti BOZP, PO a hygieny Přijímat opatření pro permanentní zlepšování stavu v kontrolovaných oblastech zvláště na poli prevence Realizovat plán rozvoje školy ve spolupráci se všemi zainteresovanými	Systematická kontrola ve všech oblastech, stanovení kontrolních kompetencí, prevence rizik, plánování lidských, materiálních a finančních zdrojů	Rozhovor, školní dokumentace, plány kontrolní činnosti, plán prevence rizik, zápisy z porad a školení	Průběžně Dotazníková šetření a SWOT analýza obvykle 1x za sledované období Hodnotící zprávy na konci pololetí a školního roku

Výsledky vzdělávání

CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblasti zjišťování výsledků vzdělávání využívat vhodných nástrojů k měření vzhledem k vymezeným ukazatelům kvality	Pravidelnost, systematickosti a strukturovanost zjišťování, zapojení všech pedagogů školy, využívání vhodných nástrojů vzhledem k vymezeným ukazatelům kvality – školní a komerční srovnávací testy, soutěže, přijímací řízení na VŠ	Testy, písemky, pozorování, rozhovor, dotazník, statistická data	Komerční testování dle smluv, Testování čši Průběžná účast v soutěžích

V oblasti hodnocení výsledků vzdělávání dosahovat co nejkvalitnějších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků	Pozitivní trendy ve výsledcích jednotlivých žáků i celých tříd, úspěšnost v přijímacím řízení na VŠ a v soutěžích	Analýza klasifikace, výsledků v testech, přijímacím řízení na VŠ, soutěžích, srovnání výsledků s ostatními školami stejného typu v regionu, diskuse výsledků	Analýzy výsledků testování průběžně po realizaci testu, průběžné vyhodnocení soutěží, celkové vyhodnocení na konci školního roku
---	---	--	--

Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

CÍLE	KRITERIA	NASTROJE A METODY	ČASOVÝ HARMONOGRAM
V oblastech lidských, materiálních a finančních zdrojů pokračovat v trendu zvyšování efektivity využívání zdrojů	Efektivita využívání vzdělání učitelů, prostor školy, pomůcek, ICT, účelnost využívání financí na rozvoj školy, uplatnění absolventů školy na trhu práce a v dalším studiu	Analýza dokumentace, přehledy aprobovanosti, rozbor rozvrhu hodin tříd, učitelů a místností, diskuse, výroční zpráva školy	Aprobovanost, odbornost, rozvrh hodin – září Účelnost využití – průběžně Investice – konec roku (školního i kalendářního)
V oblasti vlastního hodnocení školy ověřit reálnost ŠVP a případně jej korigovat, vyhodnotit realizaci přijatých opatření z minulého vlastního hodnocení školy	Korekce cílů a hodnot školy, realizace přijatých opatření v rámci zprávy o vlastním hodnocení školy, korekce ŠVP	Analýza dokumentace, zpráva o vlastním hodnocení školy za předchozí období, dotazník, anketa, rozhovor	Průběžně, případné korekce v ŠVP - červen Dotazníková šetření dle potřeby

7. Doplnění Školního vzdělávacího programu

Zařazení do ŠVP následujících okruhů učiva a jejich integrace do předmětů:

- 1) Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (MV)**
TV – 1. ročník
- 2) Obrana vlasti (MO)**
TV – 1. ročník
- 3) Korupce (ÚV)**
ZSV – 3. ročník
- 4) Finanční gramotnost (MF)**
M – 4. ročník, ZSV – 3. ročník
- 5) Sexuální a rodinná výchova**
ZSV – 2. ročník, Bi – 3. ročník

Příloha

Viz dokument: ŠVP – příloha

1. Volitelné předměty
2. Nepovinné předměty
3. Začlenění metody CLIL do neязыkových předmětů ve čtyřletém a osmiletém studiu
4. Semináře vyučované v cizím jazyce
5. Rozhodnutí – MŠMT

RNDr. Tomáš Hudec
ředitel školy

Gymnázium Josefa Božka, Český Těšín,
příspěvková organizace
Frýdecká 30, 737 01 Český Těšín
IČO: 62331639

7